

మత్తయి వ్రాసిన యేసుక్రీస్తు సువార్త మత్తయి లిఖ్యోతె యేసుక్రీస్తును సువార్త మొదుల్పు వాతె

మత్తయ్యె లిఖ్యోతె సువార్త* నపూ నిబంధనమా యేసు క్రీస్తునాటేకె యో ఫైదాహుయోతె చరిత్రన బారెమా సువార్త పుస్తకాల్మా మత్తయి సువార్త ఏక్ అనా సువార్తకరి బోల్కు, సువార్త కతో అచ్చివాతెకరి అర్థం చార్ సువార్తల్మా మత్తయి సువార్త ఏక్. మత్తయి మార్కు, లూకా బుజు యోహాన్ సువార్త హోరి యేసుక్రీస్తు మరిగయోతె బాద్మా ఆ సువార్త హోరి లిఖ్యాయుకరి ఘనుజణు దిల్మా షోచుకరన్ బైబిల్ పండిత్తి మత్తయి మార్కు బుజు లూకా సువార్త కెహూ వరహోమా లిఖ్యాయుకరి కినా మాలంకొయిని కతో థోడుజణు అంచననాఖిన్ క్రీ. ష. 60 వరహోమా లిఖ్యాయుకరి బోలుకరన్, అజు థోడుజణు పాలస్థినమా బుజు యెరుషలేమా లిఖ్కిహుయుసెకరి ఘణు అభిప్రాయం బోల్కు.

ఆ పుస్తకమ్ లిఖ్యోయోతె మత్తయనా యేసుక్రీస్తు సిష్యునితరా బులాయోతె అగాథి యో ఏక్ ఫైసా ఉసుల్† కరవాళో థో, ఇనా ఉజేక్ నామ్తు లేవికరి యో బ్లారజణ అపోస్తలుమా ఏక్ హుయిన్ థో, సేడె అజు షాత్తుతో యో యూదయా వాలనటేకె పడ్నేకరి లిఖ్యో. ఆ పుస్తకాల్మా జూణు నిబంధనమా ఛాతె తీనిహో ఆధారాల్నా ఉప్పర్ లేఖనాల్ స్పష్టంతి దేఖ్కజాయ్ యేసు యెష్షయ్యాకరి దేవ్ బోలిమోక్లొతె బచ్చాడవాలొకరి అజు ఇనటేకె బోలాయుతె వాతె హోభిహుయుకరి బోల్కొ బుజు దేప్పు రాజ్యంనటేకె ఘణి విషయంమా లిఖ్యో. యూదుల్నా ఆ ములక్నా‡ పరిపాలించవాళో రాజొ ఆన్వెకరి

* : 1:0 కతో అచ్చు నమాచారం

† : 1:0 మూలభాషమా సుంకము

‡ : 1:0

మూలభాషమా ధర్తి

మత్తయ ఇన బదుల్నా ఇన్నా ఆత్మీయ హుయూతె దేన్ను రాజ్యంగన బారెమా వివరించనా భడాయ్ సాహసించ్.

నవూ నిబంధననా సురుకరనా ఆ మత్తయ లిఖ్యోతె సువార్త ఘణు అప్యల్ పుస్తకమ్ షానకతో అన్నా జూణు నిబంధనమా ఛాతె నేరవేర్పు మాలం కరాంకరన్. ఇమ్మన్ జూణు నిబంధనమాబి నవూ నిబంధనమాబి మలావనా ఏక్ వారధి హుయిన్ ఛా. మత్తయ సువార్త జూణు నిబంధనమా మోషే నియామ షాస్త్రంనా అనుస్ప్రకారం చాల్సుకరి థోడుజణు పండిత్వాళా బోలుకరన్. జూణు నిబంధనమా మోషేనా దిదోతె ఆజ్ఞనా ధ్యేతియోపదేష కాండంమా బోలాయ్ రూస్ యేసుక్రీస్తు షాడ్పుర్ను ప్రసంగం ద్యేతియోపదేషకాండమ్ 19:3-23:25 నామలిన్చా.

విషయంనా బోలను

1. మత్తయను సువార్తమా క్రీస్తు ఫైదాహువను అజు ఇను సేవా పరిచర్యనుకామ్ సురుహుయు 1:1-4:25
2. క్రీస్తును పరిచర్యను కామ్ అజు ఇను బోధనా వివరించను అధ్యాయల్ 5:1-25:46
3. బుజు షాత్మతో యేసును ఘణు మోటి పరిచర్య సిలువను మరణ్ అజు ఇను ఉరను బారెమా 26:1-28:20

యేసు క్రీస్తును జాత్

¹ అబ్రాహామ్ను గోత్ను బుజు దావీద్నో ఛియ్యోహుయోతె యేసు క్రీస్తు[§] గోత్ను వరసా.

² అబ్రాహామ్ను ఇస్సాకునా ఫైదాకర్వో, ఇస్సాకు యాకోబ్నా ఫైదాకర్వో, యాకోబ్ యూదనా బుజు ఇను ఖైయ్యేనా ఫైదాకర్వో;

³ యూదాను బావన్ తామారుకనా పెరెసునాబి, జెరహునా ఫైదాకర్వో; పెరెసు ఛియ్యో ఎస్రోమునా ఫైదాకర్వో,

§ 1:1 1:1 మూలభాషమా క్రీస్తుకరి ఆవాజ్ నా అభిషక్తుడ్ కరి అర్థమ్

4 ఆరామ్ నె అమ్మీనాదాబ్బు ఫైదాకర్వో, అమ్మీనాదాబ్బె నయస్సోనా ఫైదాకర్వో

5 నయస్సోనె సల్మాను ఫైదాకర్వో, సల్మానె రాహాబుకనా బోయాజునా* ఫైదాకర్వో బోయాజు రూతుకనా ఓబేద్నా ఫైదాకర్వో, ఓబేద్నా ఆయా రూతు ఓబేద్నె యెష్షయినా ఫైదాకర్వో;

6 యెష్షయి రాజోహుయోతె దావీద్నా ఫైదాకర్వో. ఉరియా బావణ్ణితరా ర్థాయ్తెదె ఇనకనా దావీద్నె సొలోమోన్నా ఫైదాకర్వో.

7 సొలోమోన్నె రెహబామునా ఫైదాకర్వో; రెహబానె అబీయానా ఫైదాకర్వో, అబీయానె ఆసానా ఫైదాకర్వో;

8 ఆసానె యెహోషాపాత్తు ఫైదాకర్వో, యెహోషాపాతు యెహోరామనా ఫైదాకర్వో, యెహోరామనె ఉజ్జియానా ఫైదాకర్వో;

9 ఉజ్జియానె యోతామ్ నా ఫైదాకర్వో, యోతామ్నె ఆహాజ్జు ఫైదాకర్వో, ఆహాజ్జె హిజియానా ఫైదాకర్వో;

10 హిజ్కియానె మనష్షేనా ఫైదాకర్వో, మనష్షేనె ఆమోస్సా ఫైదాకర్వో, ఆమోస్సా యోషియా ఫైదాకర్వో;

11 ఇస్రాయేల్నా బబులోన్ దేఖ్మా లీన్డావనా ధన్యా యోషియానె యెకొన్యానా ఇన్నా బైయ్యాన్నా ఫైదాకర్వో.

12 బబులోన్కా జావనపాసల్ యెకొన్యానె షయల్తీయేలునా ఫైదాకర్వో, షయల్తీయేలు జెరుబ్బాబేలునా ఫైదాకర్వో.

13 జెరుబ్బాబేలునె అబీహూదునా ఫైదాకర్వో అబీహూదునె ఎల్యాకీమునా ఫైదాకర్వో, ఎల్యాకీమ్నె అజోరునా ఫైదాకర్వో

14 అజోరునె సాదోకునా ఫైదాకర్వో, సాదోక్నె ఆకీమ్నా ఫైదాకర్వో, ఆకీమ్నె ఎలీహూదునా ఫైదాకర్వో,

15 ఎలీహూద్నె ఎలియాజరునా ఫైదాకర్వో, ఎలియాజరునె మత్తాతునా ఫైదాకర్వో, మత్తాతునె యాకోబునా ఫైదాకర్వో,

* 1:5 1:5 మూలభాషమా బోయాజును ఆయా రాహాబ్

16 యాకోబ్బై యోసేప్పా పైదాకర్నో, యోసేప్పు బావన్ మరియు. మరియు క్రీస్తుకరి బోలతె యేసు పైదాహుయు.

17 అమ్ అబ్రాహామ్తూ నిఖీన్, దావీద్తోడి అక్కు చౌధ పిడి, దావీద్తూ నిఖీన్ యూదుల్ బబులోన్మా జావన ధన్తోడి హారు చౌధ పిడి. బబులోన్ జావనుధన్తూ నిఖీన్ క్రీస్తుతోడి చౌధ పిడి.

యేసు పైదాహువను

(లూకా 2:1-7; యోహా 1:1; 2:14)

18 యేసుక్రీస్తు పైదాహుయోతె కింకతొ, యేసుక్రీస్తును ఆయ మరియుతీబి యోసేప్పనా హాగాయ్ హుయు. య్హా హుయుకొయింతె అగాడి ఇని బావన్ పవిత్రాత్మత బేజినిహుయిన్ థి.

19 ఇను భాప్రిహుయోతె యోసేప్పై హాచెళో అద్మిహుయిన్బి యోబాయికోన చార్మా ఇను నామ్ బద్నామ్ నాకర్నుకరి, కిసాబి మాలంకొయినితింమ్ బావన్నా బెంధేనుకరి సోభిలిద్.

20 ఇనె ఆ వాతెహారు సోచ్చో రవ్వమా, హదేక్ దేప్పు దూత హోనెమా ఇనకనా ఆయిన్ దావీద్నో ఛియ్యోహుయోతె యోసేప్, తారి బావన్హుయితె మరియునా బావన్తరా ఖందెకరనా నొకొథర్. యో బేజిణిహుయితె పవిత్రాత్మతీన్ హుయు.

21 యో ఏక్ ఛియ్యోనా పైదాకర్నె; ఇను అద్మియేనా ఇప్పు పాప్మతూ యోన్ బచ్చావ్నె, అనహాజె ఇనా యేసుకరి నామ్ బేండ్చెకరి బోల్నో.

22 ప్రభు ఇను ప్రవక్తనా బారెమా బోల్వెతె వాతె హాఛి హువాతిమ్ ఆ హారు హుయు. ఇమ్మానుయేల్ కతో మూలభాషమా దేవ్ అప్పకేడె ఛాకరి అర్థం,

23 హదేక్ కవ్వారిచ్చోగ్రి బేజిని ర్హహీన్ ఏక్ ఛియ్యోనా పైదాకర్నె, ఇనునామ్ ఇమ్మానుయేల్ కరి, నామ్ బేండ్చు

24 యోసేప్పనె లిందర్మతూ హోషార్హుయిన్ దేప్పు దూత ఇన ఆజ్జదిదోతిమ్ కరిన్, ఇను బావన్నా కందె కర్లిదో

25 ఇను బావన్ ఛియ్యోనా ఫైదాకరతోడి ఇనకనా గయోకొయిని; ఇను ఛియ్యోన యేసుకరి నామ్ బేందు్య.

2

ధన్నిక్లతె బాజుతి ఆయతె థోడుజణు యాత్రికుల్

1 హేరోద్ రాజొథోతె ధన్మా యూదయాదేహ్ఃమనూ బేత్లేహేమ్ గాంమ్మా యేసు ఫైదాహువదీన్, హదేక్ ధన్నిక్లతె దేహ్ఃమను జ్ఞానుల్ యెరూషలేమ్మా ఆయిన్,

2 యూదుల్నా రాజొ ఫైదాహుయోతె కెళ్ల ఛా? ధన్నిక్లతెబాజు హమె ఇను సుక్కుర్నా దేఖిన్ ఇన హమె హాలామ్* కరనాటేకె ఆయాకరి బోల్కు.

3 హేరోద్ రాజొ ఆ వాతె హఃష్టెయెదె యోబి ఇనకేడె యెరూషలేమ్ము హారుబి గబ్రాయ్గయూ.

4 ఇనటేకె రాజొ ప్రధాన యాజకుడ్నా† అద్మిమతూ షాస్త్రుల్నా‡ హారనా యేక్ జొగొలాయిన్, క్రిస్తు కెళ్ల ఫైదాహుసేకరి ఇన్నా పుచ్చాయో.

5 ఇనటేకె ఇన్నె యూదయ దేహ్ఃమా బేత్లేహేమ్మున్; కిమ్మతో యూదయా దేహ్ః బేత్లేహేమ్ తూ యూదా ప్రధానుల్మా కెత్తూబి కంజోర్వాలో కాహె.

6 ఇస్రాయేల్నా మారు అద్మియేన

ఛలావాలో మోటో బేత్లేహేమ్ మతూ

ఆవ్సెకరి ప్రవక్తనాహాతె

లిఖ్కెరూన్కరి బోల్కు.

7 తెదె హేరోద్ యొజ్ఞానుల్నా ఆప్రొతి బులాయిన్, యోసుక్కుర్ దెఖ్కాయుతె ధన్మా ఇవ్వుహాతె పరిష్కారమ్ మాలంకర్లీన్

* 2:2 2:2 మూలభాషమా ఆరాధనా † 2:4 2:4 మూల భాషమా యూదులమా చారుప్రీహ్ః అద్మియేను గుంపునా ప్రధాన యాజకుడ్ సద్దూకయ్యూల్ ‡ 2:4 2:4 మోషె దిదోతె ధర్మషాస్త్రంనా పథీన్ బోలతె నాయకుక్

8 తుమె జైయిన్, యోలడ్కున బస్తూ జత్తన్తి పుచ్చాయిన్, మాలంహుంస్కరా, మేబి ఆయిన్, ఇనా హాలామ్ కరనటేకె మన సమాచార్ లావోకరి బోలిన్ ఇన్నా బేత్తెహేమ్మా మొక్తో.

9 ఇన్నె రాజొను వాత్ హామ్మిన్ నికిన్ జంకరమా, హదేక్ తూర్పును బాజుతి ఇన్నె దేఖ్యతె సుక్కర్ యోలడ్కుఛాతె జొగొమా ఉప్పర్ ఆయిన్ ఉబ్రతోడి, ఇన్నా అగాడి చాలీన్ గయూ.

10 ఇన్నె యోసుక్కర్ దేఖిన్, కెత్తూకి ఖుషితి.

11 ఘేర్మా ఆయిన్ ఆయాహుయితె మరియునాబి యోలడ్కునా దేఖిన్, డుక్కిఫర్ బేసిన్ ఇన హాలామ్ కరిన్, ఇన్ను పెట్టియే కాడీన్ మోల్సుహుయూతె ఘేణు, ఊద్దికాడి, బోళంనా కాణుకల్నితరా ఇనాదిదూ.

12 పాసల్తి హేరోద్ కనా నొకొజవొకరి హోనెమా దేన్ను దూత ఆయిన్ బోలమా ఇన్నె బుజేక్ వాటేతి ఫరీన్ ఇన్ను దేహేమా గయూ.

ఐగుప్తుమా జావను

13 ఇన్నె చల్టావన పాసల్తి హదేక్ హేరోదురాజొ యోలడ్కునా మర్రాఖినాక్కుకరి ధూండనా వళోజాన్ అనటేకె తూ ఉట్టిన్ యోలడ్కునా ఇను ఆయానకేడె లీజైయిన్ ప్రభూవును దూత్ హోనెమా ఆయిన్ బోల్కొ. ఐగుప్తుమా మిలాలిజైన్ “మే తారేతి మాలంకరావతోడి ఎజ్జాన్ ర్హాకరి” ఇనేతి బోల్కొ.

14 తెదె యో వుట్టిన్, రాత్నువహాత్మా ఆయనా లడ్కునా బులాలీన్ ఐగుప్తుమా జైయిన్,

15 “మారొ ఛియ్యోనా ఐగుప్తుమాతో బులాయొకరి” ప్రవాక్తనా బారెమా ప్రభువు బోల్కొతె వాత్ పూర్తిహువ హాక్కు హేరోద్దు మరణతోడి ఐగుప్తుమా ఎజ్జన్ ర్హయ్యా.

అడ్డాణి లడ్కున మర్రాఖను

16 యొజ్జానుల్ ఇన మోసం కరూకరి హేరోద్ మాలంకరీన్ ఘేణు చంఢాల్తి, ఇనె జ్జానుల్ బారెమా వివరంతి మాలంకర్యోతె ధన్నబట్టిన్

బేత్లెహేమ్ మతూ ధరీన్ హరేక్ ఇలాహోమాబి, భే వరహాః మొదుల్తూ ధరీన్ అడ్డాణి లడ్కాలగూ మరథ్ లడ్కా హాఃరనా మారినాక్కు.

17 యిర్మియా ప్రవక్తబోలెతె వాతె హాఃచిహుయు.

18 ఇనటేకె రామమా హాయర్మా రొవ్వానూ హాష్టూయు

రొవ్వాను యో ఘణు రోధనాహుయు.

లడ్కూనాటేకె రాహేల్ రొవ్హా,

ఇమ్మె నార్హావమా ఖందెకరవాలు, ఓదార్చువాల కోన్బి కోభూని కరి.

ఐగుప్తుమతూ ఫరీన్ ఆవను

19 హేరోదు మర్ణావదీన్ పాసల్తి ప్రభును దూత ఐగుప్తుమా యోసేపును హాఃనెమా దెఖ్కాయిన్,

20 హదేక్ తూ ఉట్టీన్ లడ్కూనా ఇని ఆయనా బులాలీన్ ఇస్రాయేల్ దేహాఃమా జవోకరి బోల్కొ.

21 షానకతో యోచోగ్రనా మారాక్కుకరి దేఖుకరతె ఇమ్మె మరిగయాకరి బోల్కొ. తెదె యోభియ్యోనా ఇని ఆయానా బులాలీన్ ఇస్రాయేల్నా దేహాఃమా ఆయో.

22 హుయితో అర్కెలాయు ఇను భాహుయోతె హేరోద్నాబదుల్ యూదా దేహాఃనా ఏలుకరన్కరి మాలంకరీన్ ఎజ్ల జానుకరి సోచిన్ దేప్పివాతె హాఃనెమా ఆయిన్, తూ గలిలయమాను ఇలాహోమా జైయిన్ నజరేతుకరి గామ్మా ఆయిన్ ఎజ్ల జియ్యో.

23 “యో నజరేయుడ్వాలొకరి బొలాప్పేకరి” ప్రవక్తల్కొ బోల్కొతె వాతె నేరవెర్చుతిమ్ అమ్ హుయు.

3

బాప్తిస్మమ్ దేయ్తె యోహాన్ను బోధ

(మార్కు 1:3-8; లూకా 3:1-18; యోహా 1:19-28)

1 యోధన్మా బాప్తిస్మమ్ దెవ్వాళొ యోహాన్ ఆయిన్,

§ 2:23 2:23 మూలభాషా భవిష్యత్ బారెమా బోలవాలొ

2 స్వర్గంను రాజ్యం ఖండేన్ ఆయురూన్. దిల్ బద్దాయ్లెవోకరి, యూదయాను జాణిమా ప్రచార్ కరూకరమా,

3 ప్రవక్తాహుయూతె యెషయ బారెమా

బోల్యోతె యోహాన్ ఆన్ ప్రభువును వాట్ను హాడక్ కరోకరి,

ఇని మారగ్నా హూడు కరోకరి;

జాణిమా చిక్కుకరతె యెక్కు ఆవాజ్.

4 ఆ యోహాన్ ఊట్ను చాంబ్లనా లుంగ్గానితరా పేర్తో థో. బుజు కంబర్నా చాంబ్లను పట్టితి బాండ్తో థో చిడ్డావ్నా, జాణిను షేత్ ఇను ఖావను.

5 త్యో వహాత్మా యెరూషలేమ్ను హోరు యూదయాను హోరుబి, యొర్దాన్ నదికనూ హామెను ఇలాహోను హోరుబి ఇనకనా ఆయిన్

6 ఇప్పు పాప్నా నమ్మాహుయాన్ యొర్దాన్ నదిమా ఇనహాతె బాప్తిస్మమ్ లెంకర్తు థూ.

7 ఇనె పరిసయ్యుల్మాబి, సద్దుకయ్యుల్మాబి, కెత్తూకిజణు బాప్తిస్మమ్ లేవనటేకె ఆవనుదేఖిన్ హోప్పా లడ్కా, ఆంకరతే దేప్పు చండాల్మతూ బచ్చావనటేకె తుమ్మ అక్కల్ బోల్యోతె యోకోన్

8 ఇనటేకె దిల్ బద్దాలేవను హుయ్తె ఫలంనా ఫలింఛో.

9 అబ్రాహామ్నే హమ్మ బా కరి సోభిన్ ఆ షిక్చామతూ బచ్చిజాసుకరి నొకొసోభా; హుయ్తె దేవ్ ఆ పత్రావ్తిబి అబ్రాహామ్నా లడ్కావ్నా ఫైదకరావ్నెకరి తుమారేతి బోలుకరూన్.

10 హంకేన్ కురాణి జాణను పేథడ్ ఫర్ బెందీన్ ఛా అనటేకె కెహు జాణు అప్పల్లు ఫల్ పికొయిస్తే హర్యేక్ జాణవ్నా ఖత్తాయిన్ ఆగ్మా నఖావ్నే.

11 మే తుమ్మ దిల్ బద్దావనా హాజె పానిమా బాప్తిస్మమ్ దెంక్రాన్ పన్ని మారో పీట్సునల్ వలావతె యో మారెతిబి ఘణు కువ్వత్వాలో; ఇను చెప్తెను గాట్సుబి చోడనా మన యోగ్యత కొయిని; ఇనె పవిత్రాత్మమాబి ఆగ్గిబి తుమ్మా బాప్తిస్మమ్ దినె.

12 ఇను హుఃబ్బు ఇన హాత్మ ఛా, ఇను ఖలుమా అవ్యలీతి జాడిన్, ఘోనా కొట్టిమా నాఖిన్, ఉజావకొయింతె ఆగ్మా పొట్టు నాఖిన్ భళ్లాకి నాఖిదెవోకరి ఇవ్వేతి బోల్చె.

యేసు బాప్తిస్మమ్ లేవను

(మార్కు 1:9-11; లూకా 3:21,22)

13 త్యో వహాత్ యేసు బాప్తిస్మమ్ లేవనటేకె గలిలయమతూ యోర్దాన్ నదినూ కందెచ్చాతె యోహాన్కనా ఆయో.

14 అనటేకె యోహాన్ మే తారహాతె బాప్తిస్మమ్ లేవనుచ్చాని తూ మారకనా వలావన్నా? కరి యోహాన్ పుచ్చాయో.

15 యేసు హంకె అమ్హువదా నీతియావత్తు అమ్మితరా కరనూచ్చాకరి, అప్పా జరగనూ హుయిన్నాకరి ఇనేతి పాచుపరాయిన్ బోల్చొ. తెదెయో ఇంనితరా కర్చొ.

16 యేసు బాప్తిస్మమ్ లిదొతెదేన్ పానిమతూ కనారీన ఆయో హదేక్ ఆకాష్ భోలాయిన్, దేప్పు ఆత్మా ఉప్పురూ పర్యామ్మితరా ఉత్తీన్ ఇనఫర్ ఆవనూ దేక్కొ.

17 ఆకాష్మతూ ఏక్ ఆవాజ్ ఆయూ, అనేన్ మారొ లాథ్నొ ఛియ్యో మే అనకనా ఘణు ఖుషీ హుంక్రాన్.

4

యేసునా ఆయుతె సోధన

(మార్కు 1:12,13; లూకా 4:1-13)

1 తెదె యేసునా సైతాన్తి పరీక్షాకరనా దేప్పు ఆత్మాతి జాఢిమా లీన్గయు.

2 ఛాలిహాః ధన్, రాత్ వస్తు రవ్వమా పాసల్లి ఇన భుక్ లగ్గు;

3 యోసైతాన్ ఇనకనా ఆయిన్, తూ దేవ్నొ ఛియ్యోహుయోతో ఆ పత్రావ్నా రోటహోనుతిమ్ ఆజ్జ దాకరి బోలమా;

4 అనటికె యేసు బోల్వో, అద్మియే రొట్టావ్తీన్, జీవకొయిని పన్ని,
దేప్పు మ్హాడమతూ ఆవతె హర్యేక్ వాక్యంతీబి జీవ్సెకరి లేఖనాల్మా
లిఖ్కెరూస్కరి బోల్వో.

5 ఎజాత్నో యోసైతాన్ పరిసుద్ధ యెరూషలేమ్నా బులైలీన్,
మందీర్నుచోఱ్ఱా ఉప్పుర్ ఇనా ఉబ్బారి రాఖిన్;

6 తూ దేవ్నో చియ్యో హుయ్యోతో ఫహడ్పర్తూ హేట్కూద్,
ఇనె తారటికె ఇను దూతల్నా ఆజ్జదిసె;
తెదె తార గోడన యేడినాబీ పత్తొ లగ్నెకొయినితిమ్ ఇమ్మె తునా
హతేతి పల్లినేకరి లిఖ్కెరూస్కరి బోలమా.

7 ఇనటికె యేసు భా హుయ్యోతె తారొ దేవ్నా నాపరీక్షాకర్నూకరి
బుజేక్జొగొ లిఖ్కెయ్మరూస్కరి ఇనేతి బోల్వో.

8 ఇనబాద్మా యో సైతాన్ మోటు ఫహడ్పుర్ లీజైయిన్ హదేక్ ఆ
ములక్కున రాజ్యంహారు ఇను మహిమన వతాలీన్.

9 తూ గుడ్గెమేటిహుయిన్ మన హాలామ్కర్ ఆహారు తున దీస్కరి
ఇనేతి బోల్వో.

10 యేసు ఇనేతి అమ్ బోల్వో
సైతాన్ మారకంతూ చలోజా ప్రభుహుయ్యోతె తారొ దేవ్నాన్నా
హాలామ్ కర్నూకరి లిఖ్కెయ్మరూస్కరి కరి బోల్వో.

11 తెదె యోసైతాన్ ఇనా బెందీన్ జావమా దేవ్నా దూతల్ ఆయిన్
ఇనా సేవకరలగ్యూ.

యేసు గలిలయమా పరిచర్యా సురుహువను

(మార్కు 1:14-15; లూకా 4:14-15)

12 తెదె యోహన్నా ధరీన్ బాంధి రాక్యాన్కరి యేసు ఆవతె
హామ్మెతెదె పాచుఫరీన్ గలిలయమా గయో.

13 నజరేతునా బెందీన్, ఎజ్గతు జెబూలూను నప్తాలికరి నంగర్న
ఇలాహోమా ధర్యావ్నుసేడె కపెర్నహూమ్మా ఆయిన్ జింకరతో థో.

14 జెబులూన్ నంగర్ను నప్తాలిను నంగర్ను, యోర్దాన్నా పార్చాతె ధర్యావ్ను కనారి కెత్తూకి అద్మిజీవనా గలిలయమా అంధారమాజింకరతె అద్మిహారు మోటు ఉజాలు దేక్కు.

15 మర్జావను జొగొమా మరణ్ను
ఛాలమాహో బేషిన్ రయ్యూతె ఇవ్నా

హోరఫర్ ఉజాలు నిక్కు,

16 ప్రవక్త హుయోతె యేషయా
బోల్కొతె వాతె బొలాయుతిమ్ అమ్ హుయు.

17 తెప్తుధరీన్ యేసు స్వర్గంను రాజ్యం హామేన్ ఆయ్రూస్, అనటేకె పాప్ నా బెందీన్ దిల్ బద్లాయ్ లెవోకరి బోల్తొహుయిన్ ప్రచార్ కరనూ సురుక్కొ.

యేసు చార్ జణ మాస్లా ధరవాలన బులావను
(మార్కు 1:16-20; లూకా 5:1-11)

18 యేసు గలిలయమా ధర్యావ్ను కనారీనా చాలీన్ జంకరమా పేతుర్కరి, సీమోన్ ఇను భైహుయోతె అంద్రెయకరి, భే భైయ్యె ధర్యావ్నా జాళు నాఖను దేక్కొ ఇవ్నె మాస్లధరవాలు

19 తెదె తుమె మారకేడె ఆవొ, మే తుమ్నా అద్మియేనా ధరవారళ
షికారినితర కరూస్కరి ఇవ్నెతి బోల్కొ.

20 తెదేన్ ఇవ్నె ఇవ్ను జాళియా హారు బెందీన్ ఇనకేడె గయూ

21 ఇనె ఎజ్జతూ జైయిన్ జెబెదయ్ నొ ఛియ్యో యాకోబ్, ఇను భై హుయోతె యోహాన్ కరి బుజు బేజనా ఇన భైయ్యాబి ఇన భా హుయోతె జెబెదయకనా ణొంగమా జాళి అప్పల్ కరుకరతె దేఖిన్, ఇవ్నా బులాయో

22 తెదేన్ ఇవ్నె ఇవ్ను ణొంగనాబి భా కనా బెందీన్, ఇనకేడె గయూ.

యేసు యూదుల్ను ప్రార్థన మందిర్నా ప్రచార్, స్వస్థత కరను
(లూకా 6:17-19)

23 యేసు ఇప్పు యూదుల్ను న్యూప్సుజొగో* మందీర్మా బోధకర్తో, దేన్ని రాజ్యంను సువార్తనా ప్రచార్ కర్తో, అజు అద్మియేమాతూతె హర్యేక్ జబ్బునా, రోగ్నూ, అప్యల్ కర్తో గలిలయమా హోరు పర్యో.

24 ఇను హోబర్ సిరియా దేహ్కా హోరు ప్లేలాయి గయు. కెహూ కెహూకి రోగ్గిబి, వేదనతీబి, ముర్తాంగుతె రోగ్ హోరవ్నూ, భూత్ ధర్తాక్యతె ఇవ్నూ, జూరపథుగ్యూతె ఇవ్నూ ఇనకనా బులాలీన్ ఆవమా, యో ఇవ్నూ అప్యల్ కర్యో.

25 గలిలయనూ, దెకపొలి † యేరూషలేమ్ము, యూదయాను, జొగొమచ్చాతె హోరు యోర్దానునా యోబాజుతూ నిఖీన్ కెత్తూకి అద్మిహోరు ఇన జొడ్మా గయూ.

5

యేసు ఫహడ్ ఫర్ బోల్యోతె వాతె

1 ఇనె యో అద్మి హోరవనా దేఖీన్ ఫహడ్ ఫర్ చఢీన్ బేసి రవ్వమా, ఇను సిప్యల్ హోరు ఇనకన ఆయు

2 తెదె యో మోథు పాఢీన్ అమ్ బోలగ్యో.

హోఛిను ధన్యత

(లూకా 6:20-23)

3 ఆత్మయతమ విషయంమా దీనుల్ హువ్వాలు ఇవ్నె భాగ్యవంతుల్; స్వర్గంను రాజ్యం ఇప్పు హునె.

4 బాధ పడుకరుతె ఇవ్నె భాగ్యవంతుల్; ఇవ్నె ఓదార్చబడ్డె.

5 నిధానంతి రవ్వాలు భాగ్యవంతుల్; ఇవ్నె ధర్తి అక్కునా కోన్డిలీసె.

6 నీతినటేకె భుక్తె రవ్వాలు* భాగ్యవంతుల్;

* 4:23 4:23 యూదుల్ను ప్రార్థన కరను జొగొ † 4:25 4:25 మూలభాషమా ధహ్మో దేహ్కా * 5:6 5:6 నీతి నాయంటేకె దేవ్పర్ అహ్మతి రవ్వాలు ధన్యల్

ఇవ్వు తృప్తితి హుయిన్ ర్హాసె.

7 పార్లెంఫర్ గోర్తి రవ్వాలు భాగ్యవంతుల్;
ఇవ్వు గోర్న పొంద్చె.

8 దిల్మా సుద్దితి రవ్వాలు భాగ్యవంతుల్;
ఇవ్వు దేవ్వు దేక్చె.

9 సమాధానం కరవాలు భాగ్యవంతుల్;
ఇవ్వు దేవ్వు ఛియ్యాకరి బోలావ్చె.

10 దేవ్వు నీతినా నిమిత్తమ్ హాతాంకరతె ఇవ్వు† భాగ్యవంతుల్;
స్వర్గంను రాజ్యం ఇవ్వు హుసె.

11 తుమే మారకేడె ఆవనుబారెమా అద్మియే తుమ్మ నిందకరీన్
హాతావాను, తుమారఫర్ చహాడ్తి ఖరబ్ వాతె‡ బోల్కుతెదె తుమె
ధన్యుల్.

12 ఖుషి కుషల్తి రవ్వు, స్వర్గంమా తుమారు ఫాయిదో జాహాత్
హుసె. అమ్మితరా ఇవ్వు తుమ్మ జమానేతూ ఛాతె ప్రవక్తలనాబి
హింసకర్యు.

ఉజాళు అజు మీట్టు బారెమా బోలను
(మార్కు 9:50; లూకా 14:34,35)

13 తుమె ములక్కా మీట్టితరా హుయిన్ ఛా. మీట్టుఛాతె ఖారును
గుణం గయూతో యో ఖారు కినేతి ఆవ్చె? తెదె యోబాదర్ నాఖిదీన్
అద్మియేను గోడతి కుండ్లనటేకెన్ పన్ని, ప్షానబి కామె ఆవ్చె కొయిని.

14 తుమె ఆ ములక్కా ఉజాళునితరా హుయిన్ ఛా. పహాడ్ఫర్
ఛాతె నంగర్నా లపాథన హుసేకొయిని.

15 అద్మియే దివ్వోనా బాలిన్ ఇనా మంచన హేట్ బేంద్చెకొయిని,
పన్ని యోఘర్మా ఛాతె హోరవ్నా ఉజాళు రవ్వానటేకె దీపస్తంబంఫరన్
బేంద్చె.

† 5:10 5:10 హింసపడువాలూ ‡ 5:11 5:11 వాత్నా వాత్ ఫరాయిన్ బోలవాలూ

16 ఇనితరా అద్మియే తుమారు ఛాల్ దేఖిన్, స్వర్గంమా ఛాతె తారొ భానా మహిమపర్చునుతిమ్ ఇవ్వా హామె తుమారు ఉజాళు ప్రకాష్‌హువదా.

ధర్మషాస్త్రం బారెమ బోలను

17 ధర్మషాస్త్రంనాతోబి, ప్రవక్తల్నా వచనాల్తోబి, మరైయినాఖనా ఆయోకరి సోచ్చొనొకొ కర్తావ్వాటేకెన్ ఆయోగాని, మరైయినాఖనటేకె మే ఆయోకొయిని.

18 ఆకాష్‌బి, ధర్తి మట్టిజాసె పన్ని, ధర్మషాస్త్రం హోరుబి హువతోడి ఇన్మతూ ఏక్ న్లాను పొల్లుబి, ఏక్ సున్నాతోబి మట్టెకొయినికరి హాఛితి తుమారేతి బోలుకరూన్.

19 అనటేకె ఆ ఆజ్ఞమా ఛాతె ఆ న్లానుషూ ఏక్కుతోబి మీరీన్, అనితరా కోణ్ బోధించస్కి, యో స్వర్గంమా హోరంతీబి నాన్తోకరి బొలావ్సె; పన్ని యోహోరు మాలంకరీన్ కోన్ బోధించస్కి యో స్వర్గంను రాజ్యంమా ఘను మహాన్ బొలావ్సె.

20 సానటేకెతో షాస్త్రల్ను నీతితిబి, పరిసయ్యుల్ నీతితిబి, తుమారు నీతి జాహాత్‌కరి నాసోచతో తుమే స్వర్గంను రాజ్యంమా జాసుకొయినికరి తుమారేతి బోలుకరూన్.

కీజ్ను బారెమా బోధించను

21 అద్మినా నామర్రాక్కు నొకొకొ మర్రాఖవాలొ షిక్చనా గురిహుసేకరి జమానమా బొలాయుతె వాతె తుమె హోష్టుని.

22 మే తుమారేతి బోలుకరూన్ షాత్కతో కోన్బిహొ ఇను బై ఫర్ చంఢాల్ హువతె హర్యేక్ జణు విమర్షమాకీ ఆవ్వేకరి, ఇన బై నాదేఖిన్ పాల్లు అద్మికరి బోలవాలొ మహాసభమా ఆవ్వె; ద్రోహి* కరి బోలవాలొ నరకంమా జాసె.

§ 5:22 5:22 షిక్చా * 5:22 5:22 అప్పుకేడె ర్షయ్యాన్ అప్పు మోసంకరవాలొ

23 అనబోకె ధూ బలిపీఠంనా హామె అర్పణనా దేవాను వహాత్ తార భైనా తారఫర్ చండాల్తి ఛానుకి యెజ్జా తునా హాయల్ ఆయుతోతెదె

24 ఎజ్జ బలిపీఠంనా హామెన్ తారు అర్పణనా బెందిన్, తూ అగాడి జైయిన్ తార భైతి మలీన్ సమాధానంహుయిన్; ఇన పాసల్ ఆయిన్ తారు బలి అర్పణనా దిజొ.

25 తారొ దుష్టున్తి తూ వాట్పుర్ రవ్వాన వహాతాన్ ఎగ్గిన్ ఇనేతి మలీన్ రాజిపడ్డొ నైహితొ ఏక్తార తారొ దుష్టున్ తున నెయ్యొకనా ధరాయ్ దిసె, నెయ్యొ తునా బంట్రితునా ధర్యాయ్ దిసె, తెదె తున రాణమా నాఖిదిసె.

26 తుమె పేడ్వూతె జుల్మానం పేడతోడి ఎజ్జతూ తూ భాదర్ ఆయిస్కొయినికరి, తారేతి హాఁభితి బోలుకరూన్.

వ్యభిచార్ను బారెమ బోధ

27 వ్యభిచార్ నొకొకరోకరి బొలాయుతె వాతె తుమె హాష్టి రాక్యన్ కొయిన్నా.

28 మే తుమారేతి బోలుకరూన్ సాత్కతో ఏక్ రాండ్నా ఛోర్ ఢోళతి దేఖవాల కొన్ని హర్యేక్ జణూ తెదేన్ ఇను దిల్మా యోరాండ్తి వ్యభిచార్ కరవాలో హుయ్రోన్.

29 తారు ఖివ్వాహత్ ఢోళొ గలత్కరిహుయూతో ఇనకాఢీన్ తారకంతు దూర్ ఫేకినాక్ తారు ఆంగ్లాన్ అక్కు నరకంమా పడ్డాయ్కొయినీ తింమ్ తార ఏక్ భాగ్ నికిజావను తున అప్యల్ కాహెనా.

30 తారు ఖివ్వాహత్ తునా పాపంనా కరావనా కారణ్హుయూతో ఇనా కత్రిన్ తారకంతూ ఫేకినాక్ తారు ఆంగ్లాన్ అక్కు నరకం పడ్డాయ్ కొయినితింమ్, తారు ఆంగ్లాన్మా ఏక్ భాగ్ నికిజావను తున అప్యలన్ కాహెనా.

తలాక్కు బారెమా బోధ

(మత్త 19:9; మార్కు 10:11,12; లూకా 16:18)

31 ఇను బావన్నా బేందవాలో యోబాయికోన తలాక్కు కాగత్ దేనూకరి బోల్కురాక్కున్ కాహేనా

32 మే తుమారేతి బోలుకరూన్ సాత్కతో వ్యభిచార్కు కారణం కాహేతింమ్ ఇను బావన్నా బేందావవాలు హర్యేక్ జనూబి యోబాయోన వ్యభిచార్నితరా కరూకరన్ బుజు బెంద్యోతె బాయోన య్హా కరవాలు వ్యభిచార్ కరూకరన్.

ఒట్టును బారెమా బోధకరను

33 బుజు తూ ఝూటి ఒట్టునా నాకర్నూతిమ్ తారు ఒట్టు ప్రభువునా హామే ప్లేడ్కుకరి జమానమా బోల్కుతె వాతె తుమే హామ్మకొయిన్నా,

34 మే తుమారేతి బోలుకరూన్ సాత్కతో కెత్తూబి ఒట్టు నొకొబేందు; ఆకాప్ఫర్ ఒట్టు నొకొబేందు; యోదేమ్మి సింహాసనమ్.

35 జమీన్ఫర్ ఒట్టు కరి నొకొబోలో యో ఇను గోడను పీఠ, యెరూషలేమ్ఫర్ ఒట్టు నొకొబేచ్చు; యో మహారాజోను నంగర్

36 తార ముఢ్కూఫర్ హాత్ బేందీన్ ఒట్టు నొకొబేందో, తూ ఏక్ కేహ్కా తోబి ధోలుతోబి, ఖాళుతోబి కరీన్కొయిని.

37 తుమారు వాతె, హాఃచికతో హాఃచికరి న్నైతో, కాహేకతో కాహేకరి ర్హాను; ఆహారు బెందీన్ ఆయుతో యో దుష్టుడ్ను కంతా ఆయుతేన్.

దావోను బారెమా బోలను (లూకా 6:29-30)

38 ఢోళోనా బదుల్ ఢోళోకరి, ధాత్నా బదుల్ ధాత్కరి బోలాయుతేవాతే తుమే హామ్మని.

39 సానకతో మే తుమారేతి సాత్ బోలుకరూన్ హానికరవాలోనా, తార ఖవ్వాహాత్నా గాల్పర్ మారూతో, తూ ఢవ్వాత్నా గాల్బి వతాల్తో.

40 కొన్బి తారఫర్ లథాయ్కరీన్ తారు కుడ్తా, లుంగ్తా చినాయ్లిదుతో, తూ పేరిరాక్యోతె ఉప్పర్నూ టవల్నాబి కాఢీన్ ఇన దినాఖి దిజో.

41 కోన్ని తుమ్మా ఏక్ మైల్[†] దూర్ అవ్వరి, తున జబద్దేస్తి కర్యూతోతెదె, తూ ఇనకేడె భే మైల్ పర్లాంగ్ దూర్ జాజో.

42 తారకనా మాంగతె ఇనదిజో, తుమారకనా ఉధార్ మాంగూతో ఇనకంతూ తారు మ్హోడు నొకొపర్యాపు.

వైరినా ఫ్యార్కరను

(లూకా 6:27,28,32-36)

43 తారు “సహోదరుల్నా ఫ్యార్కరీన్, తారు వైరియేనా ద్వేషించ్యరి” బోల్వోతె వాతె తుమె హామ్మి రాక్యన్ కొయిన్నా.

44 మే తుమారేతి సాత్ బోలుకరూన్ కతో, తుమ్మా హింసించుకరతె ఇవ్వుటేకె ప్రార్థన కరో. తుమార వైరియేనా ఫ్యార్కరో.

45 అనటేకె స్వర్గంమా ఛాతె తారో భాన చియ్యాహుయిన్ ర్హాసు. యో అప్యల్ అద్మిఫర్చి, ఖర్రాబ్ అద్మిఫర్చి ఇను సూర్యోదయను ఉజాలు నాఖిన్, నీతితిఛాతె అద్మిఫర్చి, అవినీతితి ఛాతె దుర్నితి అద్మిఫర్చి పానినా వర్హాంకరన్.

46 తుమె తుమ్మా ఫ్యార్ కరవాలన్ ఫ్యార్ కర్యతో, తుమ్మా షాసు ఫాయిదో మల్సె. సుంకరూల్చి[‡] ఇమ్మన్ కరూకరన్ని కాహెనా.

47 తుమార భైయ్నాబి, ఇవ్వున్ హాలామ్ కర్యతోతెదె తుమె జాహాత్ సాత్కరూకరన్? అన్యల్ను అద్మి హోరుబి యోన్ కరూకురన్ కోయిన్నా.

48 తారో స్వర్గంనో భా పరిపూర్ణడ్, అనటేకె తుమేబి పరిపూర్ణుల్హుయిన్ ర్హాసు.

6

గరిబ్బు దేవను బారెమా బోధ

† 5:41 5:41 పర్లాంగ్ ‡ 5:46 5:46 పైషా దండవాలు

1 అద్మియేన దెఖ్కావ్వుకరి, ఇవ్వాహామె తారు నీతికార్యంన* కరకొయినితిమ్ జత్తన్తి ర్త్తవో; న్నైతో స్వర్గంమా ఛాతె తార భాకనా తుమ్నా ఫాయిదో మల్నేకొయిని.

2 అనహాజె తూ ధర్మంకరనా వహాత్, అద్మియేకనా మహాన్ కమావ్వుకరి, చోర్ భక్తుల్ యూదుల్లు ప్రార్థనజొగొమా గల్లియమాహో, కరతిమ్ తారు అగాడి పుంగి ఘాభిష్నొకొ; ఇవ్నె ఇవ్నా పాయిదోనా పొందిరాక్యాన్కరి, హాఃభితి తుమారేహాః బోలుకరూన్.

3 ధూ హుయుతో ధర్మం కరనీవహాత్, తారు ధర్మం కినాబి మాలంకొయినితిమ్ ర్థానుతిమ్, తారు ఖవ్వాహాత్ కరుకరతె, తార ధవ్వాహాత్తుబి† మాలంకొయినితిమ్ ర్థాను.

4 ఇంహుయుతో ఆహ్ారేతి దేఖుకరతె తార భా తునా జాహాత్ ఫాయిదో దినె.

యేసు ప్రార్థనాటేకె బోధ (లూకా 11:2-4)

5 బుజ తుమె ప్రార్థనకరని వహాత్ వేషదారుని ఘోని నొకొర్తాపు; అద్మిహాఃరొన దెఖ్కావ్వుకరి, న్యావ్ కరనుజొగొమా, గల్లియమాహో, ఉబ్రిన్ ప్రార్థనా కరనూ ఇవ్నా ఇప్తమ్; ఇవ్నె ఇవ్నా ఫాయిదో లీరాక్యాన్కరి, తుమారితి హాఃభితి బోలుకరూన్;

6 హుయుతో తూ ప్రార్థనా కరనీవహాత్ తార ఘర్మా జైయిన్, ధర్వాజుమూచిన్, రహష్యంతీ కినా మాలంకొయినితిమ్, తారో భానా ప్రార్థనాకర్; తెదె ఆహ్ారేతి ఛాతె తారో భా తునా ఫాయిదో దినె.

7 బుజూ తుమె ప్రార్థనా కరని వహాత్ అన్యుల్ కరతేతిమ్ తుమె ప్రార్థన నొకొకరో; జాహాత్తి వాతెబోల్యతో‡ ఇవ్నివాతే హాష్టావ్నేకరి ఇవ్నె సోచిలెంకరన్; తుమె ఇవ్నిఘోని నొకొర్తవో.

* 6:1 6:1 భక్తిహుయూతె అచ్చు కామ్ † 6:3 6:3 తూ కరూకరతె సాయం అలాదవాలనబి నా మాలంహోను ‡ 6:7 6:7 గట్టితి ప్రార్థన కరను

8 తుమె తార భాకనా మాంగని అగాడిన్ తుమ్మా సాత్ హోసుకీ ఇన మాలం.

9 అనటేకె తుమె అమ్ ప్రార్థనా కరో,

స్వర్గంమా ఛాతె మారో భా,

తారు నామ్ మహిమకీ హువదా,

10 తారు రాజ్యంమ్ ఆవదా,

తారు చిత్తమ్ స్వర్గంమా హుంకరతెతిమ్ ధర్తిఫర్బీ హువదా.

11 హమ్మా హర్ ధన్నూ భానూ

అజ్నా ధన్నె హమ్మా ధిజో.

12 హమే ఏక్నా గలత్నా మాప్ కర్యతిమ్,

హమారు గలత్నాబి మాప్ కర్జో.

13 హమ్మా సోధనమా ఆవకొయినీతిమ్,

దుష్కన్కంతా హమ్మా బచ్చావ్.

14 అద్మియేను కర్లాబ్కామ్మ తూ క్షమించితోతెదె, స్వర్గంమా ఛాతె తారో భానా తారు కర్లాబ్కామ్మా మాప్ కర్చె.

15 తుమె అద్మిను కర్లాబ్కామ్మా నామాప్ కర్యోతో తెదె, తారో భా తుమారు కర్లాబ్కామ్మా మాప్ కర్చెకొయిని.

పస్తును బారేమా బోధ

16 తుమె పస్తు రవ్వని వహాత్ వేషదారుని ఘాని బాధతీ నొకొరవ్వో; ఇవ్వే పస్తూ కరూకరన్కరి అద్మియేన్నా మాలంహోనుకరి ఇవ్వే ఇప్పు వ్వోడనా ముర్జాలీన్ ర్వాన్; ఇవ్వే ఇప్పు పాయిదో లీన్ ఛాకరి హాఘితి బోలుకరూన్.

17 పస్తూ రవ్వాని వహాత్ అద్మియేనా దెఖ్కావ్నూకరి కాహెతిమ్, ఆహ్ారేతి ఛాతె తారో భానన్ దెఖ్కావ్నూకరి, తూ పస్తూ కరనివహాత్ తారు మాతనా తేల్ లగాఢీన్, తారు వ్వోడనా ధోహిలా.

18 తెదె ఆహ్ారేతి దేకుకరతే తారో భా తునా ప్రతిఫల్ దిసే.

స్వర్గంమా దవ్లత్వాల హువో

(లూకా 12:33,34)

19 తుమారటేకె జమీన్ ఫర్ ధవ్లత్నా నొకొకమాయిలేవో; అజ్జ జాథవాలుబీ, చిళం ఖైనాక్సె, చొట్టా దేఖిరాఖీన్ లపాడిలిసె.

20 తుమారటేకె స్వర్గంమా దవ్లత్నా కమాయ్ లేవో, ఎజ్జా జాథవాలుబీ, చెత్తనా పాడినాకవాలుబికొయిని, చొట్టాదేఖిన్ పాడ్చెబికొయిని, లపాడ్చెకొయిని.

21 తారు ధవ్లత్ కెజ్జా ర్హాస్కి, కెదేబీ తారు దిల్ ఎజ్జాన్ ర్హాసె.

అంగ్నా దివ్వో

(లూకా 11:34-36)

22 అంగ్నానా ఉజాళు ఢోళోన్, ఇనటేకె తారు ఢోళో అష్యల్ ర్హహితో తారు దిల్బీ ఉజాళుహాయిన్ ర్హాసే.

23 పస్కి తారో ఢోళో అంధారుహుయుతో తారు ఆంగ్ అక్కు అంధారుహుయిన్ ర్హాసె; తారమా ఛాతె ఉజాలు అంధారుహుయిన్ ర్హహితో తెదె యోఅంధారు ఘను మోటుహుయిన్ ర్హాసే.

దేవ్ బుజు దవ్లత్

(లూకా 16:13; 12:22-31)

24 కోన్బి కామ్ కరవాల భే మాలిక్ ధార్నా ఎక్కన్ చోట్ కామ్ కరనా కోహోయిని; ఏక్నా చండాల్తి దేఖ్యోతో, బుజేక్నా ఫ్యార్తి దేక్సె. తుమె దేవ్ కన బుజు రఫ్యాకనా, కామ్ కరవాలను ఘాని ర్హాసుకొయిని.

25 ఇనటేకె మే తుమారేతి సాత్ బోలుకరున్ కతో, సాత్ ఖాసూకి, సాత్ పీషుకి కరి, తుమారు జాన్ టేకేబి, సాత్ పేర్నూకీకరి, తుమారు ఆంగ్నాట్టేకెతోబి చింతపడొనొకొ; ఖానుతీబి జాన్ మహాన్ కాహేనా? లుంగ్డతీబి, ఆంగ్నాన్ మహాన్ కాహేనా?

26 ఆకాష్ ను జిన్వార్నా దేక్కో; యో బింజ్జోనా గాథకొయిని, వాడకొయిని, బాణమా లపాడకొయిని, రైహితోబి తారో స్వర్గంమా ఛాతె భా ఇవ్నా పాలుకరన్; తుమె ఇవ్నాతీబి ఘణు స్రేష్టుల్ కాహేనా?

27 తుమారమా కోణ్ చింతపడనూ బారెమా ఇనటేకె ఇను యెత్తు ఆయుస్సు జాహాత్ కర్తెసేనా?

28 లుంగ్డనటేకె తుమె చింతపడతె ప్లాన? జాణినూ పూల్ కిమ్ ఒధుకరస్సి హాయల్ కరో, యోమిన్వత్ కరకొయిని, ఒడకకొయినీ;

29 హుయుతోబి ఇను సమస్తంను మోల్నులుంగ్డా అందంతి ఛాతె సొలోమోన్సీ ఏక్నూ జోడనూతరబి అలంకరించొ కొయిని;

30 అజ్ రహీన్ కాల్ చుల్లమా నాక్కుతే జాణినూ న్లాను గాహ్కా నా దేవ్ అమ్ అలంకరించి రాక్యోతెదె, అల్పవిష్వాసీ, తుమ్మ బుజూ కచ్చితనంతి లుంగ్డాన పెరావేని కాహేనా.

31 అనటేకె సాత్ భాసుకీ సాత్ పీసుకీ, సాత్ పేర్నూకీకరి చింతపడెనొకొ; అన్యుల్* అద్మియే ఆహారవ్వాటేకెన్ విచారించుకరన్.

32 ఆహారు హోసుకరి స్వర్గంమా ఛాతె తార భానా మాలం.

33 ఇనటేకె తుమె దేవ్నూ రాజ్యంనా, ఇను నీతినా అగాడి ధూండో; తెదె యోహారు తుమ్నా దెవ్వాసే.

34 అనటేకె కార్నాధన్టేకె చింతపడెనొకొ; కార్నాధన్ ఇను సంగతులనాటేకె చింతాహుసే; కెహూధన్ను యోధన్నన్ బైష్.

7

తీర్పు తీర్పును బారెమా బోధ

(లూకా 6:37,38,41,42)

1 తుమె న్యావ్నా నొకొతీర్చొ, తెదె తుమారబారెమా న్యావ్ కర్తెకొయిని.

2 తుమె అలాదవ్ఫర్ న్యావ్ బోల్యోతో తుమారఫర్బి న్యావ్ బోల్చె. తుమె మోజిన్ నాక్కు తిమ్మన్ తుమ్మ మోజిన్ నాక్చె.

3 తారు ఢోళమ ఛాతె పెల్కు ఛాకరి* మాలంకరకొయింతిమ్ తార బైనా ఢోళమా పడుతె నల్లు దేఖతె సే?

* 6:31 6:31 దేవ్ కతో మాలంకొయింతె అద్మిన్.

* 7:3 7:3 కొడ్డును పెల్కు.

4 తార డోళమా పెల్కురవ్వాని వహాత్ తూ బై నా దేఖిన్ తారొ బైని డోళమనూ పెల్కునా కన్నాకనా తున తేటగా దెఖ్కావ్నే.

5 కపాటి, అగాడి తార డోళమా ఛాతె పెల్కునా కన్నాకి ఛా తెదె తున అప్పల్లి దెఖావ్నే, తార బైనా డోళమాఛాతె నల్కునా కాడినాఖిన్.

6 పరిసుద్ధంతి ఛాతె కెహూబి కుత్త్రావ్నా నొకొనాఖో, తుమార ముత్తాలన్నా డూకర్కనా నొకొనాఖో; ఇంకర్యతో యో ఏక్తార ఇనా గోడతి ఖుండ్లిన్ తుమారఫర్ పడిన్ తుమ్మ చీరినాక్సె.

మాంగొ ధూండొ రోకొ
(లూకా 11:9-13)

7 మాంగొ తుమ్మ దెవ్వాసె. ధూండొ తుమ్మ మల్సె, తలుపు రోకొ తుమ్మ తలుపు కొలావ్నే.

8 మాంగాతె హర్వేక్ జణూ పొంద్చె, ధూండవాలనా మల్సె, రోకవాలనా తలుపు కొలావ్నే.

9 తుమారమ కెహూ అద్మితోబి ఇను ఛియ్యో యో రోటొమాంగ్యోతో ఇన పత్తొదిసేనా?

10 మాన్లు మాంగ్యతో హాప్పా దిసేనా?

11 తుమె కర్తాబ్ వాల రహీన్చి తుమార ఛియ్యోవ్నా అప్పల్ రాచు దేనుకరి సోచిన్, స్వర్గంమా ఛాతె తార భానా మాంగతె ఇవ్నా ఇనతీబి జాహాత్ ఖచ్చితనంగా అప్పల్కు రాచు కేహూబి దిసె.

12 ఇనటేకె అద్మియే తుమ్మ ప్లాత్ కర్నూకరి సోచస్కి, తుమె ఇమ్మాన్ ఇవ్నా కరో. ఆ మేషె ధర్మషాస్తంమాబి బుజు ప్రవక్తల్ బోధించుతె అర్థం ఆన్.

ఇర్కాట్టు వాట్
(లూకా 13:24)

13 ఇర్కాట్టు వాట్కా జవో, నాషనంనూ వాట్కా జావను చీదుహుయిన్ ఛా. యోవాట్కా జవ్వాలు కెత్తూకి జణు;

14 జీవంమా జావనువాట్ ఇర్కాట్టుబి వహాను యోవాట్ ముస్కల్లి ఛా, ఇన మాలంకరవాలు థోడుజణూన్.

ఏక్ జాడు ఇను పండు
(లూకా 6:43,44)

15 జూటి ప్రవక్తల్ని జాగ్రత్తి రవ్వో. ఇవ్వె వ్వేంథను చాంబ్లు పెర్రాఖీన్ మైహీ హాథోను స్వభావం, హుయిన్ తుమారకన ఆవ్వె. పన్ని ఇవ్వె పేర్యాక్కుతె భారి హాథోనుజోడ్చు.

16 ఇవ్నాటేకె కల్లుతె ఫలంనాటేకె తుమె ఇవ్వు మాలంకర్చు. కాలొను థాగ్గు ద్రాక్చాపండుతోబి గుత్తితోబి, పల్లేర్చు జాడమతూ అంజూరంనూ పండనాతోబి తోడ్చెనా?

17 ఇమ్మన్ హర్యేక్ అప్యల్ జాడునా అప్యల్లు పండాలగ్నె, కామే ఆవకొయింతె జాడన ఖర్రాబ్ పండ లగ్నె.

18 అప్యల్ జాడనా ఖర్రాబ్ పంథా లాగ్గేకొయిని, ఖర్రాబ్ జాడనా అప్యల్ పంథా లాగ్గేకొయిని.

19 అప్యల్లు పంథా లాగకొయింతె జాడనా కత్తీన్ ఆగ్మా నఖావ్వె.

20 ఇనటేకె తుమె ఇవ్వు ఫలంన దేఖీన్ ఇవ్నా మాలంకర్చు.

తుమె మన మాలం కొయినికరి బోలను
(లూకా 13:25-27)

21 “ప్రభూ, ప్రభూ, కరి మన బులావతె హర్యేక్ అద్మిబి స్వర్గంను రాజ్యంమా జాసేకొయిని” పన్ని “స్వర్గంమా ఛాతె మారు భాను చిత్తమ్మ కోణ్ కరస్కి, ఇవ్వేన్ జాసె.”

22 త్యో న్యావ్చు ధన్మా కెత్తీకిజణు మనదేఖీన్ ప్రభూ, ప్రభూ, కరి తారునామ్మి హమే దేమ్మవాతె ప్రచార్ కర్మాకొయిన్నా? తారు నామ్మి భూత్నా మొక్కిదిదాకొయిన్నా? తారు నామ్మి కెత్తూకి ఆప్పర్చంనా కర్యకొయిన్నా? కరి బోల్చు

23 తెదె మే తుమ్మా కెదేబి మాలంకొయిని కర్రాబ్ కామ్ కరవాలా మారకంతూ హట్ జవోకరి ఇవ్వేతి బోలిన్.

బే జనా ఘర్ బాందవాలు
(లూకా 6:47-49)

24 అనటికె ఆ మారు వాతె హఃష్టిన్, బోల్వొతిమ్ కరవాలొ హర్యేక్ జనూబి బండోఫర్ ఇను ఘర్ బాంద్యోతె అక్కల్ వాలనిఘాణి పోలిన్ ర్తానె.

25 పాని పడ్సె, వాజ్జు ఆవ్సె, వ్యారొ ఘర్ ఫర్ మార్వ్యతోబి, ఇను బేస్సా బండోఫర్ బాందిరాకోన్ ఇనటికె యో పడుకొయిని

26 వాతె బుజు ఆ మారు వాతె హఃష్టిన్ ఇనితరా కరకొయింతె హర్యేక్ జణూ ఇను ఘర్నా రేతిమా బాంద్యుతె అక్కల్కొయింతె ఇనితరా ర్తానె.

27 పాని ఆవ్సె, వాజులు ఆవ్సె, వ్యారొ ఘర్ ఫర్ వాగ్సె, తెదె యో ఖంక్రిగు; ఇను యోస్ మహాన్ కరి బోల్వ్య.

యేసును అధికార్

28 తెదె యేసు ఆవాతె బోలిన్, హుయిజావదీన్ అద్విహారుబి యోబోల్వొతె వాతేనా అప్సంహుయుగు.

29 సానకతో యో ఇవ్న ధర్మషాస్త్రుల్నితరా కాహేతిమ్ అధికార్వాలొ బోల్వొతిమ్ ఇవ్నా బోధించొ.

8

యేసు కొహోడ్సు రోగ్వాలనా అప్యల్ కరను

(మార్కు 1:40-45; లూకా 5:12-16)

1 యో పహాడ్పర్త ఉత్తీన్ ఆయో తెదె కెత్తూకి అద్విహారు ఇనకేడె గయూ.

2 హదేక్ కొహోడ్వాలు ఆయిన్, ఇన హాలామ్ కరిన్ “మాలిక్ తున ఇష్టం హుయూతో మన హుద్దీన్” కరి బోల్వొ.

3 ఇనటికె యో ఇనూ హత్ చీదుకరిన్ ఇన ఛిమిన్ “మన ఇష్టమన్” తూ అప్యల్ హూకరి బోలమా, తెదేన్ యో కొహోడ్తూ అప్యల్ హుయు.

4 తెదె యేసు “కినేతీబి సాత్త్సి నొకొబోలీన్” బాబు; పన్ని తూ జైయిన్, ఇవ్న సాక్చ్యం వాళోహూయిన్ తారు ఆంగ్తాన్ అక్కనా

యజమాన్నునా దెఖ్కాయిన్, మోషె బోలిరాక్కుతె చందా* దిజోకరి ఇనేతి బోల్కొ.

యేసు రోమ అధిపతిను దాసుడ్నా అప్పల్ కరను

(లూకా 7:1-10)

⁵ యేసు కపెర్నహూమ్మా గయోతెదె ఏక్ రోమా అధికారి ఇనకన ఆయిన్;

⁶ మాలిక్, మారు దాసుడ్ జూతపడ్డిన్ బాధ పడుతూహుయిన్, ఘేర్న ఛాకరి బోలిన్ ఇన భీక్ మాంగ్గొ.

⁷ యేసు మే ఆయిన్, ఇన అప్పల్ కరీన్కరి బోలమా

⁸ యో రోమ అధికారి “మాలిక్ నొక్కొ” తూ మార ఘర్మా ఆవనా యెత్రె యోగ్యతా మన కోయిని “తూ ఏక్ వాత్ బోల్కొతోబి, తెదె మారొ దాసుడ్ అప్పల్ హునె.”

⁹ మేబి అధికారాన్ తగ్గించిలిన్ రవ్వాలొ; మార హత్నహేట్ దాసుల్ ఛా; మే ఏక్నా జాకతో జానె, ఏక్నా ఆవ్కతో ఆవ్సె, మారొ దాసుడ్నా ఆకామ్ కర్కతో కర్నెకరి జవాబ్ దిదొ.

¹⁰ యేసు ఆవాత్ హాఃష్టిన్ అప్పంహుయిన్, కేడె వలావతే ఇన్నా దేఖిన్ “ఇస్రాయేల్ మా కినాకనబి మే ఎత్రే విష్వాస్ ఛాకరి దేఖ్యోకోయిని” కరి హాఃఛితి తుమారేతి బోలుకరూన్.

¹¹ కెత్తూకి జనూ ధన్ నికతే బాజూతి ఓంద్యె ధన్ థుబతె బాజూతి అద్మియే ఆయిన్ అబ్రాహామ్ నాకేడె, ఇస్సాక్ నాకేడె, యాకోబ్ నాకేడె, స్వర్గంను రాజ్యంమా బేక్కు పన్ని.

¹² రాజ్యంను సంబంధించుహూయు† బ్లాధర్ను అంధారమా దక్లిసఖావ్సె; ఎజ్జ రొవ్వానుబి దాత్, ఛావ్తాహూయిన్, ర్హాసేకరి తుమారేతి బోలుకరూస్కరి బోల్కొ.

¹³ తెదె యేసు హాంకె జా; తూ విష్వాస్ కర్మోతిమ్ తున హూవదాకరి సతాధిపతితి బోల్కొ. యో వహాఃత్మాన్ ఇను దాసుడ్ అప్పల్ హుయో.

* 8:4 8:4 కాణుకలు † 8:12 8:12 రాజ్యంను ఛియ్యా,

యేసు కెత్తూకి జణనా స్వస్థత కరను
(మార్కు 1:29-34; లూకా 4:38-41)

14 పాసల్లి యేసు, పేతుర్ను ఘేర్కన జైయిన్, తాప్తి హుఃతితే ఇన అత్తెన దేఖీన్.

15 యేసు పేతుర్ని అత్తేను హత్ చీమమా తావ్ ఇన బేందిదు తెదె యో ఉట్టిన్ ఇనా సేవ కరలగి.

16 హాఃజెహుయు తెదె భూత్ ధర్యాక్యూతె అద్మీ హాఃరవ్వా, యేసుకనా బులాయిలీన్ ఆయు.

17 ఇను వాత్నాబారెమా భూత్తు బోలిమోక్లిదీన్, రోగ్ హాఃరవ్వా స్వస్థత కర్కొ. అనటేకె ఇనేన్ అప్పు కంజోర్నా హామాలిలీన్ అప్పు రోగ్నా భరించోకరి ప్రవక్తహుయోతె యేషయా బోల్కొతె వాత్ హాఃభిహువనాటేకె అమ్హుయు.

సిష్యునితరా రవ్వాలనా పరీక్చా (లూకా 9:57-62)

18 యేసు ఇనకన ఛాతె జనాభోనా గుంపును దేఖిన్ గలిలయనాసేడె జియ్యెకరి ఆజ్జదిదో.

19 తెదె ఏక్ షాస్త్రి ఆయిన్ “బోధకుడ్ తూ కెజ్ల గయోతోబి మే ఎజ్ల ఆయిస్కరి” బోల్కొ.

20 తెదె యేసు స్టోరినా ఖాడో, ఆకాష్ను జిన్వార్నా జోగో ర్హాసె పన్కి, అద్మినో చియ్యోనా ముడ్యూ జుకాయిన్ ర్హవాన‡ జోగోబి కొయినికరి ఇనేతి బోల్కొ.

21 సిష్యుల్మా అజెక్జణో “ప్రభూ మే అగాఢి జైయిన్, మార భాన గాఢీన్ ఆవనా మన చుట్టి దా కరి ఇన బోలమా.”

22 “యేసు ఇన దేఖిన్ మారకేడె ఆవో; మర్యాహుయు ఇవ్నె మరీహుయూనా గాఢిలేవదాకరి బోల్కొ.”

యేసు తుఫాన్నా ఉబ్రావను
(మార్కు 4:36-41; లూకా 8:22-25)

‡ 8:20 8:20 మూలభాషమా అద్మినా బేహానాబి జోగో కొయిని

23 ఇనె థోంగమా బేసీన్ జావమా ఇను సిష్యుల్ని ఇనకేడె గయు.

24 తెదేన్ ధర్యావ్మా తుఫాన్ ఆయూతెదె, యో థోంగ పానిను జుఖాళాతి డప్పాయ్ గయు. తెదె యో హుఃయిన్ రవ్వమా

25 ఇవ్నె ఇనకనా ఆయిన్ “ప్రభూ, మర్జావనూ స్థితిమా ఛియ్యే హమ్మ బచ్చావ్కరి” ఇనా ఉట్యాడు.

26 అనటేకే యో విష్వాన్ కొయింతె అద్మియే, షానటేకె థరూకరన్ కరి ఇవ్వేతి బోలిన్, ఉట్టీన్ వ్యాయ్రోన ధర్యావ్మా గట్టితి గుర్మావమా తెదె సోపాహుయ్గు.

27 యో అద్మి హూరు అవ్వంహుయిన్ యో కెజాత్వోకి, వ్యాయ్రో, ధర్యావ్మి అనూ వాత్ హఃష్టుకరన్ కరి బొల్లిదు.

యేసు బే జణనా భూత్మతూ నహాడను
(మార్కు 5:1-20; లూకా 8:26-39)

28 యో పార్లిబాజు కనారీనా ఛాతె గదరేనీయుల్ను ఇలాహోమా, భూత్ ధర్యాక్యాతె బేజన థోంగమతూ నిఖీన్ ఇన అగాడి ఆయు. ఇవ్వే హూరప్తి ఘణు ఖీజ్ ర్జావమా కోన్చి యో వాట్మా జావన కోహుయాని.

29 ఇవ్వే హదేక్ “దేవ్నో ఛియ్యా, తారేతి హమ్మా షానుకామ్, థన్ ఆయూబికోయిని తెదేన్ హమ్మా బాధకరనాటేకె తూ అజ్ల ఆయోనా, కరి గట్టితి చిక్రాణ్ బేందు్య.”

30 ఇవ్నా దూర్ మోటు థూకర్నూ మందో చర్తూ ర్జావమాన

31 యో భూత్, తూ హమ్మా మోక్లిదిదోతో యో థూకర్నూ మందమా హక్లినాక్ కరి ఇనా బతిమాల్లీదు.

32 యో థూకర్యేవ్నా “జవోకరి బోలమా” ఇవ్వే అద్మి హూరవ్నా బెందీన్ యో థూకర్యేమా గయూ, హదేక్ యో మందహూరు భాదర్ నిఖీన్ ధర్యావ్మామహీ మిలావ్తూ జైయిన్, పానిమాపడిన్ మరిగయూ.

33 ఇవ్నా చరాంకరతె ఇవ్వే మిలావ్తూహుయిన్ నంగర్మాజైయిన్, జరుగూతె కార్యం హూరూబి భూత్ బేందు్యతె ఇవ్ను నంగతిబి బోల్యు.

34 హాదేక్ యో నంగర్మా హూరూబి యేసుకనా ఆయిన్, ఇన ఇలాహోనా బేందీన్ జాకరి ఇనా బతిమాల్కు.

9

యేసు కపెర్నాహూమ్మా ఝూటపడ్కుగుతె రోగ్వాలనా స్వస్థతకరను

(మార్కు 2:3-12; లూకా 5:18-36)

1 బాద్మా యేసు డొంగచడిన్ ధర్మావ్ దాటీన్ ఇను అస్లి గామ్మా జావమ్మా.

2 థోడు జణు మంచోఫర్ హూతూతె ఏక్ ఝూటపడ్కుగుతె ఇనా చాద్రిపర్ హూవాడిలీన్ ఇనకనా లీన్ ఆయు. యేసు ఇప్పు విస్వాస్సా దేఖీన్, యోఝూటపడ్కుగుతె ఇనేతి హిమ్మత్తిరా, తారుపాప్ హూరు క్షమాహుయాన్ ఛా కరి బోల్కొ.

3 ఆ హామ్మిన్ థోడుజణు పొస్తూల్మా ఇవ్వేన్ ఆ దేవ్నా బద్నామ్ దూషణ కరూకరస్కరి సోచిలీదు.

4 ఇవ్వె సాత్ సోచుకరస్కి, యేసునా మాలంహుయు. యో ఇవ్వేతి తుమార ధిల్మమా ఖర్తాబ్ హూయల్నా ప్ష్యాన సోచుకరాన్?

5 తారు పాప్ హూరు క్షమాహుయాన్ ఛాకరి బోలనూ హల్కుకి న్జైతో, ఉట్టీన్ చాల్కరి బోలను హల్కునా?

6 హుయుతోబి పాప్నా క్షమాకరను అధికార్ ధర్మిఫర్ అద్మిను చియ్యోన ఛాకరి తుమ్మ మాలంకర్లేనుకరి ఇవ్వేతి బోలీన్, “ఝూటపడ్కుతే తూ ఉట్ తారు చాద్రిపల్లీన్ ఘర్కనా జా కరి బోల్కొ.”

7 ఝూటపడ్కుతె అద్మి ఉట్టీన్ ఇన ఘర్కనా గయో.

8 అద్మిహూరు యోదేఖీన్ థరిజైన్, అద్మియేనా అజాత్ను అధికార్ దిదోతె దేవ్నా మహిమపర్చు.

యేసు మత్తయనా బులావను

(మార్కు 2:13-17; లూకా 5:27-32)

9 యేసు ఎజ్జతూ నిఖీన్ జంకరమా, నుంకపు మెట్టుకనా బేసిన్ ఛాతె మత్తయ కరి ఏక్జణనా దేఖిన్, మారకేడె ఆవ్కరి ఇన బోలమా యో వుట్టిన్ ఇనకేడె గయో.

10 యేసు, మత్తయన ఘర్మా ధాన్నటేకె బేసిన్ రవ్వమా, హదేక్ నుంకరల్, పాపిమాబి కెత్త్రాకిజణా ఆయిన్, యేసు ఇను సిప్పుల్కనా బేసిన్ థొ.

11 పరిసయ్యుల్ యో దేఖిన్, తుమార బోధకుడ్ నుంకరుల్తీ, పాప్ కరవాలతీ మలీన్ ప్లానటేకె ధాన్ ఖంకరన్ కరి ఇన సిప్పుల్నా పుచ్చాయో.

12 యో ఆవాతె హాజిన్ “రోగ్వాలనా ఇవ్నటేకెన్ పన్ని, అప్పల్ఛాతె ఇవ్నాటేకె వైద్యుడ్ అవసరం కొయిని” కాహనా ఇవ్నేతి బోల్వో.

13 తుమెజైన్ అప్పల్లి లేఖనాల్నా మాలంకరోకరి బోల్వో. కతో మే పాప్వాలన బులానాటేకె ఆయోగాని, నీతితిచ్చాతె ఇవ్నా బులావనా కోఆయోని; ఇనటేకె గోరన్ మన హోనుతే పన్ని, బలిన మాంగుకొయిని, కరి బోల్వో.

పస్తునా బారెమా పుచ్చావను

(మార్కు 2:18-22; లూకా 5:33-39)

14 తెదె బాప్తిస్మమ్ దేయ్తె యోహాన్ ను సిప్పుల్ యేసుకనా ఆయిన్, పరిసయ్యుల్లి, హమేబి మాములిగా పస్తురయ్యేన్, పన్ని తార సిప్పుల్ పస్తుతి కోర్తాయిని, అనా కారణం సాత్కరి యేసునా పుచ్చావమా.

15 యేసు బోల్వో, య్హానో నొవ్రొ ఇనకేడె ర్హవయెత్రె ధన్ ఫేర్మా ఛాతె ఇవ్నే పస్తుతి ర్హానా? ర్హానెకొయిని. పన్ని, య్హానో నొవ్రొ ఇవ్నాకంతూ నిఖీన్ జావనూ ధన్ ఆవ్నే తెదె ఇవ్నే పస్తుతి ర్హానె.

బే ఉపమానల్

(మార్కు 2:21; లూకా 5:36-39)

16 కోన్ని ఫాటిగూతె జూను లుంగ్డన ఉప్పుర్ నమాలుంగ్డు గాలీన్ సివ్వేనా, ఇమ్ కర్యూతో అజు జర ఫాటిజాసె, ఇమ్మన్ కాహేతిమ్ యో అజు జర మోట్టు హుసె.

17 బుజు జూను చాంబ్డును సంభిమా ద్రాక్చాను రహ్: కోనాఖని, నాఖ్యతో తెదె చాంబ్డును సంభిమా ఫాటీన్ ద్రాక్చా రహ్: హారు పడీజాసె, చాంబ్డునుసంభిమా ఖర్రాబ్ హుసె, కతో నమా ద్రాక్చాను రహ్: నవీ చాంబ్డునుసంభిమా నాక్యతెదె యోబి కర్రాబ్ హుసెకొయినితిమ్ ద్వాసెకరి బోల్కు.

మాలిక్ని ఛోరి బుజు యేసును లుంగ్డన చీమితె బాయికో
(మార్కు 5:22-43; లూకా 8:41-56)

18 యో ఆవాతె హారు బోల్తూరవ్వమా, హాదేక్ ఏక్ యూద మాలిక్ ఆయిన్, యో డుక్నేఫర్ బేసిన్ ఇన హాలామ్ కరిన్ మారి ఛోరి హంకేన్ మరీగయ, తూ ఆయిన్ తారుహాత్ ఇనా ఉప్పుర్ బేంద్యోతో మారిఛోరి జివ్వె.

19 యేసు ఉట్టీన్ ఇనకేడె గయో, ఇన సిష్యుల్చి ఇనకేడె గయా.

20 త్యో వహాత్, హాదేక్ భార వరహ్:క్తి ల్హాహిపడతె రోగ్వాలి ఏక్ బాయికో థి.

21 తెదె యో బాయికో, మే యేసును లుంగ్డనా చీమితో బైయిన్, మన అప్యల్ హుసేకరి ఇనూ యోస్ సోచిలీన్, యేసును లుంగ్డను ఛేడొనా చీమమా.

22 యేసు పీటె ఫరీన్ యో బైయికోన దేఖిన్ ఛోరి, హిమ్మత్తిర్లా తారు విప్వాస్ తున అప్యల్ కర్కు, తెదేన్ యో బాయికో హుద్రిగి.

23 యేసు యో మాలిక్కు ఘెర్మా గయోతెదె, ఎజ్ల థుంక్కా వజ్జాడవాలుబి గలబా కరుకరతే ఇవ్వార్లావనూ దేక్యో.

24 ఇవ్వెతి, ఆన్డాని ఛోగ్రి హుఃతీన్ పన్కి, మరికొయినీకరి ఇవ్వా బోలమా ఇవ్వే ఇనా ఛింగాయూ.

25 తెదె జనభో హారనా బోలిమోక్లిదీన్, యేసు మైహిజైయాన్, ఇను హాత్ ధరూస్కరా యో న్డాని చొగ్రి ఉట్టీ.

26 ఆ హోబర్ హోరు దేఖ్ః అక్కు ప్లేలాయ్ గయూ.

బే జణ కాణునా నజర్

27 యేసు ఇజ్జతూ జంకరమా కాణు అద్ది బేజణ ఇనకేడె ఆయిన్, దావీద్నొ చియ్యో హమారఫర్ గోర్ కర్కరి చిక్రాణ్ మ్మేల్లు.

28 యో ఘేర్మా గయో తెదె, ఇన పాసల్ యో కాణు అద్ది యేసుకన ఆయు, యేసు మే తుమ్మా అప్పల్ కరీన్ కరి తుమె నమ్ము కరస్నా? కరి ఇవ్వా పూచ్చావమా. తెదె ఇవ్వె, హో ప్రభు కరి ఇనేతి బోల్త్యా.

29 తెదె యో ఇవ్వా ఢోళన చీమిన్ బోల్త్యా “తుమారు నమ్మకంతి తుమ్మా నయంహువదా” ఎత్తమ ఇవ్వా ఢోళా దేఖ్కావలగ్గూ.

30 తెదె యేసు “ఆ కీనాబి నామాలం పడ్నుతిమ్ దేఖిలెవొ” కరి ఇవ్వా థాంక్సైన్ బోల్త్యా.

31 హుయితోబి ఇవ్వె జైన్ యో దేహ్ః అక్కు ఇను మహాన్ ప్లేలాయిగయూ.

యేసు ముక్కోన అప్పల్ కరను

32 యేసుబీ ఇనా సిప్పుల్ జాతుర్తావమా, థోడుజణు ముక్కు భూత్ ధరిరాఖ్యుతె ఏక్ అద్దినా యేసుకన లీన్ ఆయూ.

33 భూత్ నా హక్కి హుయిజావదీన్ యో ముక్కు అద్ది బోలానిక్తనా అద్దిహోరు అప్పంహుయిగు, ఇస్రాయేల్మా ఆమ్ జోక్కు కెదేబి కోజరుగ్గుని కరి బోల్లిదా.

34 హుయితో పరిసయుల్, ఆ భూత్ నొ మాలిక్ వాలోతి సహకారంతి ఆ భూతేవ్వా హకాలుకరన్ కరి బోల్త్యా.

యేసు అద్దినటేకె గోర్ కరను

35 యేసు ఇవ్వా యూదుల్ను న్యావ్ నుజొగొమా బుజు గాంమ్మా, దేహ్ఃమా, దేవువతె బోల్తో, రాజ్యంను సువార్త ప్రచార్ కర్తో, హర్వేక్ రకంమ్ము రొగ్గా స్వస్థత కర్తో సమస్తం నంగర్మ్మాబి గాంమ్మాబి ఫర్తో కర్తో ర్హయో.

36 జనాభా కాపరికోయిస్తే మ్లేంఢనితరా థకిజైన్, చెద్రిజైన్ ర్థావను దేఖిన్ యేసు ఇవ్వాఫర్ గోర్కర్యో.

37 ఇన పాషల్లి ఇనా సిష్యుల్లి “పంట అప్పల్లి పిక్కాయు పన్ని, వాడవాలు, జోడవాలు, కామ్ కరవాలున్ కంఛా.

38 ఇనటేకె, ఖేథర్మా కామ్ కరవాలన బోలిమోకల్ కరి ప్రభువునా భీక్ మాంగను కరి ఇన సిష్యుల్లి బోల్వో.”

10

బ్జార సిష్యుల్నా మొక్లను

(మార్కు 3:13-19; లూకా 6:12-16)

1 యేసు ఇన భారజణ సిష్యుల్నా బులాయిన్, దుష్మన్నా హక్లనటేకె హర్ రకంమ్నూ రోగడిఫర్ వ్యాధుల్ ఫర్ అప్పల్ కరనటేకె ఇవ్వా హక్కు దిదో.

2 యో బ్జారజణనా అపొస్తలుకరి నామ్ కెహూకతో, అగాడి పేతుర్కరి బోల్తెయిలెవ్వాలో సీమోన్, ఇనో బై హుయోతె అంద్రెయ; జెబెదాయినో ఛియ్యోహుయోతె యాకోబ్, ఇనో బై యోహాన్.

3 ఫిలిప్పు, బర్తోలోమయి; తోమా, సుంకరిహుయోతె మత్తయ, అల్ఫయినో ఛియ్యో యాకోబ్, తద్దయికరి బుజేక్ నామ్ లెబ్బయి.

4 కనానీయుడ్ హుయోతె సీమోన్, యేసునా ధర్తెయిదిదోతె ఇస్కరియోతు యూదా.

యేసు బ్జారజణ కామ్దీన్ మొక్లను

(మార్కు 6:7-13; లూకా 9:1-6)

5 యేసు యో భారజణనా బోలిమొకల్తో, దేఖిన్ ఇవ్వా ఆజ్ఞాదిదోతె నలహాదిదోతె సాత్కతో, తుమె అన్యజనుల్ను వాట్పుర్ నొకొజవో, నమరయుల్ను కెహూ హాయర్మాహో నొకొజాసు పన్ని,

6 నాషేహుంకరతె ఇస్రాయేల్ను జాత్ను మ్లేంఢవ్కనన్ జవో.

7 జాతాహుయిన్, స్వర్గంను రాజ్యం ఖందె ఆయ్రూస్కరి బోల్తహుయిన్ జవో.

8 రోగ్నా అవ్యల్ కరో, మరిగుతె ఇవ్నా ఉట్టాడో కొహోడ్వాలవ్నా సుద్దీకరో, భూత్ యేవ్నా హకాలో, ఛుక్కెన్ మల్యా తుమేబి ఛుక్కెన్ దెవో.

9 తుమారు సంఛిమా ఘేణుహో, రూపుహో, రాగిహో, జావనాటేకె సంఛితీబి, బే కుడ్డాతోబి, చెప్లెతోబి, హత్తను లాక్కుతోబి, నొకొలీజాను.

10 కామ్ కరవాలన ఇన కూలినా ఉప్పర్ ఇన హక్కు కొయినా?

11 బుజు తుమె కెహూ నంగర్మాతోబి, గామ్మతోబి గయాతెదె, ఇన్మా కోణ్ యోగ్యుల్కి మాలంకర్లీన్, ఇజ్జతూ నిఖిన్ జావతోడి ఇన ఘేర్మాన్ ర్హవ్వో.

12 యో ఘేర్మా గయాతెదె, యోఘేర్వాలన అచ్చుహువదాకరి బోల్వో.

13 యో ఘర్ సమాధానం పడ్చుకరి అర్హత రైతొ తుమారు సమాధానం ఇవ్వుఫర్ ర్హసె.

14 కోన్బి తుమ్మ ఖందె నాకరీన్, తుమారు వాతేవ్నా నాఖంజుతో, తుమె యో ఘేర్నాహో యొనంగర్నాహో, బెందిన్ జావనివహాత్ తుమారు గోడాను ధుమ్మునా * జట్టీ దెవో.

15 న్యామ్మ ధన్నె యో అద్మినుగతి నంగర్ను గతితీబి సొదోమా గొమ్మెట్టా దేహానుగతి ఇమ్ ర్హాసేకరి హాఛితి తుమారేతి బోలుకరూన్.

అంకరతె మిన్హత్

(మార్కు 13:9-13; లూకా 2:12-17)

16 హదేక్ హథనా ఇచ్చా వ్హేండమ్మ చెల్కవ్నా బోలిమోక్లోతిమ్, మేబి తుమ్మా బోలిమోక్లుకరూన్, ఇనటేకె హాఘ్పితరా అఖ్కుల్వాల హుయిన్ పర్యావ్హితరా కపటం కొయినితిమ్ ర్హవ్వో.

17 అద్మియేన్ లీన్ జాగ్రత్తి ర్హవ్వో; ఇన్నె తుమ్మా న్యావ్కరతె సభమా ధర్మైయిదీన్, తుమ్మా రాణమా ధర్మాయ్దిసె, ఇవ్నా యూదుల్ను న్యామ్మ జోగొమా తుమ్మా కొల్టావ్తి మార్చే.

* 10:14 10:14 సానకాతో ఇచ్చి వాతే అప్పే ఖంజ్యా కొయిని ఇనటేకె అప్పే అపవిత్రా హుయిగా,

18 రాజొకనబి, అన్యజనుల్నాకనబి అధికారియేకనా, లీన్ గయోతో మారు సువార్తనాహాజె తుమ్నా లీన్ జాసె.

19 ఇవ్వె తుమ్నా ధర్మైదిసె తెదె, కిమ్ వాతె బోల్సు? సాత్తోబి బోల్సుకరి చింతా నొకొపడొ; తుమె సాత్ బోల్సుకి తమ్నా యో వహాత్మా మాలంపడ్తె.

20 తుమారొ భాను ఆత్మ తుమారమా రైయిన్ వాతె బోల్సె పన్ని, వాతె బోలవాల తుమె కాహె.

21 భైయ్యే భైయ్యేనన్, భా, చియ్యోనా మర్రాఖి దేవనటేకె దిసె; లడ్కా ఇన ఆయా, భా ఫర్ పాచుఫరీన్ ఇవ్నా మర్రాఖిదిసె.

22 తుమె మారు నామ్మా నిమిత్తంతి హాఁరవ్నా హాతె ఖర్రాబ్ బొల్తెయిలీను; ఆఖరితోడి కోన్ సహించస్కి యో బచ్చిజాసె.

23 ఇవ్వె తుమ్నా నంగర్మా హింసించూతెదె బుజేక్ హాయర్మా మిలైయిలేవొ; దేవ్నొ చియ్యో ఇంమితరా తుమె ఇస్రాయేల్ నగరంమా సంచారం ర్హవొకరి మే తూమరేతి హాఁచితి బోలుకరూన్.

24 సిఘ్యుడ్ బోధకుడ్తి జాహాత్ కాహె; దాసుడ్ యజమానితీబి జాహాత్ కాహె.

25 సిఘ్యుడ్ ఇను బోధకుడ్నితరాబి, దాసుడ్ ఇను యజమానితరా రైత్తో బైన్. ఘేర్ను యజమానినా “బయెల్జేబు[†]” కరి నామ్ మ్మేలిన్ రైత్తో “యో ఘేర్వాలనా అజు కెత్తు ఖర్రాబ్ నామ్ బోల్సెకి కొయిన్నా.”

కినాబి ఢరొనొకొ
(లూకా 12:2-7)

26 ఇనటేకె తుమె ఇవ్నా దేఖిన్ నొకొఢర్పు, లపాథిరాక్కుతె కెహూబి జ్ఞాధర్ పడ్తెకొయిననితిమ్ కోర్హాసెని, రహస్యంగాఛాతె కెహూబి మాలంకొయిననితిమ్ కోర్హాసెని.

27 మే తుమ్నా అంధారమా బోల్సొతె, తుమె ఉజాలమా బోలొ; కాన్మా తుమ్నా బోలిరాకొయో ఘర్నవుప్పర్ ప్రచార్కరొ.

[†] 10:25 10:25 మూల భాషమా సాతాన్ కరి నామ్

28 బుజు ఆత్మన మారకొయినితిమ్, అంగ్రాన్నా మారవాలన థరినొకొజాసు; పన్ని ఆత్మనబి, అంగ్రాన్నా నరకంమా నాక్సేతె దేవ్నా దేఖిన్ థరొ.

29 బే పిచ్చిలి ఏక్ కాసునా ఎచ్చెయిజాన్ కాహేనా, హుయితో తార భాన మాలంకొయినితిమ్ ఏక్ పిచికిలిబి జమీన్ ఫర్ కోవడని.

30 తుమారు మాధవర్ ఛాతె కేఖ్నుహారు గణాయ్ రూన్.

31 ఇనటేకె తుమె నొకొథరొ. తుమె కెత్తూకి పిచిక్లియోతీబి స్తేప్టుల్ కాహేనా

క్రీస్తునా ఒప్పును, ఒప్పుకొయింతిమ్ జావను
(లూకా 12:8,9)

32 పన్ని, అద్మియేన ఇచ్చా మన ఒప్పిలెవ్వాలో కోన్కి, స్వర్గంమా ఛాతె మారొ భాన హామె మేబి ఇవ్నా ఒప్పిలీన్.

33 అద్మియేమా కోన్ మన మాలంకొయిని కరి బోలాన్కి స్వర్గంమా ఛాతె మార భానహామె మేబి మాలంకొయినికరి బోలీన్.

సాంతి కొయిని పన్ని తల్వార్
(లూకా 12:51-53; 14:26,27)

34 మే జమీన్ఫర్ సమధానం దేవనటేకె ఆయోకరి నొకొర్జెజవొ, విబేధాలుటేకె పన్ని సమాధానంనా మోక్లనటేకె మే కోఆయోని.

35 ఏక్ అద్మినిబి ఛియ్యోనాబి ఇనూ భానా, ఛోరినాబి ఇని ఆయానా, ఒవ్నాబి ఇని హాకునా ఇచ్చా దుష్మన్ కరావనాటేకె ఆయో.

36 ఏక్ అద్మిను ఘేర్వాలున్ ఇన ఉప్పుర్ వైరి హుసె.

37 భానహో, ఆయానహో మారెతీబి జాహాత్ ఫ్యార్ కరవాలు మన యోగ్యడ్కాహె ఛియ్యానహో, ఛోరినహో మారెతీబి జాహాత్ ఫ్యార్ కరవాలు మన యోగ్యడ్కాహె.

38 ఇను సిలువనా పల్లీన్ మారకేడె ఆవకొయింతె ఇను మన సిప్పుడు కాహె.

39 ఇను జాన్ బచ్చాయ్ లెవ్వలు, ఇన గమైయ్ లిసె పన్ని, మార నిమిత్తంతి ఇన జాన్ బేందనా హఠకొయినీకి ఇన బచ్చాయ్ లీసె.

ఫాయిదొ లేవను
(మార్కు 9:41)

40 తుమ్మ ఖందెకరవాలు మన ఖందెకరె; మన ఖందెకరవాలూ మనన్ కాపెతిమ్ మన బోలిమొక్లొతె భా నాబి ఖందె కరె.

41 ప్రవక్త కరి ప్రవక్తనా ఖందెకరవాలొ ప్రవక్తను ఫలంమలె; బుజు నీతి మంతూడ్కరి నీతిమంతుడ్కు ఖందె కర్లేదాతో నీతిమంతుడ్కు ఫలంమలె.

42 బుజూ సిఘ్యడ్కరి కోణ్ ఆ అడ్డాణి లడ్కామా ఏక్వననా ఏక్ గ్లాహ్ పాని పీయ్యాన దీదూతో యో ఇను ఫాయిదొ గమైలీసె కొయినకరి మే హాఃభితి తుమ్నా బోలుకరూన్.

11

బాప్తిస్మమ్ దేయ్తె యోహాన్ సందేషంనా లావను
(లూకా 7:18-35)

1 యేసు ఇను బ్హారఅద్మి సందేషంనా లావాలు ఆజ్జదీన్ బోలను పాసల్తి, ఇను పాసల్తి ఇన్నా నంగర్మా బోధించనాటేకె గయో.

2 క్రీస్తు కరూకరతె కార్యాయల్నాటేకె యోహాన్ తాణమా హంష్టిన్, ఆవ్సెతె ఇనే తూస్సా, హమే అజేక్నాటేకె దేక్తారయ్యానా?

3 కరి ఇన “పూచ్చావనాటేకె” ఇన సిఘ్యల్నా బోలిమొక్లొ.

4 అనటేకె యేసు ఇన్నా దేఖిన్ తుమె జైన్, హంజుతె ఇనాబి దేక్వతె ఇన యోహాన్ తీ బోలొ.

5 కాణు అద్మిను ఢోళా దెఖ్కాంకరన్, లంగ్గు అద్మి ఛాలుకరన్, కోడ్నుఅద్మి అషల్ హుంక్రన్, మరీగుతె అద్మి జిహ్వార్హంకరన్, గరీబ్నా సువర్త ప్రచార్ హుంకరన్.

6 బుజు మారు వాతెఫర్ అనుమానం పడకొయింతెవాలు ధన్యుడ్ కరి జవాబ్ దిదొ.

7 ఇవ్వు జంకరమా యేసు యోహాన్నా లీన్ అద్మియేన అనితరా బోల్వో, తుమె సాత్ దేఖనటేకె జాడిమా గయా? వ్యారొనా హలుకరతె గాహానా దేఖనా గయానా?

8 పార్ సాత్ దేఖన గయాతా మోల్ను లుండ్తా పేరక్యూతే అద్మినా? హదేక్ మోల్ను లుండ్తా పేరవాలు రాజొగ్రుహంమ ర్లాన్ కాహేనా?

9 బుజూ సాత్తోబి దేహానటేకె గయా? ప్రవక్తనా? హో పన్కి ప్రవక్తతీబి మోటోకరి తుమారేతి బోలుకురూన్.

10 హదేక్ మే మార దూతనా తారేహూః అగాడి బోలిమోక్లుకరూన్ యో తారా వాట్నా హూఃదు కర్నే, కరి ఇనా గురించి లిఖ్యారూస్కి యోస్ యోహాన్.

11 రాంథె ఫైదాకరియేతె హాఃరవ్మా బాప్తిస్మమ్ దెవ్వాలొ యోహాన్కంటిబి మహాన్వాలొ హుసె.

12 బాప్తిస్మమ్ దెవ్వాలొ యోహాన్ను ధస్తాధరీర్ హంకేలగు స్వర్గంను రాజ్యంమా బలత్కారంతి ధరాయ్జంకరాన్, బలత్కారంతి ఇనా కోండిలెంకరన్.

13 యోహాన్ను ధస్తొడి ప్రవక్తల్ హాఃరుజనూబి, ప్రచార్ కర్తూహుయిన్ ఆయు. మోషే ధర్మషాస్త్ర రంబి ప్రచార్ కర్తూహుయిన్ ఆయు.

14 ఆ హాఃబర్ అంగీకరించన తుమ్నా మనస్సు రైతో ఆవ్వేతె ఏలీయా, ఆన్*.

15 హాఃజనాటేకె కాణ్ రవ్వాలు ఖంచె.

16 ఆ పిడియేను అద్మినా కినేతి పోల్చును? బజార్ను గల్లిమా బేసీన్ ర్హహిన్

17 హాఃమె పుంగితి గీద్ బోలుకరియేన్ పన్కి, తుమె ఖేలవాలహుయిన్; హమె రొకిరియేన్ కొయిని పన్కి తుమె రొయ్యాకొయిని హాఃరు దేక్యతో అడ్డాణి లడ్కానితరా ఏక్తి ఏక్త బొల్లేవాలంతరా ఛా.

18 యోహాన్ ఖాద్యోకొయిని తిమ్ పిడ్తో కొయినితిమ్ ర్హవమా భూత్ ధర్యుహుయు అద్మికరి ఇవ్వె బోలుకరాన్.

* 11:14 11:14 మూలయోహాన్

19 అద్మినో ఛియ్యో ఖాతోహుయిన్, పీతోహుయిన్, ఆయొ. ఇనటేకె హదేక్ ఆ తిండిబోత్తి, పియ్యవాలుబి, ఖవ్వాలనబి, నుంకరూల్నబి పాప్ కరవలానో దోస్థకరి ఇవ్నె బోలుకరాన్. పన్ని అఖ్కుల్నా అక్కల్కరి ఇను కామ్మలీన్ న్యాప్ పొంద్నెకరి బోల్వో.

అవిష్వాన్ హుయూతె నంగర్

(లూకా 10:13-15)

20 పానల్లి కెహూ నంగర్నా యేసు హర్యేక్ మహత్కార్యంనా కర్యోకి థోడు యో నంగర్నాలు దిల్ నాబద్ధావమా, ఇనటేకె యేసు ఇవ్నా అమ్ గుర్కావనిక్లోల్వో.

21 అయ్యో కొరజీనా నంగర్ అయ్యో బేత్నయిదా నంగర్ మే తూమారమా కార్యోతె అద్భుతంనా తూర్, సిదోన్[†] నంగర్నా కర్యోహోత్తో ఇవ్నె కెదేస్కి చైయినుపట్టో[‡] బాంధిలీన్, రాక్నా లోతిలీన్ దిల్ బాద్దాయిలీన్ రైయ్యోహోత్తి.

22 పన్ని, మే బోలుకరతె సాత్కతో న్యాప్ ను ధన్నె ధన్నె తూర్ సిదోన్ నంగర్నీబి భరించ్యకోయిన్తే స్థితిమా ర్నాసెకోయిని.

23 బుజు, ఓ కపెర్నహూమ్ నంగర్నవలా తూ ఆకాష్టిబీ హెచ్చించి బడిష్నా? తూ పాతాళ లోకంమా ఉత్తీన్ జైన్, తూమారమా కార్యోతె అద్భుతంనా సోదోమనంగర్నా కర్యోహోత్తో, యో హంకెలగు ఉబ్రిన్ రైయిహోత్.

24 పన్ని మే తుమ్నా బోలుకరతె సాత్కతో న్యాప్ను ధన్నె సోదోమా నంగర్నీబి తుమె హాలావక్ కోయింతే స్థితిమా ర్నాపు.

మారకనా ఆవవాలన ఆరామ్ దీన్

(లూకా 10:21,22)

25 యో సమయంమా యేసు బుజూ ఆమ్మితరా బోల్వో భా, ఆకాప్నా, ధర్తినాబీ ప్రభూ, తూ జ్ఞాన్ వాలనబీ అక్కల్వాలనబి ఆ

[†] 11:21 11:21 మూలభాషమా లెభలోన్. [‡] 11:21 11:21 పాప్నా బెందిదాకరి

గుర్తనాటే § 11:24 11:24 మూల భాషమా భరించుకోయిని

హోబర్నా లపాథిరాఖీన్ అన పడా వాలనా బయల్పర్చికి తున స్తుతించుకరూన్.

26 హోలా భా, తూ ఆమ్మర్నుకరి తార నజర్మా అనుకూలం హుయిన్ ఛా.

27 మారో భా మన హోరు దీరాక్యోన్, భాన తప్ప మార గురించి కీనాబి మాలంకొయిని; ఛియ్యో కాహెతిమ్ కోన్చి ఛియ్యో కీనాబి ఇనా మాలంకరావ్వుకరి భాన గురించి బోలునూన్ కరి ఉద్దేవ్యంతి మే ఏనిలిదోతే ఇవ్నా తప్ప, భాన గురించి మాలంకొయిని.

28 ప్రయాసా పథీన్ భోజోనా పాడుకరతె సమస్తాజనూల్ మే తుమ్నా ఆరామ్నా దీన్కరి బోల్యో. ఆత్మల్నా విస్త్రాంతి కలగ్గె.

29 మే సాత్విక్కుబి హల్కుదిల్వాలో హుయ్రోన్. అనటేకే తుమారఫర్ మారు కాథీనా పల్లీన్ సిఖో. తెదె జాన్నా ఆరామ్ మల్చే.

30 కింకతో మారు కాథి హుల్కుబి, మారు కాథి థోవను సులభంమన్. మే దిదోతే భోజో హల్కుతి ఛా.

12

ఆరామ్ము బారెమా పుచ్చావను

(మార్కు 2:23-28; లూకా 6:1-5)

1 యో ధన్యా యేసు ఆరమ్ కారనుధన్నే ఖేథర్మాకరి జంకరమా ఇన సిప్పుల్నా భుక్ లాగమ మొక్కజొన్నన బుట్టు తోథీన్ ఖాధ్య.

2 పరిసయ్యుల్ ఆ దేఖిన్ హదేక్, ఆరామ్ కరనధన్నే కరకొయింతె కామ్ కరూకరస్కరి యేసున బోలమా.

3 యేసు ఇవ్వేతి అమ్ బోల్యో, దావీద్ బి ఇనకేడె ఛాతె ఇవ్నా భుక్ లాగమా ఇను షాత్ కర్యతె ఇన గురించి తుమె పడ్డ్యా కొయిన్నా?

4 యో దేవ్వు మందిరంమా జైన్, యోబి ఇనకేడె ఛాతె ఇవ్వేబి నాఖానుతే సముఖంనూ రోటా ఖాద్యా.

5 బుజు యాజకుల్ ఆరమ్ కరను ధన్నె దేప్పు ఆలయంమా జైన్, ఆరమ్ కరను ధన్నె అతిక్రమించాతోబి నిర్దోసుల్ హుయిన్ ఛాకరి తుమె ధర్మషాస్తంమా పడ్డాకొయిన్నా?

6 దేప్పు ఆలయంతిబి మహాన్ వాలో యో అజ్జ ఛాకరి తుమారేతి బోలుకురూన్.

7 బుజు గోర్నాన్ కోరిలెంక్తూన్ పన్ని బలినా మే కొకోరూని, కరి వాక్యభాగమన్ తుమ్మా మాలంరైయితో నిర్దోసినబి దోసినా న్యావ్ కోకర్యాహోత్తి.

8 అద్మినో ఛియోగ్ ఆరామ్ము ధన్నే ప్రభూ హుయిన్ ఛాకరి బోల్వో.

యురొపడ్యతె అద్మినా అప్యల్ కరను

(మార్కు 3:1-6; లూకా 6:6-11)

9 యో ఇజ్జతూ నికిజైన్ ఇవ్వా యూదుల్ను న్యానుజొగొ గయోతెదె ఎజ్జ ఏక్ హాత్ హూకైయి గయూతె అద్మితూ

10 ఇవ్వె ఇనఫర్ జూటి వాత్ ఫర్ పహ్మవును కరి సోచిలీన్ అమ్ బోల్వో, ఆరమ్ కరతెధన్నే స్వస్థతకరను న్యాయంన్నా? కరి ఇన పుచ్చాయా.

11 ఇనటేకె యేసు తుమారమా కెహూ ఏక్ అద్మినా హుయుతోబి వ్హేండను చెల్కు రైయితో, ఆరామ్ నూ ధన్నే యో ఖాడమా పడిగూ ఇన ధరీన్ బ్లాధర్ కోకాడ్సన్నా?

12 వ్హేండనాతబి అద్మిన్ నా కెత్తూకి విలువు ఛా కాహెనా ఇనటేకె ఆరామ్ కరనధన్నే మేల్ కరను ధర్మమాన్, కరి బోల్వో.

13 యేసు యో అద్మితి తారుహాత్ హూడక్ కరి బోల్వో. యోహాత్ హూఃదు కరమా ఇన బెంమ్మాను హాత్నుతరా అప్యల్ హుయు.

14 తెదేన్ పరిసయ్యుల్ బాదర్ జైన్ యేసున కింతోబి మార్నుకరి ఇనా విరోధంతి బారెమా సోచలగ్యు.

దేవ్ ఎంచోతె సేవకుడ్

15 యేసు యో సంగతి హోరు మాలంకర్లీన్ ఇజ్ఞాతు ఛలిగయో, ఘను అద్వి ఇన కేడెజావమా.

16 యేసు ఇవ్వా హోర్వన అప్యల్ కరీన్, మన ఆవాత్ కినాబీ నొకొబొల్సాకరి ఆజ్జదిదొ.

17 ప్రవక్త హుయోతే యెషయా బారేమా దేవ్ బోల్యోతె ఆ వాక్యం హోచిహువనటేకె ఆమ్మితర జరిగ్యూ.

18 యోసాత్మతో, హదేక్ ఆ మారొ సేవకుడ్

అన మే చూణిరాక్యోన్, అనే మన

కెత్తేకి లాథ్ వాలొ హుయ్రోన్.

అనఫర్ మార ఆత్మనా రాఖిన్.

ఆ అన్యజనుల్నా న్యాయంనా ప్రచార్ కర్నె.

19 అనే లడ్డెయె కోకరని, చిక్రాన్ కోష్టేలని,

గల్లియేమా అను ఆవాజ్ కినాబీ హాష్టావ్నె కొయిని.

20 న్యాయం హువతోడి నలిగూతె రెల్లునా

అనె తోడ్చెకొయిని, ఉజ్జెయి జంకరతె

దివ్వొనాబి యో ఉజావ్నెకొయిని.

21 అన నామ్ఫర్ అన్యజణుల్ హోరు నిరీచ్ఛణ కల్లి ర్హాసె.

యేసు అజు బయెల్జెబూలు

(మార్కు 3:20-30; లూకా 11:14-23)

22 తెదె భూత్* ధర్మకూతె, కాణొడోళవాలుబి, ముక్కు హుయోతె వ్జనొ యేసుకనా లీన్ ఆయా.

23 ఇనటేకె యో అద్వి హోరు అప్యంహుయాన్ ఆ దావీద్నొ ఛియ్యో కాహనా, కరి బొల్లెంకర్తు ధూ.

24 పరిసయ్యుల్ యోవాత్ ఖంజీన్ అనే భూత్నొ మాలిక్ హుయోతె బయెల్జెబుల్ బారెమాన్ ఆ భూత్యేవ్నా హాకాలుకరన్ పన్కి. బుజేక్కు జణనూ కాహే.

* 12:22 12:22 మూలభాషమా భూత్ కరి.

25 యేసు ఇప్పు సోచుతె ఇనా గ్రహించిన్ ఇవ్వెతె అమ్ బోల్వో, కేహూ రాజ్యంతోబి, ఇనూ యోన్ అలాదు హుయుగుతో హోరాబ్ హుయుజాన్. ఇనూ యోన్ అలాదు హుయుగుతో కెహు నంగర్ బి కెహు ఘేర్ బి హుబర్నే కొయిని.

26 సైతన్ సైతాన్ హాకల్వోతో యో అలాదు హుయిజాని, తెదె ఇన రాజ్యం కిమ్ తోబీ వుభార్ సే?

27 మే బయెల్జేబు బారెమా భూత్ నేవన హాకాలుకురుస్తో తుమార చియ్యో కిన్ వల్లా హాకాలుకరన్? తుమె బోలుకరతే జూటీకరి తుమార అద్మీన్ రుజూవు కరూకరన్.

28 బయెల్జేబ్ కాహె దేప్పు ఆత్మానహోజె హుయుతో దేవువలనా భూత్ యేవ్నా హాకాలుకర్తో హసేతో దేప్పు రాజ్యం తుమారకనా ఆయూస్.

29 ఏక్జను ఏత్త్రేన్ కాహేతీమ్ అగాడి కువ్వత్ వాలన బంధించకొయింతె తెదె కినితరా యోకువ్వత్ వాలన ఘేర్ జైన్ ఇను హోమాన్ లపాడిలిసె? ఇనితరా భన్నాకి దిదూతోన్ ఇనూ ఘేర్ లపాడిజైయే.

30 మారేతి రైయికోయింతె అద్మి మన దుష్మన్ నీతర ర్హాసె. మారేతి మలిజైయిన్ నార్హవ్వాలు చెదరిజాసె.

31 ఇనటేకె మే తుమారేతి బోలుకరూతె సాత్మతో అద్మియెకరూతె పాప్ హోరు దేవుదూషణనా దేవ్ క్షమాకర్నె పన్ని, పవిత్రాత్మనా విషయంమా దూషించుతో ఇవ్నా క్షమించెకొయిని.

32 అద్మినో చియ్యోనా విరూద్ధంతి వాతె బోలవాలనా దేప్పు క్షమాపనా మల్సి, పన్ని పవిత్రాత్మనా విరూద్ధంతి వాతె బోలవాలనా ఆ ములక్కాతోబి ఆవ్వెతె పిడిమాతోబి క్షమాపనా కోమల్సెని.

యూడు అజు ఇను పండా
(లూకా 6:43-45)

33 జాడు అప్పల్ దైతొ ఇను పండబీ అప్పల్కరి ఎంచొ నైతొ, రూడు ఖరాబ్ దైతొ ఇను ఫలంబి ఖరాబ్కరి ఎంచొ. రూడు ఇను పండాటేకె మాలంకరజాయ్.

34 హోవీనా లడ్కా, తుమె ఖరాబ్బాల హుయిన్, కిమ్ అప్పల్ వాతె బోలాతిం బోల్సు? దిల్మా షాత్చాకి యోన్ బాఖమతూ వాతెబోల్చె కాహేనా.

35 అప్పల్ అద్మిమా అప్పలాన్ ర్హాన్, ఇనటేకె ఇన్మతూ అప్పలాన్ ఆభాదర్నికన్. దుస్మన్ మ ఖరాబ్ రాన్ కరి ఇన మైయితి ఖరాబన్ భాదర్ నికాన్.

36 మే తుమారేతి బోలుకురుతె సాత్కతో అద్మియే బోలాతె హర్యేక్ ఖరాబ్ వాతేవ్నా లీన్ న్వావ్నా ధన్మె లెక్క బోల్సు పడ్చె.

37 తారు వాతేవన లీనన్ నీతిమంతుడ్ కరి న్వావ్ లీసు, తారు వాతేవ్నా లీన్ అపరాధికరి న్వావ్ లీసు.

అద్భుతం కర్కరి పుచ్చావను

(మార్కు 8:11,12; లూకా 11:29-32)

38 తెదె షాస్త్రుల్కాబి పరిసయ్యుల్కా థోడుజణు “బోధకుడ్ తరా బంస్తూ ఏక్ హానద్ దేక్కు” కరి హమే ఛియ్యో, కరి ఇనేతి బోల్కా.

39 యేసు బోల్కొ వ్యభిచారుల్ హుయోతె గలీజ్ పిథిను అద్మియే కెహూ, అద్భుతంనా మాంగుకరాన్, ప్రవక్త హుయోతె యోసనా లీన్, హానద్నా పన్ని బుజూ కెహుబీ హానద్ ఇవ్నా కోఅనుగ్రహించూని.

40 యోనా కిమ్ తీన్రాత్, తీన్ధన్ మోటు మాస్లాన పేట్కా ర్హయోకి ఇమ్మన్ అద్మిన్ ఛియ్యో తీన్రాత్, తీన్ధన్ భూగర్భంమా ర్హాన్.

41 నీనెవె నంగర్ వాలు యోసనూ ప్రకటననా హాష్టిన్ దిల్ బడ్లాయిలీదు. ఇనటేకె న్వావ్ తీర్చన వహాత్కా, నీనెవెవాలు ఆ ఫిడిను ఇమ్మఫర్ ఉబ్రీన్ ఇన నేరంనా నాక్చె. హదేక్ యోసనతిబి మోటోజణో అజ్గ ఛా.

42 దక్షిణ్ దేహామాఛాతె పీబా రాణి సొలోమోను జ్ఞానంనా హాష్టునాటేకె ఘను దూర్తి ఆయి, ఇనటేకె న్వావ్ బోలన ధన్మె యో

బాయికో ఆ పిఠీను అద్మిహుః మలీన్ ఉబ్రీన్ ఆ పిఠీవాలు నేరస్థుల్ కరి బోల్సె, పన్ని హంకె సొలోమోన్తీబి మోటో అద్మి అజ్జ ఛా.

దుష్టాత్మ పరీన్ ఆవను

(లూకా 11:24-26)

⁴³ దుష్టాత్మా ధరిరాక్యతె ఏక్ అద్మిమతూ నికిజావదీన్ బ్లాదర్ నికిగుతె సైతాన్ ఆరామ్ కరనటేకె పానికొయింతె జొగొమా పర్తూ ర్తంకరా, పన్ని ఇన ఆరామ్కరన కోమలని.

⁴⁴ ఇన ఆరామ్ నామలమా, మే బెండిన్ ఆయోతె మార ఫేర్కన జైయిన్కరి సోచిలీన్ ఆయిన్, యో ఘర్మా కోన్బి కొయిననితిమ్ ఇన రూడిన్ హాద్రిరాక్యతె దేఖిన్, జైయిన్ ఇనేతీబి ఋజూ ఖర్రాబ్హుయ్తె హాత్ భూత్నా కేడెలీన్ ఆవన్ ఇమ్నె ఇన్మా పేషిన్ ఎజ్గాన్ జిప్పు జిప్పె.

⁴⁵ అనటేకె యో అద్మిను ఆఖరినుస్తితి అగాడిను స్తితితీబి ఖర్రాబ్హుసె. ఇమ్మన్ ఆ దుష్టపీఠివాలనా సంభవించెకరి బోల్సె.

యేసును ఆయాబి అజు బైయ్యె

(మార్కు 3:31-35; లూకా 8:19-21)

⁴⁶ బుజబి యేసు అద్మియేమా వాతెబోల్తో ర్థానమా హదేక్ యేసుని ఆయాబి ఇనో బైయ్యేబి ఇనేతి వాతె బోల్సుకరి బ్లాధర్ ఉబ్రీన్ ఛా.

⁴⁷ తెదె ఏక్షణు యేసుతి, హదేక్ తారి ఆయాబి, తారొ బైయ్యే తారేతి వాతె బోల్సుకరి బ్లాధర్ ఉబ్రీన్ ఛాకరి ఇనేతి బోల్సె.

⁴⁸ అనటేకె ఇనేతి ఆ హాబర్ బోల్సొతె ఇనా దేఖిన్, కోణ్ మారి ఆయా? కోణ్ మార బైయ్యే? కరి బోలిన్

⁴⁹ ఇను సిప్పుల్ బాజు హాత్ వతాలీన్, హదేక్ మార ఆయాబి, మార బైయ్యే, భేన్

⁵⁰ స్వర్గంమా ఛాతె మారో భాన మర్జితి† కరవాలోన్, మారా బైయ్యే, మారి భేనె, మారి ఆయా, కరి బోల్సె.

† 12:50 12:50 చిత్తమ్నా కరవాలో

13

బింజోను ఉపమానం

(మార్కు 4:1-9; లూకా 8:4-8)

¹ యోధన్నె యేసు ఘేర్తి నిఖీన్ ధర్యావ్నా కనారె బేసిన్ థో.

² ఘణు అద్మిహారు ఎక్కాన్ ధమ్ కేడెమలీన్ ఆవమా యేసు డోంగా ఛడిన్ బేసిగో యోఅద్మిహారు కనారీవుబ్రీన్ ర్థావమా.

³ యేసు ఇవ్నా బ్లెడేఖీన్ ఘణు సంగతుల్ ఇవ్నా ఉపమానంనీతరా బోలను ఛా కింకతో, హదేక్ బింజోలా పికావాలు పికావనటేకె గయూ.

⁴ యో బింజోల ఛిడ్కుని వహాత్ థోడుబింజోలు వాట్నాసేడే పడ్కు, ఉఫర్ ఉడతే జిన్వార్ ఆయిన్ ఖైయినాకిదేన్.

⁵ థోడు బింజోలు పత్తావ్ని జోగోమా పడ్కు మాటి ఘణు నార్థావమా యోబింజోలు పుట్కు.

⁶ పన్ని ధన్నా నికతే చంద్రమా ఆవమా ఇను టడ్కోను అంచ్చా ర్కుడ్, బలీన్ హుఃఖైయి గయూ.

⁷ థోడు బింజోలు కారొనా డాగ్గా పడ్కు కాతన ర్కుడు వదీన్ ఇన దాబినాఖిదేన్.

⁸ పన్ని థోడు బింజోలు అప్యల్ జమీస్పర్ పడిన్, ఏక్ డోడిక్ భాగ్, ఏక్ తీనిహ్ా భాగ్, ఏక్ ఖోః భాగ్ నితరా ఫలించె.

⁹ కాణ్ రవ్వాలు హంజ్చెకరి బోల్యో. భర్తికర్యూ.

ఉపమానంను ఉద్దేశ్యం

(మార్కు 4:10-12; లూకా 8:9,10)

¹⁰ పాసల్తి సిప్యల్ ఆయిన్ తు ఉపమానంనితరా ఇవ్నా వాతె బోలుకరతె నే? కరి పుచ్చావమా.

¹¹ ఇవ్నెతి అమ్ బోల్యో స్వర్గంను రాజ్యం రహస్యాల మాంకరను జ్ఞానంనా తుమ్నా మలీరూన్ పన్ని, ఇవ్నా అనుగ్రహించుకొయిని.

¹² కల్గితె ఇవ్నన్ దెవ్వావ్నె, ఇవ్నా జాహాత్ మల్నె కొయింతే ఇప్పకనా ఛాతె హారుబి ఇప్పకంతూ కన్నాకిదిసె. బుజూ ఇవ్నె హామ్మీన్ బి

హఃష్టుకొయినీతిమ్ దేఖిన్బి దేఖ కొయినీతిమ్ గ్రహించకొయినీతిమ్ ఛా.

13 అనహఃజేస్ మే ఉపమానంనితరా బోధించుకరూన్. దేఖ్యో పన్ని దేఖకొయినీతిమ్ ర్హాన్.

14 యెషయా బోల్యోతె వాత్ అప్పబారెమా నెరవేరుకరాన్.

ఇప్పు కాణ్తి హఃష్టున్బి హఃష్టుకొయిని, ఇవ్నె ఇప్పు ణోళనా మూఛిరాక్యన్.

దిల్ బద్ధాయ్ లీన్ మార బారెమా స్వస్థత హువకొయిని తిమ్ ఇప్పు దిల్ ఘట్ హుయిగు,

15 ఇనటేకె ఇవ్నె హంజన హుయుతో హఃమ్జేస్ పన్ని అర్థం కోకరని, దేఖనా హుయుతో దేక్చె పన్ని, కెత్తేబి మాలంకరకొయిని.

16 ఇనటేకేన్ దేఖుకరతే తుమారు డోళా కెత్తాకి ధన్యంహుయు, హంజుకరతే తుమారు కాణ్ కెత్తాకి ధన్యంహుయు.

17 పన్ని, కెత్తాకి ప్రవక్తల్, నీతిమంతుల్ తుమె దేఖుకరతే ఇన దేక్కుకరి సోచిన్ దేఖ్యాకొయిని, తుమె హంజతె ఇనా హంజ్నాకరి సోచీన్ హంజ్యకొయినీకరి తుమారితీతి హఃఛితి బోలుకరూన్.

యేసు బింజోలను ఉపమానం బారెమా హఃష్టువను

(మార్కు 4:13-20; లూకా 8:11-15)

18 ఖేధర్మా బింజోలా చిడ్కనవాలనూటేకె ఏక్ ఉపమానం ఇను హఃష్టు.

19 కోన్చి దేప్పు రాజ్యంనూవాతె హఃజిన్బి హఃజకొయినీతిం ర్హావమా దుప్పన్ ఆయిన్ ఇన దిల్మా హఃజుహుయు వాక్యంనా పల్లిజాసె వాట్నూ సేడె పడ్డూతె బింజోలాను జోక్కు.

20 పత్తన జోగోపర్ పడ్డ్యుయుతే బింజోలాన జోడ్చు సందేషం హఃజిన్ ఎగ్గిన్ ఖుషితి ఇనా ఒప్పిలీసె.

21 హుయుతోబి ఇన్నా జడే జమీన్నా నాలగ్గమా భోడధన్ ర్హానె. పన్ని వాక్యంనటేకె మిన్హత్, హింసల్ ఆయుతో అభ్యంతరం హునె.

22 కాలొను డాగ్మా పడితే బింజోలానితర అద్మియే వాక్యమ్నాహజవాళోన్ పన్ని, ఆ ములక్ను హాజె, రప్యాను, ఆహ్కా ఇనా వాక్యంనా బడదేకొయినీ, ఇనటెకె యోదేవ్నా బందేన్.

23 అనటేకె అప్యల్ జొగొమా పథ్యుతే బింజోలను జోక్నా అద్మియే హోరూ వాక్యమ్నాక్వాంజీన్ అర్థమ్ కర్లిసె. ఇంమ్ము అద్మి జీతిన్ ఏక్జనో ఖోః భాగ్నితరా, ఏక్జనో తీనిక్ భాగ్నితరా బుజేక్జనో డోడిహంతరా బడ్తె.

కలుప మొక్కల్ను బారెమా బెంమ్మను మర్మం

24 యో బుజేక్ ఉపమానంగా ఇవ్వేతిబోల్యో. సాత్మతో స్వర్గంనురాజ్యం ఏక్ బింజోలా ఇనుఖేతర్మా అప్యల్ బింజోలా నాక్యోతె ఇంమ్ము జోక్కు.

25 ఏక్ రాతె, అద్మిహారు ఖుఃతార్హావనూ వహాత్మా వైరి ఆయిన్ యో ఘొవును ఖేధర్మా గురుకుల్ను బింజోలాన చిడ్కినాకిదేన్.

26 ఘొ పుట్టిన్ వధ్యూ తెదె యో న్లాను గాహ్కా మెక్కల్బి వధ్యూతే దేఖ్కాయూ.

27 యో ఖేధర్మో మాలీక్కు దాసుడ్ జైన్ మాలిక్ తూ తార ఖేధర్మా అప్యల్ గొనా బింజోలా నాక్యోతోనో బుజూ గురుకుల్ను జాఘ కిమ్ పుట్టు కరి పుచ్చాయో.

28 ఆ హారు వైరి కర్మ్యతె కామ్ కరి బోలమా యో దాసుడ్, హామెజైన్ ఇన వుక్తి నాఖిదేవనూ తున ఇష్టమాస్నా? కరి ఇన పుచ్చాయ్యో.

29 ఇనటేకె యో ఇమ్ నొకొకరో గురుకుల్నా వుఖడనీ వహాత్, ఘొను జడేబి వుక్తాయ్ జానె.

30 ఘొ వాఢను ధన్తోడి, బేన వధాదేవో వాఢను ధన్మా గురుకుల్నా అలాదు కుప్పొకరిన్ ఇన బల్లాకి దేవనటేకె ఇన కాలనితరా భాందో బుజు ఘొనా అలాదు కరిన్ బాణమా నాఖో. ఇవ్వెతి బోలీన్కరి బోల్యో.

రాయ్ను బింజోలోను బారెమా ఉపమానం
(మార్కు 4:30-32; లూకా 13:18,19)

31 యేసు బుజేక్ ఉపమానంబి సిష్యుల్లి బోల్కొ, స్వర్గంను రాజ్యం ఏక్జనో ఇను భేధర్మా నాక్యూతె రాయ్ను బింజోలాను జోక్కు.

32 యో బింజోలన దేఖాన స్థానును, పన్ని యో మొల్కా ఉట్టిన్ మోటు వధ్యుతో ఖావను చట్టిను రాచునూ జాథ అక్కావ్మా యో ఘను మోటుహుయిన్, ఆకాప్సు జీనార్వర్ ఇనా థాలియేఫర్ బేసిన్ ఇన జీవన్ ఎత్రెమోటు హువన్.

పొంగ్యుతె ఆట్టొను బారెమా ఉపమానం
(లూకా 13:20,21)

33 యో బుజేక్ ఉపమానంబి బోల్కొ, స్వర్గంను రాజ్యం ఖాటు ఆటాను జోక్కు, ఏక్ బైయికో యో ఖాటు ఆటనా లీన్ తీన్ షేర్* అప్యల్ ఆరోమా మల్లెనాకి తెదె యో అప్యల్ ఆరోబి ఖాటు హుయిజాన్.

యేసు ఉపమానంనా వాడిలేవను
(మార్కు 4:33,34)

34 యేసు ఇవ్నా హోరుబి ఉపమానంతీన్ బోల్కొ, ఉపమానం కొయినితిమ్ ఇవ్నా ఏక్ వాట్టి బోల్కొ కొయిని.

35 ఇమ్ ప్రవక్త బోలుతె వాతె హోరుబి హోచి హుయూ, మే ఉపమానంతీన్ బోలిన్ ఆ “ములాక్ పైయిదా హుయూతాప్ తూ లపీరుతె వాతె హోరుబి తుమ్నా మాలం కర్తెన్.”

యేసు కలువ మొక్కల్ను బారెమా ఉపమానం

36 తెదె యేసు జనాభో హోర్వన బోలిమోక్లిదీన్ యో ఫేర్నా మహీ జావమా తెదె ఇన సిష్యుల్ ఇనకన ఆయిన్, ఖేతార్ మను గురుకుల్ను గురించి ఉపమానంను అర్థంనా హోమ్నా బోల్కొ.

37 ఇనటేకె యేసు అమ్ బోల్కొ, అప్యల్ బింజోలాన నాటవాలో అద్మినో ఛియ్యో.

* 13:33 13:33 ధరాసు ఆ

38 థేర్ మనూ ములక్ నా, అప్పల్ బింజోలా రాజ్యంను అద్మిని తరా, గురుకుల్ ను దుష్టనీ సమబంధుల్.

39 ఇన్నా పీకాయుతే వైరియో సైతాన్ వాడవాలు అంతంధన్నె కోతవాడవాలు దేవ దూతల్.

40 కలుపు మొక్కలు కిమ్ వాడ్యైయి హోతీన్ ఆగ్గా బలీజంకారస్కి, ఇమ్మాన్ యుగంతంమా జరగ్గే.

41 అద్మియేనో ఛియ్యో ఇన దేవ దూతల్ నా బోలిమోక్లసె, ఇమ్మే ఇనా రాజ్యంమాతూ ఆటంకం కరాబ్ కరవాలనా, కేత్తుకి ధుర్నీతిన హోరన్నా జోడ్ కరిన్

42 ఆగ్గుగుడంమా నాకిదిసె. ఇజ్లా రోవ్వానుబీ దాత్ చావను ర్హాసే.

43 తెదె నీతిమంతుల్ ఇన్నా భాన రాజ్యంమా ధన్నూ చంద్రమానితరా ఛమక్సే, కాణ్ రవ్వాలు హంజిలేసు.

లపీరూతె ధ్వత్తును బారెమా ఉపమానం

44 స్వర్గంను రాజ్యం ఖేథర్మా లపాడి రాఖతే ధ్వత్తుతర ఛా, ఏక్ అద్మి ఇన మాలంకరీన్ లపాడిదీన్, యోమలుగ్తే ఖుషితి జైన్, ఇనకనా ఛాతే హోరుబి ఏఛీన్ యో ఖేతర్మా లీసె.

ముత్యంను బారెమా ఉపమానం

45 బుజూ స్వర్గం రాజ్యం, అప్పల్ను ముత్యాల్నా లేనుకరి దూండు కరతె అద్మినితరా ఛా.

46 యో మోల్ హుయుతే ముత్యంనా మాలంకరీన్, జైన్ ఇనకన ఛాతే హోరు ఏచీనకిదీన్ ఇన లీలేన్.

రూల్ ను బారెమా ఉపమానం

47 బుజూ స్వర్గంను రాజ్యం ధర్మవ్ మా నాక్యూరుతే హర్మోక్ రకంనూ మాస్లాన ధర్మతే రూల్ నీతరా ఛా.

48 రూల్ మాస్లావుతీ భారైగుతే కనారీన లీన్ ఆయిన్ అప్పల్ మాస్లా గంపొమా నాఖీన్ ఖర్రాబ్ మాస్లా బాధర్ బిర్ క్షేదేన్.

49 ఇమ్మాన్ యూగంను అంతంబీహుసే దేవు దూతల్ ఆయిన్ నీతిమంతుల్ మాతూ దుష్టుల్నా అలాదుకరీన్,

50 అన్నా ఆగ్ను గుండంమా బీర్కెదేన్, ఎజ్జా రోవ్వానుబి దాత్ఛావను ర్హాసే కొయిని.

నవూ బుజూ జూను హాఁచి

51 “అహోరునా తుమె గ్రహించు కరస్నా” కరి ఇన్నా పుచ్చావమా, ఇవ్వే హో గ్రహించును కరి బోల్వో.

52 యేసు, స్వర్గంనురాజ్యంమా సిష్యుడనీతర చేర్వొతె హర్వేక్ షాన్త్రి బీ ఇను ఘర్మా నిలువాగదిమతూ జూణు రాఛునా కన్నాకిదీన్, నవూ రాఛునా లేవతె మాలిక్నీతర ఛా కరి బోల్వో.

యేసుక్రీస్తునా నజరేత్తూ ఒప్పుకొయిని

(మార్కు 6:1-6; లూకా 4:16-30)

53 యేసు ఆ ఉపమానం బోలి హుయిజావదీన్ ఇనబాద్మా, యో ఎజ్జతూ నిఖీన్ చలిగొ.

54 బుజు ఇను హూఁద్ను నంగర్మా ఆయో. యూదుల్ న్యానుజొగొ ఇన్నా బోధించుకర్తో థో. అనటేకే హాజూతె ఇవ్వే అప్యంహుయిన్, అద్భుతం, ఆ జ్ఞానం, అనకన కెజ్జతూ ఆయూ.

55 ఆ వడ్లవాలనొ ఛియ్యో కాహేనా? కరి ఆయాను నామ్ మరియా కహేనా యాకోబ్, యోషెపు, సీమోను యూదా కరి బోలవాలనొ బై కాహేనా?

56 అన భేనెహారి అప్పుకేడె మలీన్ ర్హాయిహుయు కాహేనా? అనా ఆ కార్వల్ హోరు కెజ్జతూ ఆంకారన్ కరి బొల్లీన్, ఇన వాత్ బన్తి అభ్యంతరంహుయు.

57 హుయుతో యేసు ప్రవక్త ఇను దేహ్: మాబి ఇను ఘర్మా తప్ప, బుజు కెజ్జాబిహో నామ్ ఘనహీనుడ్ పొంద్యెకొయినికరి ఇవ్వేతి బోల్వో.

58 ఇన్ను అవిష్వాసంనా దేఖీన్ యో ఎజ్జా కెత్తూకి అద్భుతంనా కోకర్వోని.

14

బాప్తిస్మమ్ దేయ్యె యెహూన్ను మరణ్
(మార్కు 6:14-29; లూకా 9:7-9)

1 యో వహాత్ మా చార్ దేక్కు అధిపతిహుయోతే హేరోద్ యేసునటేకే ఆవాతే హారు మాలంకరీన్.

2 హాజీన్ ఆ బాప్తిస్మమ్ దెవ్వాలో యోహూన్; ఇనే మర్రన్నాతీ ఉట్టిన్ ఛా, ఇనటేకేన్ అద్భుతంనా ఇన కందే కామ్ హారు హువుంకరన్ కరి ఇన అధికరుల్లి బోల్వో.

3 సానకతో, తు తార బైయిహుయోతే ఫిలిప్పును బావన్నా హేరోదియనా రాఖిలేవను న్యాయం కాపెకరి.

4 యోహూన్ హేరోద్నా బోలమా, యో బైయికోనటేకె యోహూన్ న ధర్లీన్ భాందీచిన్ రాణమా నాఖిన్ రాక్కు.

5 హేరోదు అన మారక్కు కరి సోచ్చో పన్ని అద్మిహారు అన నేయ్యోకరి ఎంచీరాక్కు, అనహాజే హేరోద్ థారిగయో.

6 హుయుతో హేరోడ్ను ఫైదాహుయోతె ధన్ ఆయుతెదె హేరోదియనీ ఛోరి ఇవ్నా ఇచ్చా ఖేల్ కేలీన్ హేరోడ్ హషిఖుసాల్ కరి.

7 ఇనటేకె యో బైయికో సాత్ మంగితోబీ దీన్ కరి యో ఒట్టునాకీన్ వాగ్గానం కర్యో.

8 తెదె హేరోద్ని ఛోరి, ఇని ఆయాకన జైన్ సాత్ మాంగునుకరి పుచ్చావన్, “బాప్తిస్మమ్ దెవ్వాలో యోహూన్నా ముడ్మూ ఏక్ థాలిమా మ్మేలీన్ దాకరి బోల్” కరి బోలి.

9 రాజో ఆ హాజీన్ ఘాణు బాధపడన్, యోకర్యోతే ఒట్టునాటేకె, ఇనేతి ఖానుకావన బెట్టుతె ఇవ్న హాజె ఆజ్జదిదో.

10 ఏక్ భట్టుడున మొక్లిన్ రాణమా ఛాతె యోహూన్ను ముడ్మూనా కత్రాయ్ నాక్కు.

11 యో ముడుక్కునా థాలిమాబేందీన్ లాయిన్ యోచొగ్రినా దిదూ. యోచొగ్రి యోథాలీనా లీన్ ఇని ఆయానా లీన్ఆయి.

12 ఎజాత్నా యోహాన్నా సిష్యుల్ ఆయిన్ ముద్దునా లీజైయిన్, ఇన ఘాగ్దీన్ పాచుపరిన్ యేసుకనా ఆయిన్ ఇనబోల్యూ.

యేసు పాచ్ హజార్ అద్వినా ఖాణు ఖడావను
(మార్కు 6:30-44; లూకా 9:10-17; యోహా 6:1-14)

13 యేసునే యోహాబర్ హాజీన్ డోంగా చడ్డిన్ జాడిమా జొగొమా ఎకేలోన్ గయో. అద్విహారు యోహాన్నా హుయూతె ఆవాత్ ఖంజీన్, యోమాలంకర్లన్ నంగర్తూనిఖీన్ గోడతీచాలిన్ ఇనకేడె గయూ.

14 యో ఆయిన్ యోమోటు గుమ్మల్ హారన్నా దేఖిన్, ఇవ్వుపర్ గోర్ హుయిన్, ఇవ్వెమా రోగ్ వాలనా స్వస్థతకర్కో.

15 హాజే హుయూతెదె సిష్యుల్ ఇనకనా ఆయిన్ ఆ జాడినూజొగొ, హంకేన్ ధన్ డుబిగయూ, ఆ అద్విహారు గామ్మా జైయిన్ ఖావనూ రాచుహారూ లేవనటేకె ఇవ్వా మొక్కిదాకరి బోల్యూ.

16 యేసునే ఇవ్వే జావనా అవనరం కొయినీ పన్ని, “తుమేస్ ఇవ్వా ఖాణు నాకో” కరి ఇవ్వేతీ బోలమా

17 ఇవ్వే హంకె అప్పకనా పాచ్ రోటా భే మాస్లా తప్ప బుజు కాయబీ కొయినీకరి ఇనేతి బోల్యో.

18 ఇనటేకె యో ఇన మారకనా లీన్ ఆవోకరి బోలిన్;

19 ఎజ్లా న్లాను గామ్మా బేసిన్ ర్హాకరి అద్వి హారొనా బోలిన్, యో పాచ్ రోటనా, భే మాస్లానా ధరిన్ ఆకాష్ భణే దేఖిన్ ఆషిర్వాద్ కరిన్, యోరోటన్నా తోడిన్ ఇన సిష్యుల్నా దిదో ఇవ్వే అద్విహారొన భాగ్ పాడిన్ దిదూ.

20 ఇవ్వేహారు పేట్ భరిన్ ఖైన్ పాసల్తీ మిల్లిగయూతే భార టోక్రా టుక్టన్నా భరిన్ పాడ్య.

21 బాయ్కా, చొగ్రాకాహేతింమ్ ఖాదుతే అద్వి బరాభర్ పాచ్హజార్ మరద్దాన.

యేసు పానిఫర్ చాలను
(మార్కు 6:45-52; 6:15-21)

22 ఎగ్గిన్ యోఅద్మియేనా ఇను బోలిమొక్లను ఎత్రస్మా ఇను సిష్యులు థోంగచడ్డిన్ ఇనతీబి అగాడి హింకలిబాజు కనారికనా జానుకరి యో ఇన్నా జబర్దస్తీ కర్కొ.

23 యో అద్మి హోరన్నా బోలిమొక్లినాఖీన్, యేసు ప్రార్థనా కరనటేకె ఎకేలోన్ పహాడ్ చడి జైయిన్, హాజే హువమా ఎకేలో థో.

24 తెదె యో పడవా దర్యాప్పు ఒడ్డునూ కనారినా దూర్ ర్హావమా, హామేను వ్యాయ్రో ఆవమా యోపడవా పానిను జుకాళమా దూర్ మార్హారంకరా.

25 బరోభర్ తీన్తూ ధరిన్ చో బజతోడి వ్హానెకత్తేన్ చార్ బజాన యో ధర్యాప్పుఉప్పర్ చాల్తోహుయిన్ ఇప్పు ఖందే ఆవమా;

26 చాలిన్ వలావతె సిష్యుల్ దేఖిన్ భూత్కరి థరిజాయిన్ ఛిక్రాన్ బేంద్యో.

27 ఎగ్గిన్ యేసునే థర్నొకొ హిమ్మత్ లాయెలెవో, మేన్, థరొనొకరి ఇప్పేతి బోలమా,

28 పేతుర్నె దేవ్ తూస్ హుయోతో పానిమాచాలిన్ తారకనా ఆవనా మన సెలవ్ దాకరి ఇనేతి బోల్కొ.

29 యో ఆవ్కరి బోలుస్కరా పేతుర్నె థోంగ ఉత్తీన్ యేసుకనా జావనా పానిమా చాల్కొ.

30 పన్ని వ్యారో ఆవమా థరిజైయిన్, పానిమా థుబిజాతూహుయిన్ ప్రభూ! మన బచ్చావ్కరి! గట్టితి ఛిక్రాన్ బేంద్యో.

31 యేసునే ఎగ్గిన్ హత్థరిన్ ఉట్టాడిన్ “విష్వాసంకొయింతే అద్మి సానటేకె అవిస్వాస్ కరోకరి ఇనేతి బోల్కొ.”

32 ఇప్పె పడవా చడ్త్యా తెదె వ్యారో ఉబ్రిగూ.

33 ఎజాత్నూ థోంగమా రవ్వాలు ఆయిన్ తూ హాఛిన్ దేవ్నొ ఛియ్యోకరి బోలిన్ ఇన మొక్కు.

యేసు గెన్నేసరేమా ఏక్ వాలనా స్వస్థకరను దేహ్కా
(మార్కు 6:53-56)

³⁴ ఇవ్వె బే జనా జైయిన్ గెన్నేసరెతుకరి దేహ్కా ఆయా.

³⁵ ఎజ్ఞాను అద్ది హోరు ఇన హానద్కరిన్, అస్పిస్ ఛాతె యోదేహ్కా
హోరవనా ఆమ్కరి బోల్కిరి మొక్లిన్, రోగ్ హోరవనా ఇనకన బులాయ్;

³⁶ “అవ్నా తారు లుంగ్గాను కనారినాతోబి ఛీమదా” కరి ఇనేతి
బతిమాల్య; ఛీమ్ముతె హోరూబి అప్యల్హుయా.

15

జమానాను బోధ
(మార్కు 7:1-13)

¹ తెదె త్యో వహాత్మా యెరూషలేమ్తూ షాస్త్రుల్బీ పరిసయ్యుల్బీ
యేసుకనా ఆయిన్;

² తార సిప్పుల్ హాత్ దొవ్వకొయినితిమ్ ఖాణు ఖంకరన్నీ,
ఇవ్వెహోరు షానటేకె మోటప్పు అద్దికంతు ఆయుతె ఆచరాల్నా
ఇవ్వేషాన మీరిజంకరన్కరి పుచ్చాయా.

³ ఇనటేకె ఇనె తుమేబి తుమార ఆచరాల్నాటేకె దేవ్ని ఆజ్ఞనా మీరి
జంకరతే షాన కరూకరన్?

⁴ ఆయ, భాన గౌరవందా కరిబి, బుజూ ఆయానా హుయుతోబి
భా నాహుయుతోబి ధూర్* కరవాలనా మర్రాఖను దండ్ నాక్కుకరి!
బోల్కొ.

⁵ పన్ని ఏక్కును ఇను భానా హుయుతోబి, ఆయానా హుయుతోబి
దేఖిన్ మార బారెమా తుమ్నా కెహూ ప్రయోజనం హువస్కి యో
దేవ్నాకరి బోల్కొతో తెదె ఇనే ఇను భానా హుయుతోబి, ఆయానా
హుయుతోబి ఘనపర్చనూ అవసరంకొయినికరి బోలుకరన్.

* 15:4 15:4 షాపంకరవాలు

6 తుమె తుమారు ఆచారంను నిమిత్తంటేకె దేప్పు వాక్యంనా గౌరవం దిదాకొయినకరి బోలుకరూన్. తుమార ఆచారాల్నాటేకె దేప్పి ఆజ్ఞనా నొకోకరి బోలుకరన్.

7 తుమె మోసంకరవాలా, యెషయా తుమారటేకె అగాడిన్ అప్పల్లి బోల్వో.

8 ఆ అద్విహారు ఇన్నా వోటోవ్వి
గౌరవందెంకరన్. పన్ని ఇన్ని

9 ఇన్ని ఆరాధనా హారు పాల్తుహుయుగు!
దిల్ మాత్రం మారేహుః దూర్హుయిన్ ఛా.
ఇన్నె భోలతె బోధ అద్మియే ఫైదాకర్కుతె ఆజ్ఞతి సమాన్,
కరిబోల్వో.

ఏక్ అద్మినా అపవిత్త్ర కరతె

10 అద్విహారున్నా బులాయిన్ తుమె హంష్టిన్ మాలంకరో.

11 అద్మినా బాకమా జాయితె కెహూబి ఇనా గలీజ్ కోహుసేని. ఇన మోడమతీ ఆవతే వాతేన్ ఇన గలీజ్ కర్నేకరి ఇనేతి బోల్వో.

12 తెదె ఇను సిష్యుల్ ఆయిన్ తుమే బోల్వతే యోవాత్ హాష్టిన్ పరిసయ్యల్నే చంథాల్ హుయుకరి తుమ్మ మాలంన్నా? కరి పుచ్చాయా.

13 యేసునే ఇనుపేడ్తో “స్వర్గం మా ఛాతె మారో భా ఘాడ్యోకొయింతే హర్యోక్ జాడబి ర్పుడేతీ ఉడ్డి నఖాసే.

14 ఇన్నా జోలిన నొకొజవో; ఇవ్వే ఖాణహుయిన్ ఛా, పన్ని అలాదన్నా వాట్ వతాలుకరన్, ఏక్ ఖాణో బుజేక్ ఖాణోనా వాట్ వతాళోతో భే ఖాణా ఖాడమా కంఖర్నే” కరి బోల్వో.

15 అనటేకె పేతుర్నే ఆ ఉపమానంనా హమ్నా హాష్టావకరుకు బోల్కరి బోల్వో.

16 యేసు అమ్ బోల్వో, “తుమేబి హంకె అలాదవ్తీబి అఖ్యల్ కొయింతిమ్ ఛానా”

17 వైద్యుడవారితో జాయింటే పాల్తుహారుబీ పేట్మతూ జామీన్ ఫర్ వైదాయ్ జాసే పన్ని.

18 వైద్యుడమతూ భాదర్ ఆవతే హారుబీ దిల్మతూ నికిన్ ఆవాన్తే యోస్ అద్మినా గలీజ్ కరస్కరీ తుమె మాలంకోకరన్నా

19 హూరాబ్ హూయాల్, అద్మినా మర్రాకను, బాయికవ్నా ఖర్రాబ్ కరను, చోర్ కరను, జూటి సాబుత్ బోలాను, దేవ్ఫర్ ఇంజాన్ నాఖాను, బుజు దేవ్నదూషణనూ హారుబీ దిల్ మతూస్ ఆవాన్.

20 ఆస్ అద్మినా గలీజ్ కరీదేస్ పన్ని హాత్ ధోవకోయిని తిమ్ ధాన్ ఖాదతో అద్మినా గలీజ్ కరకోయిని కరి బోల్సో.

ఏక్ బాయికోసు విప్యాస్

(మార్కు 7:24-30)

21 యేసు ఎజ్గతో నిఖీన్ తూర్ సిదోసు కరి ఇలాహోమా జావమా.

22 హాదేక్ యో ఇలాహోమతూ నిఖీన్ కనాను బాయికో ఏక్స్ని ఆయిన్, ఓ ప్రభూ, దావీద్నో ఛియ్యో మారఫర్ గోర్కర్, మారి ఛోరి భూత్ ధరీన్, ఘనూ బాధ పడుకరన్ కరి ఛిక్రాన్ మ్హేలి.

23 ఇనహూజె యేసు యోబాయికోతి ఏక్ వాత్మి బోల్సోకోయిని తెదె యో సిష్టుల్ ఆయిన్, ఆబాయికో అప్పకేడె ఆయిన్ ఛిక్కుకరన్ ఇనటేకె ఆబాయికోనా మొక్లీదా ఇన బతిమాలమా.

24 ఇనే ఇస్రాయేల్ను ఘర్నువాల హుయిన్ నాషనం హుయితే యోబాయికోనా ఘేర్ కనన్ పన్ని బుజు కీనకానబీ మే బోలిమొక్లీకోయిని కరి బోల్సో.

25 హుయుతోబీ యోబాయికో ఆయిన్ ఇన హూలామ్ కరీన్ ఓ ప్రభూ మన మద్దత్కర్ కరి పుచ్చాయి.

26 అనటేకె యేసు, లడ్కావును రోటనా లీన్ కుత్రావ్నా నాఖను అవ్యల్ కాహే బోలమా.

27 యో బాయికో హూఛీన్ ప్రభూ, కుత్రాను చెల్కబీ ఇను మాలిక్నూ బల్లమతూ హేట్ పడ్యతే రోటానా టుక్డా పాడిన్ ఖాన్నీ బోలి.

28 ఇనటికె యేసు ఆయా, తారి విష్వాస్ గొప్పహుయుహు; తూ కోరితిమ్మన్ తున హునె, కరి ఇనేతి బోల్యో, యో వహాతాన్ ఇని ఛోరి అవ్వల్ హుయి.

యేసు హాఁరనా అవ్వల్ కరను

29 యేసు ఇజ్జతూ నికీన్, గలిలయ ధర్యవ్ను కనారి నా ఆయిన్, ఇజ్జ బేసీన్ ర్హావమా.

30 ఘణు అద్మియేహారు ఇనకనా లంగ్దు అద్మినా, కాణూ అద్మినా, ముక్కు అద్మినా, రోగాడిబర్యూ అద్మినబి ఛాతే హాఁరవ్వాబి లీన్ ఆయిన్, ఇన గోథకన ఉభార్ కాడిదీదు; యేసు ఇవ్వా అవ్వల్ కర్యో.

31 ముక్కువాలు వాతెబోలనూ దేఖిన్, రోగాడిబర్యూ అవ్వల్ హువను దేఖిన్, లంగ్దు చాలను దేఖిన్, కాణునా దెఖ్కావను దేఖిన్, అద్మిహారు అవ్వంహుయిగు, ఇస్రాయేల్ దేవ్వా మహిమపర్పు.

ఛార్హాజర్ అద్మినా ఖాణు ఖడావాను

(మార్కు 8:1-10)

32 తేదెన్ యేసు ఇన సిప్పుల్నా బులైయిన్, ఆ అద్మిహారు హంకేతిలీన్ తీన్ రోజ్తోడి మారకనన్ ఛా; ఇవ్వా ఖావనా కాయీకొయిని ఇనటికె ఇవ్వాఫర్ గోర్ పడుకురూన్, ఇవ్వే వాట్మా థోళఫరీన్ పడిజాసుకీ కరి అవ్వా భుక్కేన్ బోలిమొక్లను మన మనస్సుకొయినీ కరి ఇవ్వేతి బోలమా.

33 ఇన సిప్పుల్, అత్తే అద్మియేను డంఠార్ బరీన్ ఖావనా హోనుతె యెత్తె రోటా రూడిను జొగొమా అప్పా కెజ్జతూ ఆవ్వేకరి ఇనేతి బోల్యో.

34 యేసు, తుమారకన కెత్తా రోటా ఛాకరి పుచ్చావమా ఇవ్వే, హాత్ రోటాబీ ధరను వ్హానా మాస్లాబి ఛాకరి బోల్యో.

35 తెదె యేసు, జమీన్ఫర్ బేహోకరి అద్మియేనా ఆజ్జదిదో.

36 యో హాత్ రోటాన లీన్ యోథోడు మాస్లనా పల్లీన్ కృతజ్ఞతాస్తుతుల్ కరీన్, ఇనా తోడిన్ ఇన సిప్పుల్నా దీదో, సిప్పుల్ అద్మియేనా వడ్డించు.

37 ఇవ్వెహోరు డండార్ భరీన్ ఖైయిన్ బాద్మా మిగిల్యూతె టుడ్డా హోత్ గంపాభరీన్ పాడ్యు.

38 బాయికాబీ లడ్కా కహేతిమ్ ఖాద్యుతె ఇవ్వె ఛార్ హజార్ అద్మి మరధ్మాన.

39 పాసల్తి యేసు అద్మియేహోరనా బోలీమొక్లిదీన్, ఢొంగాఫర్ చడ్డిన్ మగదాను ఇలాహోమా ఆయో.

16

అద్భుతాల్న కర్కరి బోలను

(మార్కు 8:11,13; లూకా 12:54-56)

1 తెదె పరిసయ్యుల్లి, సద్దూకయ్యూల్, యేసునా పరిక్ష్పించూసుకరి ఆయిన్, ఆకాష్మతూ దేవ్ తునా అనుమతి దీన్ మొక్లొకరి ఏక్ అద్భుతంనా హమ్నా వతాల్కరీ ఇవ్నా పుచ్చావమా.

2 యేసు అమ్ బోల్కొ, హోజ్హుయూతెదే తుమె ఆకాష్ లాళ్ ఛా. అనటికే వర్షను పడ్చెకోయినీకరి.

3 వ్హానె ఆకాష్నా దేఖిన్ లాళ్నితరా మబ్బునితరా ఛా. అనటికే ఆజ్ పాని వరక్సేకరి తుమె బోల్పు కాహేనా. తుమె ఆకాష్ను ఖాయాల్మా పడ్చు పన్ని, ఆ కాలంమా దెఖాంకరతే అద్భుతాల్నా అర్థం కోకరనీతెసే?

4 వ్యభిచారుల్హుయాతే ఖరాబ్ పిడిను అద్మి హోచి వతాల్ కరి మాంగుకరస్నా, పన్ని యోననా లీనాన్ సాబుతన్ పన్ని, బుజు కెహూ సాబుత్తీ ఇవ్నా అనుగ్రహించి రాక్కుకొయినీకరి ఇవ్వేతి బోలిన్, ఇనే ఇవ్నా బెంధీన్ చలీగయో.

పరిసయ్యులు అజు సద్దూకయ్యులు

(మార్కు 8:14-21)

5 తెదె ఇన సిష్యుల్ కనారీనా ఆయిన్ రోటాలీన్ ఆవను భులిగయా.

6 తెదె యేసు, దేఖిలేవో, పరిసయుల్నూ సద్దూకయ్యూల్ కరి బోలవలాను ఇప్పు ఖాటు ఆటనుగురించి జత్తన్తి రవ్వోకరి ఇవ్వేతి బోల్వో.

7 ఇనటేకె ఇవ్వే అప్పె రోటా కోలాయని కాహెనా ఇప్పమా ఇవ్వేన్ ఇవ్వే సోచిలెంకరుతు థూ.

8 యేసు యో వాత్ మాలం కర్లీన్, విష్వాన్ కొయింతే అద్మియే, అప్పా కనా రోటాకొయిని కరి తుమారమా తుమె సే సోచిలేవుకరన్?

9 తుమె ఉజుబీ మాలం కోకర్యనీనూ? పాచ్ రోటా పాచ్ హజార్ అద్మియేనా దిదోతెదె తుమె మిగ్లిగూతె రోటాన కెత్రగంపా పాథ్యాకి యోబీ మాలంకొయిని.

10 హాత్ రోటా ఛార్ హజార్ అద్మియేనా భాగ్పాడిన్ దిదోతెదె కెత్రా గంప పడ్యకి యోబీ తుమ్నూ హానద్ కొయిన్నా.

11 మే రోటాన గురించి బోల్వోకొయినీ కరి తూమేసే మాలంకోకర్యనీనూ? పరిసయుల్నీ సద్దూకయ్యూల్ కరి బోలవలాను పొంగుతె ఖాటు ఆటోను గూర్చినాన్ జాగ్రుత్ ప పడొకరి బోల్వో.

12 తెదె ఖాటు రోటాను పొంగుతె ఆటోనా గూర్చిన్ కాహెపన్కి, పరిసయుల్ సద్దూకయ్యూల్ కరి బోలతె బోధనాగూర్చిన్ జాగ్రుత్తి ధానుకరి యేసు ఇవ్వేతి బోల్వోకరి ఇవ్వే మాలంకర్లీదు.

పేతుర్నె యేసునా బారెమా బోలను

(మార్కు 8:27-30; లూకా 9:18-21)

13 యేసు ఫిలీప్పు హుయోతే కైసరయ ఇలాహోమా ఆయిన్, అద్మినొఛియ్యో కోన్కరి అద్మియే బొల్లెంకరన్కరి ఇనా సిప్పుల్తి పుచ్చావమా;

14 ఇవ్వే థోడుజను బాప్తిస్మమ్ దెవ్వాలో యోహాన్ కరి, థోడుజను ఎలీయాకరిబీ, థోడుజను యిర్మీయా కరి, నైయితో ప్రవక్తమా ఏక్ కరి బొల్లెంకరన్కరి బోల్వో.

15 ఇనటేకె యో, తుమెహుయ్యో మే కోన్కరి బొల్లెంకరన్కరి ఇవ్వాపుచ్చాయో.

16 అనటికె సీమోన్ పేతుర్ ధూ జీవ్తోహుయోతె దేవ్ చియ్యోహుయోతె క్రీస్తుకరి* బోల్సో.

17 అనటికె యేసు సీమోన్ బర్ యోనా, చియ్యో తూ భాగ్యవంతుడ్ స్వర్గంమాఛాతె మారొ భా ఆ సంగతి తునా భార్బోల్కు పన్కి నరుడ్ తునా బయల్ పర్చుకొయిని.

18 బుజు ధూ పేతుర్†; ఆ బండాఫర్ మారు సంఘంనా బాందీన్ పాతాళంనూ ములక్కు ధర్వాజు‡ ఇనూ హామె ఉబర్చేకొయినికరి మే తుమారేతి బోలుకరూన్

19 స్వర్గం రాజ్యంనూ బీగంనుగుత్తి తునాదీన్, తూ జమీన్ ఫర్ కినా బందించీస్కి యోస్ స్వర్గంమా బందించే, కినా చోడిస్కి యో స్వర్గంమా చొడావేకరి ఇనేతి బోల్సో.

20 యో వహాత్ యో క్రీస్తుకరి కినేతిబి నోకోబోల్కుకరి యో ఇన సిష్యుల్నా గట్టి ఆజ్ఞదిదొ.

యేసు మిస్త్తల్, మరణ్ బారెమా బోధ

(మార్కు 8:28-36; లూకా 9:22-27)

21 తెహ్తాలీన్ ఇను యేరుషలేంమా జైయిన్ మోట్వానహాతే ప్రధాన యాజకుడ్నా హాతెబి షాస్త్రుల్ నాహాతేతి కెత్తూకి మిస్త్తల్ పొందీన్ మరిజైన్, తీన్మనూ ధన్నే జీవీన్ ఉట్టిస్తే యేసు ఇన సిష్యుల్నా మాలం కరావన్సు సుర్దుకరమా

22 పేతుర్ ఇను హాత్ ధరీలీన్, ప్రభూ యోతునా దూర్ హుయిజావదా, యోతునా కెదేబీ కోహుసేనికరి యేసునా గుర్కావనీక్కో.

23 ఇనటికె యేసు పేతుర్ బణే ఫరీన్, సైతాన్ మార హామెతూ నికిజా! తూ మన ఆటంకం పరుచుకరన్! తూ అద్మీయెను హాబర్ గురించీ సోచుకరన్ పన్కి, దేవ్ ను హాబర్ నా టేకె కాహే కరి బోల్సో.

* 16:16 16:16 మూలభాషమా క్రీస్తుకతో అభిషక్తుడకరి అర్థమ్ † 16:18 16:18 పేతురు కతో బండొకరి అర్థం ‡ 16:18 16:18 ధర్వాజుకతో మరణం తున సాత్త్వి కర్చుకొయిని

24 తెదె యేసు ఇన సిఘ్యల్ భణె దేఖీన్, మారకేడె అవునుకరీ ఛాతె ఇవ్వే యో ఇను హోరూన్ బెందీన్, ఇను సిలువనా పల్లీన్ మారకేడె అవ్వో.

25 కోన్బి ఇన జాన్నా బచ్చైయ్ లేనుకరి సోచిలేవ్వాలు ఇన గమైయిలీసె, పన్ని మారహోజె ఇను జాన్నా గమైయిలెవ్వాలు ఇన బచ్చైయిలీసె.

26 ఏక్ అద్మి దేహోః అక్కు కమైయిలీన్, ఇన జాన్నా గమైయిలిదొతో ఇన షాను ప్రయోజనం? ఏక్ అద్మి ఇను జాన్నా బదుల్ యోసాత్ దిసే?

27 అద్మినోఛియ్యో ఇనో భా మహిమానితరా హుయిన్ ఇను దూతల్లి అవుంకరన్, తెదె యో హర్యేక్జణు కర్యూతె కామ్మలీన్ ప్రతిఫలం దిసే.

28 అజ్ల ఉబ్రిఛాతె థోడుజణు అద్మినోఛియ్యో దేవ్ని రాజ్యంతి అవను దేఖితోడి మరణ్నా కోదేక్సెనికరి హోఛితి తుమారేతి బోలుకురూన్.

17

యేసు రూపం బద్దను

(మార్కు 9:2-13; లూకా 9:28-36)

1 ఛో రోజ్ హుయిగూ ఇన పాస్సల్ యేసు పేతుర్ను యాకోబ్బు ఇనో బై యోహాన్నా కేడెలీన్, ఏక్ ఊచు ఫహాడ్ ఫర్ ఎకేలోన్ జైన్ ఇవ్వుహోమె ఇను రూప్పా బద్దిగు.

2 ఇను వ్హోడు థన్ను సూర్యుడ్డితరా ఛంక్యూ; ఇను లుంగ్గా ఉజాలనీతరా థోలుహుయుగు.

3 హదేక్ మోషబీ ఏలియాబి ఇవ్వా దెఖైయిన్ ఇనేతి వాతె బోలుకర్తా థా.

4 తెదె పేతుర్ ప్రభూ, అప్పె అజ్ల ర్థావను అప్యలాన్; తున ఇష్టంహుసెతో తున ఏక్, మోషెనా ఏక్, ఏలియానా ఏక్, కరి తీన్ థేరో నాకియేస్కరీ యేసుతి బోలమా.

5 యో బుజు ఇవ్వేతి వాతె బోలుకరతెదె ఛంమ్ముకరతే ఏక్ మబ్బూ ఇవ్వా థాపీనాఖిదిదూ; హదేక్ ఆ మారొ లాథ్నో ఛియ్యో,

అనకనా మే ఖుషి హుంక్రాన్, అనూ వాతె హామ్మెకరి ఏక్ ఆవాజ్ యోమబ్బుమతూ ఆయూ.

6 సిష్యుల్ ఆవాత్ హామ్మిన్ ఉందేమోడె పడిజైయిన్ థరిజాపమా

7 యేసు ఇవ్వుకనా ఆయిన్, ఇవ్నా చీమిన్, ఉట్టో థరొనొకొ కరి బోల్వో.

8 ఇవ్నె థోళాపాథీన్ దేక్కుతెదె, యేసు తప్ప బుజూ కోన్బి కోదేఖ్కాయుని.

9 ఇవ్నె ఫహాడ్ ఉత్తీన్ ఆంకరతెదె, అద్మియేనో చియ్యో మరణ్ మతూ జివతోడి ఆ దర్సనం గూర్చి తుమె కీనాబి నొకొబోల్చుకరి యేసు ఇవ్నా ఆజ్ఞదిదొ.

10 తెదె ఇను సిష్యుల్, ఇంహుయుతో ఏలీయా అగాథి ఆమ్మకరి షాన్త్రియే* షాన బోలుకరాన్కరి ఇన పుచ్చాయా.

11 యేసునే అమ్ బోల్వో ఏలీయా ఆయిన్ ధర్తిహారు తయార్ కర్తేకరి బోలుకురతే వాత్ హాఃఛిన్;

12 హుయుతోబి ఏలీయా అగాథీన్ ఆరోగిన్; ఇవ్నె ఇనా మాలంకరకొయినితిమ్ ఇవ్నా ఇష్టం హుయుతిమ్ ఇనజోరెమా కర్కు. అద్మినొచియ్యోబీ ఇంమ్మన్ ఇవ్వుహాతె మిన్హత్ పొంద్చెకరి తుమారేతి బోలుకరాన్.

13 తెదె యేసు బాప్తిస్మమ్ దెవ్వాలో యోహాన్నా గూర్చిన్ అమ్మెతి బోలుకరన్కరి, సిష్యుల్ మాలంకర్యా.

భూత్ ధర్యూతె లడ్కునా స్వస్థత కరను

(మార్కు 9:14-29; లూకా 9:37-43)

14 ఇవ్నె అద్మియేకనా ఫరీన్ ఆయుతెదె ఏక్షనో ఇనకనా ఆయిన్ గుడ్డామేట్ హుయిన్;

* 17:10 17:10 నియమషాస్త్రం బోలవాలు.

15 ప్రభూ, మారో ఛియ్యానా కరణింఁ; యో మిర్గిను రోగ్గి ఘనూ తర్పుడూకరన్; కిమ్మతో ఆగ్మతోబి, పానిమాతోబి బార్బార్ పడ్డంకరన్.

16 తార సిష్యుల్కనా బులాలిగయోతోబి ఇవ్నే ఇనా హూఃదు కర్యకొయినికరి బోల్వో.

17 అనటేకె యేసు బోల్వో, విష్వాన్ కొయింతె మూర్ఖంను అద్మియే, బుజు కెత్తధన్ తుమారకేడె రైన్? కెత్తధన్తోడి తుమ్నా సహింఁఛిన్? ఇన మారకనా లీన్ ఆవొకరి బోల్వో.

18 తెదెన్ యేసు యో భూత్నా థరావమా యో ఇనా బెందీన్ చలిగు; యో వహాత్మామాన్ యో న్నాను చొగు అప్పల్ హుయు.

19 పానల్తీ సిష్యుల్ మలీన్ ఏకాంతమా యేసుకనా ఆయిన్, హమే సే ఇనా హాకల్యా కొయింతే? కరి పుచ్చాయా.

20 ఇనటేకె యేసు తుమ్న హాఃఛి విస్వాన్కొయిని ఇనటేకె ఇనా హాకల్యాకొయిని తుమ్నా రాయ్ను బింజ్జోను యెత్తే విష్వాన్ రైతో బైష్ తుమె ఆ ఫహాడ్నా అజ్గతూ నిఖీన్ ఎజ్గా జా కరి బోలున్కరా జాసె;

21 తుమ్నా హోయ్కొయింతె కెహూబికొయినికరి తుమారేతి బోలుకరూన్కరి ఇవ్నేతి బోల్వో.

యేసు మరణ్ను బారెమా అజ్జేక్తార బోలను
(మార్కు 9:30-32; లూకా 9:43-45)

22 తెదె ఇవ్నే గలిలయమా పరూకరాతెదె యేసు అద్మిన్చియ్యో అద్మిన్ హాత్మా ధరాయ్ దేవనాజంకరన్,

23 ఇవ్నే ఇనా మర్రాకి దినే, తీన్మను ధన్నే యో జివీన్వుట్సేకరి ఇవ్నా బోలమా, ఇవ్నే ఘణ బాధపడ్డు.

మంధీర్ను పన్ను బాందను

24 ఇవ్నే కపెర్నహూమునా ఆయాతెదె అరషెకెల్కరి మందిర్ను ఫైయిసా వసూల్ కరవాలు పేతుర్కనా ఆయిన్, తారో బోధకుడ్

మందిరంను పైయిసా బాందకొయిన్నా? కరి పుచ్చావమా, బాంద్చేనికరి బోల్సో.

25 యో ఘేర్మా జైన్ యోవాత్ బోలాన అగాడిన్, యేసు యోవాత్ కాడిన్, సీమోన్ తునా సాత్ సోచ్చాంకరన్? రాజొ సుంకాల్నా పన్నుల్నా కీనకంతూ వసూల్ కర్చే? ఇనా హుఃద్నో ఛియ్యాకనకి న్నైయితో అన్యూల్ కనా? కరి పుచ్చాయో.

26 ఇనే “అన్యూల్ కంతూన్” కరి జవాబ్నా బోల్సో. యేసు “ఇమ్ హుయుతో ఛియ్యా ప్లేడన అవసరం కొయినీకరి!

27 పన్ని అప్పె ఇవ్నా ఆటంకం కరనా మన ఇష్టంకొయిని. థూ ధర్యావ్నా కందెజైయిన్, రూహ్ నాక్! అగాడి ధర్మోతె మాస్లనా మోఢుఛీరిన్ దేఖ్యతో తున ద్రాక్మాను ను బిల్లు మల్చే; ఇన లీన్ తారటేకెబి, మారటేకెబి, తూ ఇవ్నా దిజోకరి” ఇనేతి బోల్సో.

18

స్వర్గంమా కోన్ మహాన్ వాలు

(మార్కు 9:33-37; లూకా 9:46-48)

1 యో ధనుమా సిఘ్యల్ యేసుకనా ఆయిన్, స్వర్గంను రాజ్యంమా కోన్ మహాన్ అద్మికరి పుచ్చాయా.

2 యేసు ఏక్ న్నాన లడ్కనా ఇన ఖందె బులాయిన్, ఇవ్నా ఇచ్చా వుభార్ కాడిన్ ఆమ్ బోల్సో.

3 తుమె దిల్ బద్దాలీన్, న్నాను లడ్కానితరా హుయాతోన్ పన్ని, స్వర్గంను రాజ్యంమా కోజాసునికరి మే తుమారేతి హాఃఛితి బోలుకురున్.

4 న్నైతో ఆన్వాను లడ్కనితరా ఇనుయోన్ తగ్గించిలెవ్వాలో కోన్ని యోన్ స్వర్గంను రాజ్యంమా మహాన్ హుయిన్ వ్హానె.

5 బుజు అమ్ము న్నాను లడ్కనా మారునామ్మి ఖందెకరవాలు మనబీ ఖందె కర్చె.

సోధనాటేకె పాప్ కరను
(మార్కు 9:42-48; లూకా 17:1-2)

6 మారఫర్ విష్యాస్ రాఖవాలు ఆన్తాను లడ్కామతీ ఎక్నా హాతావవాలో కోన్కి, ఇన గుద్దినా మోటు ఫత్రో భాందిలీన్, ఘణు ఘదర్ను ధర్యావ్మా నఖైజావనూ ఇన అప్పల్.

7 రోకర్నుబారెమా ములక్నా మిన్వత్; రోకర్ ఆవ్నేకొయినితిమ్ ర్హాసెకొయిని పన్కి, కినబారెమా రోకర్ ఆవన్కి యోఅద్మినా మిన్వత్.

8 పన్కి, తారహత్తోబి తారు గోడతోబి తునా పాపంనా కరావనా గయూతో, ఇనా కత్రినాఖిదీన్ దూర్ ఫేకిదా; భే హత్ ర్హైన్ భే గోడా ర్హైన్ నిత్యం ఉజ్జావకొయింతె ఆగ్మాఫేకైయి జావనూతీబి లంగ్గొహుయిన్ జివంమా జావను తున అప్పల్.

9 తారు డోళో తునా రోకర్ కామ్ వాతల్యుతో తూ యినా వుక్టీన్ తారకంతూ దూర్ బిర్కైయిదా, బే డోళో ర్హైన్ నరకంను ఆగ్మా ఫెకైయి జావనుతీబి, ఏక్ డోళో ర్హైన్ జివంను జావను తున మేల్.

గమాయ్ గయూతె వ్హేంథను ఉపమాన్
(లూకా 15:3-7)

10 ఆ వ్హాన లడ్కావ్నా కీనాబీ ఎక్నా ఆఠథోలాకు నోకొదేక్కు, మే బోలుకురూతె సాత్కతో స్వర్గంమా ఛాతె అనా దూతల్ స్వర్గంమా ఛాతె మారొ భాను వ్హోడు కెదేబి దేకుతున్ ర్హాసు.

11 తుమ్నా సాత్ సొచాంకరన్? * నషించుకరతె ఇనా బచ్చావనటేకె అద్మినో ఛియ్యో ఆయో.

12 ఏక్ అద్మికనా ఖో: వ్హేంథ ర్హావమా ఇన్మతూ ఏక్ గమైగుతో, ఏక్కుమ్ ఖో: వ్హేంథనా! ఫహడ్ ఫర్ వ్హేందీన్ జైన్ గమైగుతె ఇనా కోదూండ్సేనా?

* 18:11 18:11 మూల భాషమా ఆవాక్యం లిఖ్కాయు కొయిని

13 యో ఇనా దూండిలీదొతో ఎక్కుమ్ భోః మ్మేంథలీన్ ఖుషీ హువనుతీబి యో ఏక్కులీన్ ఘను ఖుషి హుసేకరి హాఃభితి బోలుకురూన్.

14 ఇమ్మన్ ఆన్ఱాన లడ్కుమతూ ఏక్కునూబి చుక్కాయి గయూతో స్వర్గం రాజ్యంమా ఛాతె తుమారో భాను చిత్తమ్ కాహే.

పావ్ మా ఛాతె భై, బ్లైనె

15 బుజు తారో భై! తార బారెమా గలత్ కర్మోవుసేతో తూ జైన్, తుహో యోహో ఎకేలాన్ ర్వుయాతెదె ఇనా థరావ్; ఇనె తారు వాత్సు హాఃమ్మెతో తారో భైనా కమ్మెయిలీదొ.

16 ఇనె తుమారు వాతెనా నాహమ్మతో, బే తీన్ జణనా తుమారకేడె లీన్ జవో, సానకతో హర్యేక్ వాత్సా నిర్ణయించనాబేకె లేఖనాల్ బోల్కుతిమ్ ఏక్ న్నైతో బే జణా సాబుత్ నితరా ర్థాసు.

17 యో ఇమ్మివాత్ నాహామ్మతో ఆ హాబర్ సంఘునా బోల్; యో సంఘును వాతేబి నాహమ్మెతో ఇనా తునా అన్యునిగోణి సుంకరిగోణి† ఎంచిలెవో.

ఒప్పునూ ఒప్పుకోయింతె

18 జమీన్ ఫర్ తుమె కినా బంధించస్కి, యో స్వర్గంమాబీ బాంధించబడ్డే. జమీన్ ఫర్ తుమె కెహూ చోడస్కి, యో స్వర్గంమా చొడావ్కెరి, తుమారేతి హాఃభితి బోలుకురూన్.

19 బుజు తుమారమా బేజనా మలీన్ ప్రార్థనా కర్మోతో మాంగసు కినాబారెమా హుయుతోబి జమీన్ ఫర్ ఏక్ హుయాతోతెదె, యోస్వర్గంమాఛాతె మార భాన బారెమా ఇవ్నా మల్చేకరి తుమారేతి హాఃభితి బోలుకురూన్.

20 కింమ్మతో బేజనా తీన్ఱనా కెజ్గ మారు నామ్మా కెజ్గ మాలీన్ రాస్కి ఎజ్గా మే ఇవ్నా ఇచ్చా రహీస్ కరి బోల్కొ.

† 18:17 18:17 రఘ్య దండవాలసి

క్రమాకరణమునకు సేవకడులు ఉపమాన్
(లూకా 17:3,4)

21 త్రోవ హాత్యా పేతుర్ ఇనకనా ఆయిన్ ప్రభూ, మారో బై! మారబారెమా గలత్తుకామ్ కర్యోతో మే కెత్తాచోట్ ఇనా క్చమకర్నూ? హాత్ చోటన్నా? కరి పుచ్చాయో.

22 అనటికె యేసునే ఇనేతి అమ్ బోల్వో, హాత్ చోట్స్ కాహే, హాత్పుర్ హాడ్డినీక్ కరి తారెతీ బోలుకర్నాన్.

23 ఇనహాజె స్వర్గంను రాజ్యం, ఇను దాసుల్కనా లేక్క దేఖవాలనుతరా ఏక్ రాజొతి పోలీన్ ఛా.

24 యో లెక్కా దేక్కుకరి దేక్వోతెదే ఇన ధమ్మా హజార్† తలాంతుల్నా లీన్, ఎక్కునా ఇన హామె లీన్ ఆయూ.

25 ఉధార్ ఫేడనాటికె ఇనకనా కైయిబినార్నావమా ఇనో మాలిక్ ఇనా, ఇని బావన్నా ఇనా లడ్కావ్నా ఇనకనా ఛాతె హారుబీ ఏఛీన్ ఉధార్ భాందొకరి ఆజ్ఞదిదో.

26 అనహాజే యో దాసుడ్ ఇనా హామె డుక్కిమేటే నాఖీన్ హాలామ్ కరీన్, మార బ్లాణె జర హామాలీలా, తారు హారు మే ప్లేడిన్, బోలమా.

27 యో దాసుడ్నో మాలిక్ ఇనఫర్ గోర్ కరీన్, ఉధార్ హారు క్చమాకరీన్ ఇనా బెందిదో.

28 పన్ని యో దాసుడ్ భాదర్ జైన్, ఇనేతి మాలిన్ కామ్కరతె దాసుడ్నా దేక్వో ఇనా ఖో! దేనారంల్ ఉధార్ఛాతె ఇనా గర్థన్ ధర్లీన్, మారు ఉధార్ ఫేడ్కరీ థరాయో.

29 ఇనటికె ఇనా కేడెఛాతె దాసుడ్, డుక్కిమేట్ నాఖీన్, మారమత్తి జర హామాలీలా, మే పేడిదీన్కరి బతిమాల్వో పన్ని.

30 యో ఓప్పిలేవదీన్ దేవనూ కేత్త్రుఛాకి యో దేవతోడి ఇనా రాణమా ఘలాయో.

31 అజు ఇనకేడెఛాతె దాసుల్ హుయుతే హారు దేఖీన్, ఘణు బాధపడిన్, ఆయిన్, జరుగ్యుతె హారు ఇన మాలీక్నా బోల్వ్య.

† 18:24 18:24 తలాంతు ఇంచుమించు 3,600 రఫ్ఫాయ్ హువజైయ్

32 తెదె ఇనో మాలిక్ ఇనా బులైయిన్, గలీజ్ దాసుడ్, తూ మన బతిమాల్లిదోకరి అనటికె మే తారు ఉధార్ హోరు క్షమాకరిన్ మ్హేందిదో.

33 మే తునా గోర్ కర్యోతె ప్రకారం, తూబితో తారకేడె ఛాతె దాసుడ్నబి గోర్ కరిన్ బెందేనుతూని కరి ఇనేతి బోల్కొ.

34 ఇనటికె ఇనో మాలిక్ చంఢాల్ హుయిన్, యో దేవను ఉధార్న దేవతోడి చిత్రహింసా కరతె ఇనా ధరైయ్ దేన్.

35 తుమారమా హర్యోక్ జణు తుమార బైయ్యోవ్నా దిల్ భర్తితీ నా క్షమ కర్యోతో, స్వర్గంమాఛాతె మారొ భా తుమ్నాబి ఇనితరన్ కర్చే.

19

యేసు తలాక్కు బారెమా బోలను

(మార్కు 10:1-12)

1 యేసునె ఆవాత్ హోరు బోలిన్ హువమా పాస్సల్లి గలిలయమాతు యోర్దాన్ను పారఛాతె యూదయ ఇలాహోమా ఆయో.

2 కెత్తూకి అద్మి హోరు ఇనకేడె ఆవమా, యో ఎజ్జా ఇవ్నా హుఃద్రాయో కర్యో.

3 థోడు పరిసయ్యుల్ ఇనా పరీక్పాకర్చుకరి ఇనకనా ఆయిన్ బోలలాగ్యు, కెహూ కారణంతీబి మరద్మానో ఇని బావన్నా బెందేవాను న్యాయమాస్నా? కరి పుచ్చావమా?

4 యో ఇవ్నేతి అగాఢితూ సృజించ్యోతె ఇన అద్మితూ ఇవ్నా మర్దామానోకరి, రాండ్కరీ, సృష్టించొకరి. బోల్కొతె లేఖనాల్మా బోలిరాక్కుతె తుమె పఠ్యోకొయినా?

5 అనటికె మరద్మానో ఆయా, భాన బెందీన్ ఇని భావన్నా కందెకర్చే, ఇవ్నె భేజణా ఏక్ హుయిన్ ఏక్ ఆంగ్లాన్ నితరా ర్హాసే.

6 అనటికె ఇవ్నె భేజనా ఎక్కన్ ఆంగ్ హుయిన్ రంకరన్, ఇనటికె దేవ్ మలాయోతె ఇవ్నా అద్మియే అలాదు నాకర్చుకరి బోల్కొ.

7 అనటికె ఇవ్నె ఇమ్ హుయితో తలాక్కు కాగత్ దీన్ యోరాండ్నా బేందాకరి మోషే షాన ఆజ్జదిదోకరి పరిసయ్యులు ఇనా పుచ్చావమా.

8 ఇనె తుమారు దిల్లు కట్టీన్ టేకె తుమారు బావన్నా బెందేవనా మోషే అజ్జదిదోకరి బోల్వో, పన్ని ఆదిమతూ ఇమ్మితరా కోహుయుని.

9 బుజు మే తుమారేతి బోలుకురూన్! బుజు వ్యభిచార్నాటేకెస్ తప్ప, అజు కారణ్ కాహెతిమ్ ఇని బావన్నా బెందీన్ బుజేక్నా య్హా! కరవాలో వ్యభిచార్ కరూకరన్ కరి తుమారేతి బోలుకరూన్ కరి ఇమ్మేతి బోల్వో.

10 ఇను సిష్యుల్, బావన్ బావినఛాతె సంబండ్న్ అజాత్ను జోడ్ను ర్హీతో య్హా! కర్లేవను అప్పల్ కాహెకరి ఇనేతి బోల్వో.

11 అనటేకె యేసునె బోల్వో, దీరాక్యోతె గలత్ బుజు కోన్బి ఆవాత్ హామ్మెక్యోయిని.

12 య్హా కరక్యోయింటేటేకెబి కారణం ఛా. ఆయాను పెట్టుతూ కొజ్జానిఘాని ఫైదాహుయూతె ఛా, అద్మినటేకె కొజ్జానితరా హుయుతే కొజ్జానియే ఛా! స్వర్గంనూ రాజ్యంనటేకె ఇప్పు యోస్ కొజ్జానిఘాని కర్లీన్ ఛాతె కొజ్జానియేఛా. ఆవాతేనా హామ్మవాలొ ఒప్పవాలొ బప్పిలేవదా! కరి ఇమ్మేతి బోల్వో.

యేసు అడ్డాణి లడ్కువ్నా ఆషిన్ దేవనూ

(మార్కు 10:13-16; లూకా 18:15-17)

13 తెదె ఇనె ఇవ్వుఫర్ హాత్ బెందీన్ ప్రార్థనా కర్నూకరి, థోడుజణు అడ్డాణి లాడ్కున ఇనకనా బూలైలీన్ ఆయూ. ఇను సిష్యుల్, బులైయిలీన్ ఆయూతె ఇవ్నా గుర్కావమా;

14 యేసునె అడ్డాణి లడ్కావ్నా కాయ్బి, నొకొకరొ ఇవ్నా మారకనా అవదేవొ; స్వర్గంనూ రాజ్యం అమ్మితర ఛాకరి ఇమ్మేతి బోల్వో.

15 ఇవ్వుఫర్ హాత్ వ్హేలిన్, ఎజ్జతూ ఉట్టిన్ గయో.

దవ్లత్ వాలొహుయోతె కవ్వారు

(మార్కు 10:17-30; లూకా 18:18-30)

16 హదేక్ ఏక్ణణో ఇనకనా ఆయిన్ బోధకుడ్, మే నిత్యజివంమా జావనటేకె మే కెహూ అప్పల్ కార్యమ్నా కర్నూ? కరి పుచ్చాయో.

17 ఇనటికె యేసు అప్పల్ కర్యామ్నా బారెమా మనషాన పుచ్చాంకరన్? అప్పల్ యో ఎక్కన్ జణో, తూ జీవంమా జానుకరి దేఖ్యతో ఆజ్ఞల్నా పాటించునూకరి బోల్వో.

18 కెహూ ఆజ్ఞల్కరి ఇనా పుచ్చావమా యేసునే బోల్వో, మర్రాకనూ నాకర్పు, ఖర్తాబ్* నాకర్పు, చోర్కామ్ నొకొకరో, చాణీనువాత్ సాక్చ్యాం బోలొనొకొ;

19 ఆయా భాన సన్మానంకరో. తారింతరాన్ తార బగల్వేనా ఫ్యార్కరనూ ఆహారూన్ కరి బోల్వో.

20 అనటికె యో కవ్వారు ఆహారు కరూకరున్. బుజుబీ మన షాత్ కంహుయిన్ ఛా! కరి ఇనేతి పుచ్చాయో.

21 అనటికె యేసునే బోల్వో, తూ పరిపూర్ణడ్ హోసుకతో తూ జైన్ తార ఆస్తినా ఏఛిన్ గరిబ్ అద్మియేనా దిజో, తెదె స్వర్గంమా తునా ధప్లత్ మాల్సె; తూ ఆయిన్ మారకేడె ఛాల్కరి ఇనేతి బోల్వో.

22 హోగాని యో కవ్వారు జాహాత్ దప్లాత్వాలో, ఇనటికె యోవాత్ హాష్టిన్ ముర్జాయిన్ చలిగో.

23 ఇనపాసల్ యేసు ఇను సిష్యుల్లీ, ధౌలత్ వాలో దేవ్నూ రాజ్యంమా జావనూ హుసే కోయిని,

24 మే బుజు బోలుకరూన్, ధప్లత్ వాలో దేవునిరాజ్యంమా జావనూ, బదుల్ వూట్ హూయేనుచిల్లామా జావనూ హల్కూకరి బోలుకరూన్.

25 సిష్యుల్ ఆ హాష్టిన్ ఘనూ అప్యంహుయు. బుజు బచ్చిన్ ర్లాసెతె కోణ్? కరి పుచ్చావమా

26 తెదె యేసు ఇన్నాదేఖిన్, ఆ అద్మి హారెనా సాద్యంకాహే పన్ని దేవ్నా ధర్తిమా ఛాతే మొత్తంబీ సాద్యమన్ కరి బోల్వో.

27 పేతురు హదేక్ హమే ధర్తినుమొత్తం బెందీన్, తారకేడె వలాయన్నీ? హమ్నాషాత్ మల్వేకరి పుచ్చావమా

* 19:18 19:18 మూలభాషమా వ్యభిచార్

28 యేసు ఇవ్వేతి అమ్ హాఃఛితి బోల్కొ, నవూ యుగంమా అద్దినో ఛియో తేజోమంతమైనూ సింహాసనావుప్పర్ బేషిన్ ర్థాషే. తెదె మారకేదె చాలుకరతే తుమేబి భార సింహాసనంవుప్పర్ బేషిన్ ఇస్రాయేల్నూ అద్ది హాఃరనా భారా గోత్నూ న్నావ్ కర్చు.

29 మార నిమిత్తం భైయ్యోనహో, భేనెయ్వాహో, భానహో, ఆయానహో, అడ్కానహో, జమిన్నహో, ఘేర్కాహో, బెందేతె హర్యేక్ జణనా ఖో! రెట్లు మల్సే; అత్త్రేన్ కాహేతిమ్ నిత్య జీవనా కమాయ్లిసే.

30 పన్ని అగాఢి ఛాతె ఇష్టమా ఘనూ అద్వియే పీటెజానె, పీటెఛాతె
ఇష్టమా ఘనూ అద్వియే అగాఢిహసే! కరి బోల్గొ.

20

ద్రాక్షాను తోట్కా కామ్యరవాలు

1 కిమ్ముతో స్వర్గంను రాజ్యం ఏక్ ఘర్ను మాలిక్నా తోట్మనూ ఘాని పోలిసన్ ఛా! ఏక్ ధన్నె యో ఇను ద్రాక్చును బాగ్మా కామ్ కరవాలనా బులావనాటేక్ వ్యానేన్ నిఖీన్.

² ఏక్ ధన్నా ఏక్ దేనారంకరి* కామ్మరవాలనా బోలిన్, ఇన్నా ద్రాక్షనూ బాగ్మా మొక్తో.

³ పానల్తీ యో బరాబ్బర్ నో బజానా బజార్ను గల్లిమా జైన్ ఎజ్జా చుక్కేన్ ఉబీన్ ఛాతె ఇవ్వా దేఖిన్.

4 తుమేబి మారు ద్రాచ్చాను బాగ్‌మా జైన్ కామ్ కరో, తుమ్మ కేతదేనుకీ ఎత్తా దీన్‌కరి బోలీన్ ఇష్మేతి బోలమా, ఇష్మే గయూ.

⁵ బరాబ్బార్ భారబజేనా, అజు తీన్ బజేనా, యో బుజూ ఇమ్మన్ కర్నో.

⁶ బుజుపాచు పరీస్ బరాబ్యర్ పాచ్ బజేనా జైన్, బుజు థోడుఅద్మి బజార్ను గల్లిమా ఉబ్లీన్ ర్వావను దేఖీన్, అగ్ల తుమె పాన ధన్నక్కో-చుక్కోన్ ఉబ్లీన్ ర్వాన్కరి పుచ్చావమా.

*** 20:2 20:2 ಅದೇಲಿಕರಿ**

7 ఇవ్వే, కోన్ని హామ్ను కామ్నా కోబులైలి గయూనికరి బోలమా, అనటేకె యో తుమేబి మార ద్రాక్చను బాగ్మా జైన్ కామ్ కరోకరి బోల్యో.

8 హాజెహుయుతెదె యో ద్రాక్చను బాగ్మా మాలిక్ ఇను దాసుడ్సు మాలిక్నా దేఖిన్, కామ్ కర్యుతె ఇన్నా బులైయిన్ పాసల్ ఆయుతె ఇవ్వేతి ధరీన్, అగాడి ఆయుతే ఇవ్వాలగు కామ్నా పైసా దా! కరి బోల్యో.

9 బరాబ్బర్ పాచ్ బజతోడి కామ్కర్యుతె అద్మి ఆయిన్, ఏక్నా యేక్ దేనారనా ఎత్త దిదూ.

10 అగాడి ఖేధర్మా ఆయిన్ కామ్కర్యుతె ఇవ్వే హామ్నా ఘనూ రాప్యా మల్నేకరి సోచ్యా, పన్ని ఇవ్నబీ ఏక్నా యేక్ దేనారం మల్కు.

11 ఇవ్వే ఇన్నా భన్నిలీన్, ఆఖరీనా ఆయుతె ఇన్నా ఎక్కాన్ గంటో ఎత్త్రేన్ కామ్ కర్యుతోబి,

12 ధనక్కో మిన్వత్ కరీన్ తడ్కోనుమార్ ఖైన్, భరించతే హమారేతి ఇవ్వేతి బరాబ్బరన్, కర్యోనికరి యో ఘర్ వాలనఫర్ గాళేదీదు.

13 అనహాజె ఇవ్నమా ఏక్వననా దేఖిన్ దోస్, మే తున అన్యాయం కర్యోకొయిన్ని, తూ మారకనా ఏక్ దేనారనా ఒప్పిలిదోని?

14 తార రఫ్యానా తూ లీన్ జా; తునా దిదో తిమ్మాన్ పాసల్తీ ఆయుతే ఇన్నా పైష్వా దేవనా మన ఇష్టంహుయు.

15 మన ఇష్టం ఆయుతీమ్ మార సొంతపైస్యానా ఖర్చుకరను న్యాయం కాహేనా? మే అప్యల్ వాలోకరిరి తునా పేట్మా చండాల్తి ఛానా? కరి పుచ్చాయో!

16 అమ్మి తరన్ అగాడిను అద్మి పీటెహుసె, పీటెనూఅద్మి అగాడిహుసే.

యేసును మరణ్నా బారెమా తీన్మనుచోట్ బోలను
(మార్కు 10:32-34; లూకా 18:31-34)

17 యేసునే యేరుషలేమ్నా జానుకరీథో తెదె, యో ఇను భార సిప్పుల్నా కోణ్ కొయింతే తెదె బులైలిజంకరమా మారగ్ ఫర్ ఇవ్వేతి అమ్ బోల్వో.

18 హదేక్ యేరుషలేమ్మా జంకరూన్; ఎజ్గా అద్మినో చియ్యోనా ముఖ్యునో యాజకుల్బి షాస్త్రుల్బి ఇనా ధార్వైదీసె, ఇవ్వే ఇనా మరణ్ను దండ్ దీసె.

19 ఇనా చింగవానటేకెబీ కొల్టాతీ మరానటేకెబీ, సిలువానాఖానటేకె యూదుల్ కాహెతె ఇవ్వా హోరప్కనా ఇనా ధర్తాయ్దీసె; పన్ని తీన్మను ధన్నే యో బుజూ పాచో జీవుట్సే.

**ఆయ బతిమాలను
(మార్కు 10:35-45)**

20 తెదె జెబెదయినో బావ్వన్ ఇను చియ్యోనాల్సన్ యేసునా హామె ఆయిన్, హాలామ్ కరీన్ మాంగనిక్.

21 తూ సాత్ కరూకరన్కరి ఇన పుచ్చావమా! ఇన హాజె యో బైయికో తారు రాజ్యంమా ఆ మార బే చియ్యోవ్మా ఏక్ జణనా తారు ఖవ్వాత్ బ్లానే ఏక్ జణనా తార డవ్వాత్ బ్లానే ఏక్ జణనా భేకనా అనుమతిదా! కరి ఇనేతి బోలి.

22 అనటేకె యేసు బోల్వో, తుమే సాత్ పుచ్చాంకరస్కి తుమ్నా మాలంకొయిని, మే పీయిస్తే మిన్వత్ గిన్నిమాను తుమె పీషునా? కరి పుచ్చావమా! ఇవ్వే పీసుకరి బోల్వో.

23 యేసునే తుమె మారు మిన్వత్ గిన్నిమాను పీసు పన్ని మార ఖవ్వాత్ బ్లానేగాని డవ్వాత్ బ్లానేగాని బేహాడనూ మారహాత్మా కొయిని, మార భా కినా లీరాకోన్కి ఇన్నాన్ యో మ్మేల్సెకరి బోల్వో.

24 రైగుతే ధహా: అద్మి సిప్పుల్ యోవాత్ హాప్టున్ యోబేజణ బైయ్యేఫర్ చంఢాల్కాదుగ్.

25 అనటేకె యేసు ఇవ్వా ఖందే బులైయిన్ యూదుల్ కాహెతె, యొక్క రాజుల్ ఇవ్వాఫర్ అధికారం వతాల్తూ ర్వాన్, మోట్టా ఇవ్వాఫర్ అధికారం కర్నూకరి ర్వాన్, ఆ వాత్ తుమ్మ మాలుంనా.

26 తుమారమా ఇనితరా నార్హాను; తుమారమా కోణ్ మహాన్ వాలోహుయాన్ ర్హానుకరి సోచస్కి యో తుమ్నా సేవకర వాలంతరా ర్హాను.

27 తుమారమా కోణ్ ముక్యంవాలనితరా ర్హానుకరి సోచస్కి యో తుమ్న దాసుడ్ హుయాన్ ర్హాను.

28 ఇమ్మన్ అద్మినో ఛియ్యో సేవ కర్తైయిలేవనాటేకె కోఆయోని పస్కి, సేవ కరనాటేకె కత్తూకి అద్మినాహాజె ఇను జాన్ దేవనాటేకె ఆయోకరీ బోల్వో.

యేసు బే కాణ అద్మినా స్వస్థత కరను

(మార్కు 10:46-52; లూకా 18:35-43)

29 యేసు, సిష్టుల్ యెరికోతూ నిఖీన్, జంకరమా ఎజ్జను అద్మిహారు ఇనకేడె గయూ.

30 హదేక్ మారగ్నసేడె బేసీన్ ఛాతె బేజణా కాణాఅద్మీ యేసునే హింకడ్ జంకరన్ కరి హాష్టిన్ దావీద్ నో ఛియ్యో ప్రభూ, హమారఫర్ గోర్ కర్కరి ఛిక్రాన్ మ్హేంద్యూ.

31 గచ్చూప్ ర్హా! కరి జనాబోహారు బోలీన్ గుర్కాయు, పస్కి ఇమ్నె ప్రభూవా, దావీద్ నో ఛియ్యో, హమ్నా కనికరించ్ కరి అజు జరా గట్టి ఛిక్రాన్ మ్హేంద్యు.

32 యేసునే ఉబ్రీన్ ఇమ్న బులైయిన్ మే తుమ్నా సాత్ కర్నూకరి పుచ్చావమా!

33 ఇమ్నె ప్రభూ హమార ణోళనా నయంకర్ కరి బోల్వ్యు.

34 అనహాజే యేసు ఇవ్నా వుప్పర్ గోర్ కరీన్ ఇవ్నా ణోళానా ఛిమ్యో; తెదేన్ ఇవ్నా ణోళా కొలైయిగయూ, బుజు యేసునాకేడె గయూ.

21

యేసు యెరూషలేమ్నా విజోయోత్సవంతీ జావను

(మార్కు 11:1-11; లూకా 19:28-40; యోహా 12:12-19)

1 యేసు, యెరూషలేమ్ నూ కందెచ్చాతె ఒలీవానుజాఢు పహాడ్నా కందెచ్చాతె బేత్సగే గామ్ మా ఆయెతెదె యేసు ఇను సిఘ్యల్ మా భే జణనా (అగాడి మొక్లో) దేఖిన్;

2 తుమ్నా హామెచ్చాతె గాంమ్నా జవో; గయాతెదే బాందిరాక్కుతే ఏక్ ఘదెఢు ఇనకేడెచ్చాతె ఘదెఢను చెల్క్నా తుమ్న దెఖావే; ఇన చోడిలీన్ మారకనా హకలిలీన్ ఆవోకరి బోల్కొ.

3 కోన్సి తుమారితీ సాత్త్వి బోల్క్యతో; ఆ ప్రభునాటేకె హోనుకరి బోలో, ఎగ్గిన్ యో ఇనబోలి మొకలసేకరి బోలిన్ ఇవా మొక్లో.

4 ప్రవక్త బోల్కొతె వాతె హువనటేకె అమ్ హుయు. యోసాత్క్తో,

5 హదేక్ తారొ రాజొ సాత్త్వికుడ్ హుయిన్,
భోజొపాఢతే న్నాను ఘదెఢను
చెల్క్నానావుప్పర్ బేసిన్

తారకనా వలావన్ కరి,
సీయొన్ని ఛోరితీ బోలో కరిబొలతె.

6 తెదె సిఘ్యల్ జైయిన్, యేసు ఇవా ఆజ్జ దిదోతింమ్ ఇమ్మన్ కరీన్;

7 యోఘదెఢనా ఇను చెల్క్నాన హకలిన్ ఆయిన్ ఇనవుప్పర్ లుంగ్దనాఖమా యోలుంగ్దాఫర్ బేసిగో.

8 ఎజ్జచ్చాతె అద్మిమా ఘనూజణు లుంగ్దాన వాట్ లాంబు నాక్కు.
థోడుజనూ జాఢనూ థాళియేనా కత్రిన్ వాట్సర్ లాంబు నాక్కు.

9 జనాభో హారవ్ మా అగాఢి వలావతే ఇవ్వె,

పాసల్తీ వలావతె ఇవ్వె దావీద్ నా ఛియ్యోనా

ప్రభువును నాప్తి, వలావతె యో స్తుతింపబడనుహువదా.

స్వర్వోన్నతను హుయూతె జొగొమా హోసన్నా! జయహో! కరి ఛిక్రాన్
ష్టేంద్యా.

10 ఇనె యెరూషలేమ్ను నంగర్మా ఆయెతెదె నంగర్నూ హారుజణబీ ఆ కోన్కరి గబ్రాయిగయూ.

11 ఆ గలిలయమాచ్చాతె నజరేతుతూ ఆయెతె ప్రవక్తహుయేతె యేసుకరి హారుజణు బోల్క్య.

యేసు మందిర్‌మా జావను

(మార్కు 11:15-19; లూకా 19:45-48; 2:13-22)

12 యేసు దేవు ఆలయంమా జైయిన్, దంధో కరుకరతే ఇవ్వా హోరవ్వా మొక్కిధీన్, రఫ్యా బద్ధావతే ఇవ్వా బల్లావ్వా, పర్వావ్వా ఏచుకరతే పీఠల్నా హేట్ దక్కిదీన్;

13 మారు మందిరం ప్రార్థనా మందిరం బోలావె; కరి లిఖ్కెరూన్, పన్ని తుమె ఇనా చోర్ కరతే గుహనీతరా కర్యాన్కరి బోల్యో.

14 కాణాబి, లంగ్గువాలుబీ, దేవుమందిరంమా ఇనకనా ఆవమా ఇనే ఇవ్వా నయం కర్యో.

15 హుయ్తా, అస్లి యాజకుల్, షాస్త్రుల్ సిష్యుల్ యో కర్యోతె అద్భుతాల్నా, దావీద్‌నో ఛియ్యోనా జయహోకరి* దేవుమందిరంమా ఛిచ్చాన్ బేందుకరతే అడ్డాణి లడ్కావ్వా దేఖిన్ చంఢాల్ హుయిన్.

16 అవ్వే బోలుకరతే తూ హఃష్టుకరస్సా? కరి ఇనా పుచ్చావమా, అనహఃజే యేసు హఃష్టుకరూన్; లడ్కావ్‌నాటేకెబి అడ్డాణి లడ్కావ్‌నాహో మోఢవాటే స్తుతి బోల్యోయోకరి వాత్ తుమె కెదేబీ లేఖనంమా పడ్తాకొయినినూ? కరి ఇవ్వేతి బోలిన్

17 ఇవ్వా బెందీన్, నంగర్నాతూ నికిన్ బేతనియ జైన్ ఎజ్జా ర్లయో.

యేసు అంజురంనూ జాఢనా షాపందేవను

(మార్కు 11:12-14, 20-24)

18 వ్హానేకత్రే నంగర్నాతూ బుజు జంకరమా! ఇనా బుఖ్ లాగ్యూ.

19 తెదె యేసునా, వాట్నాహోమె ఛాతె ఏక్ అంజురంను జొరునా దేఖిన్; ఇనాకనా జావమా, యో జాఢనా దేఖమా ఖాలీ పాళోతప్ప, బుజు కాయీబీ దెఖ్కాయుకొయిని. ఇనటికె ఇనా దేఖిన్ బుజుకెదేబీ తునా పంఢా లాగ్గెకొయిని; కరి బోల్యో. తెదేన్ యో జాఢా ఖూకాయజైన్ మరిగయూ.

20 సిస్యుల్ ఇన దేఖిన్ అప్యంహుయాన్ అంజురంను జాఢు కెత్రే ఎగ్గిన్ కిమ్ హుఃఖ్కాయగుకరి బొల్లిదు.

* 21:15 21:15 హోసన్నా

21 అనహాజే యేసు; తుమె విష్వాసంతి రైయిన్, నందేహ్ పడకొయినితిమ్ ఆ అంజురంనూ జాథునా హుయుతిమ్ కరను యోస్ కాహే. ఆ ఫహాడ్నా దేఖిన్ తూ ఉటీజైన్ ధర్మావమా పడిజైన్కరి బోల్కొతో తెదె ఇమ్మన్ హుసి, కరి తుమారేతి హాఁఛితి బోలుకురూన్.

22 బుజు తుమె ప్రార్థనకరనూ వహాత్ తుమె సాత్ మాంగస్కీ, యో తుమ్నా మాల్సేకరి నమ్మాతెదె తుమె యోహారు లీరాక్యన్కరి ఇవ్వేతి బోల్కొ.

యేసుక్రీస్తు అధికారంను బారెమా పుచ్చావను
(మార్కు 11:27-33; లూకా 20:1-8)

23 యో దేప్పు మంధిరంమా మ్మెయ్ దేప్పువాతె బోల్కొ ర్హావమా ప్రధనాయాజకుల్బి అద్మియేనా మోటొబి, ఇనకనా ఆయిన్ కెహూ అధికారంను బారెమా తూ ఆకార్యంనా కరూకరన్? ఆ హక్కుహారు తున కోణ్ దిదూకరి పుచ్చావమా!

24 యేసు మేబి తుమ్న ఎక్ వాత్ పుచ్చావున్; యో మారేతి బోల్కొతోతెదె మేబి కెహూ అధికార్తి ఆ కార్యల్ కరూకరన్కి. యో తుమారేతి బోలున్.

25 యోహన్ దిదోతె బాప్తిస్మమ్ కెజ్జతు ఆయు? పరలోకంతూ ఆయుకి న్నైతో అద్మియేతూ ఆయునా? కరి పుచ్చాయో, ఇవ్వే, దేవ్కరి జవాబ్ దిదాతో, బుజు ఇమ్ హుయుతో ఇనా ష్యోన నంమ్మకొయిని? కరి బోల్సే,

26 అద్మియేకరి జవాబ్ బోల్కొతో, అద్మియే హారు యోహన్ ఎక్ ప్రవక్తకరి ఇనబేకె ఇవ్వే సాత్కర్సేకి, కరి ఇన థర్తి మలీన్ వాతె బొల్లిదు.

27 ఇనాటేకె ఇవ్వే, హమ్నా మాలంకొయినికరి జవాబ్ బోల్కొ, యేసు మేబి, కోణ్ ఆ కెహూ అధికార్తి కరూకరన్కి, తుమ్నా కోబోలునీ, కరి బోల్కొ.

బే ఛియ్యావు బారెమా ఉపమాన

28 తుమ్ము సాత్ సాచ్చావుంకరన్? ఏక్ అద్మినా భే! ఛియ్యూ థా. యో మోటా ఛియ్యూకనా ఆయిన్ ఛియ్యూ, తూ జైన్ అంగూర్ను బాగ్మా కామ్మర్కరి బోలమా.

29 ఇనె కోజమ్మికిరి బోల్కు, అజు జరగడ్డి దిల్ బాద్దెయిలీన్ జాన్.

30 ఇను బెంమ్మనూకనా ఆయిన్ ఇమ్మితరసబోలమా యో మాలిక్, జైయిన్ కరి బోల్కు పన్ని కోజాయిని. ఇవాన్ భేహమా కోణ్ మార వాత్ఫర్ చాలుకరాన్.

31 ఇనటేకె ఇమ్మే మోటో ఛియ్యోస్కరి బోల్కూ. యేసు సుంకరూర్ని ఇమ్మేతి అమ్ బోల్కూ, మే తుమ్మా హాఃఛిన్ బోలుకురూన్, సుకరూర్ని వేప్యల్చి తుమారేతి అగాడి దేప్పు రాజ్యంమా జాషె.

32 యోహాన్ను నీతి వాట్ఫర్తూ తుమారకనా ఆయు, తుమె ఇనా నమ్మాకొయిని; బుజు సుంకరూర్ని వేప్యల్బి ఇన నంమ్మా; తుమె యో దేఖిన్బి ఇనా నంమ్మతీమ్ పచ్చాతాపమ్ కోపడ్కుని.

ద్రాక్షాతోట్నా కామ్కరతె బారెమా ఉపమానం

(మార్కు 12:1-12; లూకా 20:9-19)

33 బుజేక్ ఉపమానం హాష్టె, ఘేర్నో మాలిక్ ఏక్ థో. యో ఏక్ అంగూర్ను బాగ్ నాక్కొ, ఇనా అప్పిన్ భీత్ బంధాయో, ఇన్మా అంగూర్ను రహ్మా కాడనటేకె ఏక్ టొట్టి బంధాయో, కాప్లినా బాగ్ రవ్వాలనా దీన్ దేహ్మా మా యాత్తరకనా చలీగయో.

34 బాగ్ పిళ్ళాయుతెదె తోడను ధన్మా ఇను బాగ్ లీన్ ఆవనాటేకె యో కాప్లివాలకనా ఇనా దాసుల్నా బోలిమోక్లో.

35 యో కాప్లివాలు ఇనా దాసుల్నా ధరీన్ ఏక్నా మార్యో, బుజేక్నా మర్రాకిదీదా, బుజేక్ జణనా ఫత్రాంతీ మార్కు.

36 బుజేక్ చోట్ యో అగాడితీబి జాహాత్ అలాదు దాసుల్నా బోలిమోక్లమా, ఇమ్మే ఇవ్వుబీ ఇమ్మితరన్ కరూ.

37 అనటేకె, యో మార ఛియ్యోనా సన్మానం కర్నేకరి సోచిలీన్ ఇన ఛియ్యూన ఇవ్వుకనా మొక్లో.

38 హుయుతోబి యో కాప్లివాల ఇనా దేఖిన్ ఆ వారసుడే; అనా మరాఖిదీన్ ఇను ఆస్తిమొత్తం లీలియే, ఇప్పమా ఇవ్వే బొల్లీన్

39 ఇనా ధర్లీన్ అంగూర్ను బాగ్మా బాధర్ లీజైన్ మరాఖిదేన్.

40 అనటేకె యో అంగూర్ను బాగ్నో

మాలీక్ ఆయోతెదె, యో కాప్లివాలనా సాత్ కర్నెకరి పుచ్చావమా.

41 ఇనటేకె ఇవ్వే దుర్మార్గుల్నా కరీన్తీ మరాఖిదీన్,

ఇను ఇనూ ధన్మాబీ ఇనా పండంవ్నా ఫేడాహార్కు. అలాదుకాప్లివాలనా

యో అంగూర్ను బాగ్నా గుత్తనాదిసేకరి ఇనేతి బోల్కు.

42 బుజు యేసు ఇప్ప దేఖిన్,

ఫుర్ భాందవాలు కామె ఆవకొయింతె

భండోన్ మూలనా ముడ్కాను బండోహోన్,

ఆ ప్రభూ బారెమాన్ హుయు.

ఆ అప్ప డోలనా అప్పంహువన్కరి

వాత్ తుమె లేఖనాల్మా కెదేబీ పడ్కొయిన్నా?

43 అనటేకె దేప్పు రాజ్యం తుమారకంతూ చిన్నెయిల్దు, ఇను ఫలం అద్మియేనా దిసేకరి తుమారేతి బోలుకరూన్.

44 బుజు ఆ బండఫర్ పడ్కుతే అద్మి టుక్లహుయి జాసే, పన్ని కినావుప్పర్ ఆబండో పడస్కి యో మప్లినాక్సె†.

45 ప్రధానా (నెయ్యో) యాజకుల్బీ, పరిసయ్యుల్బి, యేసు బోల్కొతె ఉపమానంగా హామ్మీన్, అప్పబారెమాన్ బోల్కుకరి లైహిగు.

46 ఇవ్వే ఇనా ధర్లీవనాటేకె వహాత్నా ధూండు కర్తధా, పన్ని అద్మిహారు ఇనా ఏక్ ప్రవక్తకరి యెంచిలీదు ఇనటేకె ఇవ్నా దేఖిన్ డరీగు.

† 21:44 21:44 అవాక్యం జూఁలు లేఖనాల్మా కొయిని.

22

య్హాను ఖాణును బారెమా ఉపమానం
(లూకా 14:15-24)

¹ యేసు ఇన్నా హోరన్నా జవ్వాబ్ దేతోహుయిన్, బుజుపాచు ఉపమానంనీతరా అమ్ బోల్కొ.

² స్వర్గంను రాజ్యం, ఇను ఛియ్యానా య్హాను ఖాణు బనాయోతిమ్ ఏక్ రాజనా పోలిన్ ఛా.

³ యో య్హానా బులాయ్ మంగాయుహూ ఆవదేవనాటేకె యో ఇను దాసుల్నా బోలిమొక్లొతెదె ఇవ్నే కోఆయుని.

⁴ పన్ని, ఇనే హాదేక్ మే ఖానునా తయార్ కరిరాకోస్; డాంథన్నా బల్లిగూతే డాథనా కత్తిరాక్యాస్; హోరున్ బనైయిన్ తయార్ హుయిన్ ఛా! య్హానూ ఘర్కనా ఖాణు ఖావాన ఆవోకరి బులాయూతె ఇవ్నేతి బోల్కొరి అలాదు దాసుల్నా బోలిమొక్లా పన్ని.

⁵ ఇవ్నే లెక్క కర్కుకొయిని, ఏక్లనో ఇను ఖేతర్మా బుజ్జేక్లనో దంధోకరనా గయా.

⁶ ఛాతె ఇవ్నే ఇనా దాసుల్నా ధర్గిన్ అవామానంనా కరీన్ మర్రాఖిదీన్.

⁷ అనహోజే రాజొ చంథాల్ హుయిన్ ఇను సైనికుల్నా మొక్లీన్, యో అద్మినా మర్రాఖవాలనా మర్రాఖిదీన్, ఇను నంగర్మా బల్లాకిదీదు.

⁸ తెదెయో, య్హాను ఖాణు ఛా పన్ని తయార్ హుయూతె దాసుల్ ఇవ్నే యోగ్యాత కాహే.

⁹ అనటేకె రాజొను గల్లియేమా జైన్ తువ్వు కోణ్ దెఖ్కావస్సి ఇన్నా హోరన్నా య్హాను ఖాణు ఖావనా బులావోకరి ఇను దాసుల్నీ బోల్కొ.

¹⁰ యో దాసుల్ గల్లిమా ఫర్ జైన్ కర్రాబ్ అద్మినాహో అప్ప్యల్ అద్మినాహో తుమ్నా దెఖ్కావతే హోరన్నా గుమ్మల్నితరా బ్లరాయు ఇనటేకె య్హాను ఖాణు ఖావనా ఆయుతే ఇవ్నేతి య్హాను పందీర్ బ్లారైయిగు.

11 రాజో బెసీరూతె ఇన్నా దేక్కుకరి మహిజైయిన్, ఇజ్లా ఛాతె ఇప్పుమా ఏక్కును య్హాను లుంగ్గా కోపేర్కునికరి దేక్కు.

12 దోస్త్! తూ య్హానా లుంగ్గా పేర్కొయినితిమ్ మైహికిమ్ ఆయోకరి ఇనా పుచ్చావమా యో సోపోతు.

13 తెదెన్ రాజో క్లంజిన్, హాత్ గోడా భాందీన్ బాధర్ అంధారమా పేకిదేవో; ఇజ్లా రోవనుబీ దాత్ చావను ర్హాసెకరి ప్రచార్కర వాలంతి బోల్కొ.

14 పన్ని బులైయి రాక్కుతే అద్మియే ఘనుజణు, పన్ని బులాయుతే అద్మి దాసుల్స్కరి బోల్కొ.

పన్ను భాందనటేకె ప్రస్నా

15 తెదె పరిసయ్యుల్ జైన్, వాతేవాతేమా ఇనా పహానుకరి సోమతూహుయిన్, యేసునా ప్రస్నా నాఖ్యు.

16 తెదే ఇప్పే పరిసయ్యుల్ నుబి బుజు థోడా సిష్యుల్నాబుజు హేరోద్ను బాజును బొలిమొక్లి. బోధకుడ్, తూ హాఃచికరి, దేప్పు మారగ్నా ఛాతె తిమ్మాన్ బోలాన్ కరి హామ్నా మాలం, తు కీనాబీ గురీ కోరాఖానీ కరి మోమాటం కోయినితే అద్మికరి హామ్నా మాలం.

17 తునా సాత్ సోచ్చాంకరన్? రోమను కామ్ దేవను న్యాయమాన్ నా? కాహేనా? హమారేతి బోల్కరి పుచ్చావనాటేకె హేరోద్దిబి ఇనా సిష్యుల్నా ఇనాకన బోలిమొక్లి.

18 యేసు ఇన్నా గాలీజ్ హాఃయల్ మాలం కరిలీన్, ఉపర్ను పేరాహాను అద్మి! మన షాన త్హార్ హాఃతాంకరాన్.

19 పన్నుభాందతే దేనారం యో మన వతాలోకరి ఇప్పేతి బోలమా, ఇప్పే ఏక్ దేనారంనా లాయు.

20 తెదె యేసు, ఆ రూపంబి ఉపర్ను రాతా కినుకరి పుచ్చావమా, ఇప్పే రోమా చక్రవతినుకరి బోల్కొ.

21 ఇనటేకె యేసు, ఇమ్ హుయుతో రోమాను రోమానా, దేప్పు దేవ్వాన్ దెవోకరి, ఇప్పేతి బోల్కొ.

22 ఇవ్వు ఇను వాత్ హాష్టిన్ హాషంకైయిన్ ఇనా బేందీన్ చాలిగయూ.

మరణ్ మాతు జివీన్ ఉట్టను బారెమా ప్రప్సనించను
(మార్కు 12:18-27; లూకా 20:27-40)

23 యోస్ ధన్నే మరీగూతె పాచ్చుఫరిన్ పునరుత్థానం కొయినీకరి బోలనటేకె సదూకయుల్ యేసుకనా ఆయూ.

24 బోధకుడ్. ఎక్కును లడ్కా కోయినీకరి మరీజాస్ తో ఇనో బై ఇని బావన్నా య్వా! కరిలీన్ ఇనా బైనా లడ్కా ఫైయిదాకరి దేవజైయికరి మోషే బోల్యోని.

25 హామారమా హాత్ జణా బైయియేత్తా అగాడిను య్వా కర్ణీన్ లడ్కా కొయినీతిమ్ మరీగయో; ఇనా లడ్కా కోయినీకరి ఇనో బై ఇని బావనా రాఖిలిదో.

26 బెంమ్మనోబి తీన్ మానోబీ ఖాంత్రనా వాలకనబీ లడ్కా కొయినీకరి మరీగయూ.

27 హోర్వానా ఫీటె యో బాయికోబి మరీగయి,

28 పునరుత్థానంమా* యో హాత్ జణమా యో బాయికో కినా బావన్నితరా ధ్వాసె? యో బాయికో ఆ హాత్ జణబీ బావన్ నితరా పుచ్చాయో?

29 అనటేకె లేఖనంనాహో దేన్ని థాఖత్నాహో మాలంకొయింతె తుమె తొందరపడూకరన్.

30 మర్యతే అద్ది జీవిపుట్టీన్ కోన్బి య్వా కర్షెకొయిని, య్వా కరనా దెవ్వాసెకొయిని; ఇవ్వు స్వర్గంమా ఛాతే దేప్పుదూతల్ నితరా ధ్వాసె.

31 మరణ్ నూ పునరుత్థానంను బారెమా, సాత్ లిఖ్కాయ్ రూస్ కరి తుమె పడ్యాకొయిన్నా? కరి పుచ్చాయో.

32 మే అబ్రాహామ్ నో దేవ్, ఇస్సాక్ నో దేవ్ కరి, యాకోబ్ దేవ్ హుయూన్ ఛా.

* 22:28 22:28 మూలభాషమా మర్థెన్ పాచుఉట్టను

33 యో జీవిన్ ఛాతె ఇవ్నన్ దేవ్ పన్ని, మర్యాహుయునా దేవ్ కాహెకరి ఇవ్నేతి బోల్యో, అద్మియే ఇను వాత్ హాష్టిన్ అప్యంహుయు.

మహాన్ ఆజ్ఞ

(మార్కు 12:28-34; లూకా 10:25-28)

34 తెదె సద్దూకయుల్నూ వ్హోడు ముచ్చాయోకరి పరీసయుల్ హాష్టిన్ జావనటేకె మలీన్ ఆయా.

35 ఇవ్నమా ఏక్షను ధర్మషాస్త్రం దేఖ్ను ఇనా హాతావ్హా హుయిన్.

36 బోధకుడ్, ధర్మాషాస్త్రంమా ముఖ్యమ్ను ఆజ్ఞ కెహా కరి పుచ్చాయో.

37 ఇనటేకె యేసు, తారు పూర్ణ ఆత్మతి తారు పూర్ణ దిల్లీ తారు దేవ్హుయోతె ప్రభువునా ఫ్యార్ కర్నూకరి బోల్యో.

38 ఆన్ ముఖ్యంబి, పుజు అస్సి ఆజ్ఞ.

39 తున తూ కింమ్ ఫ్యార్ కరస్కి, ఇమ్మన్ తార అగల్నా, బగల్నాబి ఫ్యార్ కర్నూ, ఆ బెంమ్మను ఆజ్ఞబి ఇనింతరన్ జోక్కున్.

40 ఆ బేహా ఆజ్ఞబి మోషె ధర్మషాస్త్రం ప్రవక్తనూ బోధ భరోసాహుయిన్ ఛా! కరి ఇనేతి బోల్యో.

క్రీస్తు బారెమా ప్రవ్నల్

(మార్కు 12:35-37; లూకా 20:41-44)

41 తెదె థోడు పరిసయుల్ మలీన్ ఆవమా, యేసు ఇవ్నా పుచ్చాయో.

42 క్రీస్తునా బారెమా తుమ్మ షాత్ సాచ్చాంకరాన్? ఇనె కిసో ఛియ్యోకరి పుచ్చాయో. ఇవ్నే యో దావీద్‌నో ఛియ్యోకరి బోల్యో.

43 ఇనటేకె యో ఇంహుయూతో మే తార వైరియేనా తార గోడనహేబ్ రాఖతోడి.

44 తూ మార ఖవ్వాహాత్

మాండిఫర్ బేహాకరి ప్రభూ మారొ †

† 22:44 22:44 మారొ ప్రభూకతో క్రీస్తునా గూర్చి బోలు

ప్రభుతి బోల్వో, కరి దావీద్ యో
ప్రభుకరి ఇని ఆత్మతి కిమ్ బోలుకరన్.

45 దావీద్ ఇనా ప్రభుకరి బోల్వోతో, యోకిమ్ ఇనా ఛియ్యో హోను?
కరి పుచ్చావమా కోన్బి బుజేక్ వాత్ కోబోల్వని.

46 బుజు యో ధన్తూ కోన్బి ఇనా ఏక్ ప్రష్నబి కోపుచ్చాయుని.

23

యేసు పరిసయ్యూల్నా నియమ షాస్త్రుల్నా గుర్కావను
(మార్కు 12:38,39; లూకా 11:43-46)

1 తెదె యేసు అద్మినుపాంబల్నబీ ఇను సిష్యుల్తీబి అమ్ బోల్వ్య

2 మోషే నియమ షాస్త్రునా హక్కుతి బోలనుకరి నియామషాస్త్రుల్బి,
పరిసయ్యూల్బి అధికారం ఛాకరి బోధించుకరన్.

3 అనటేకె ఇవ్వే బోలతెహారనబి కర్నూకరి బొలాన్ పన్ని, ఇవ్వే
బోలన్ పన్ని, కరకొయినీ. తుమే ఇప్పు కామ్నూమాత్రం కరొనొకో

4 డ్లోవ్వాన హువకొయింతె యెత్రె వజణ్నా బాంధీన్ అద్మిను
భుజ్నవుప్పర్ ఇవ్వే బెండ్చే. పన్ని ఇవ్వే పల్లిజావనా ఇవ్వా చిట్టాంగ్లి
ఏత్రె మద్దత్తకరనా తయార్ హువకొయినీ.

5 అద్మియేన దెఖ్కానుకరి ఇప్పు కామ్ హోరుబి కరన్; బుజు ఇప్పు
హొత్నా దేప్పు వాక్యం భాదింలీన్, బుజు ఇప్పు ముడ్కొనా వాక్యంను
పట్టి భాందిన్ లుంగ్గాను మోటా కరిన్ పేరన్;

6 ధాన్ ఖావను బంతియేమా మాహాన్ జోగోమా రాహ్కుకరి
యూదుల్ను ప్రార్థనా న్యాప్పు ఉచు జోగోమా స్తానం హోనుకరి సోఛన్.

7 సంత గల్లీయమా హాలామ్ కరాయ్లేనుకరి అద్మియేనహతె
గురువు బొలాయ్లేనుకరి ఇవ్వా ఘాను ఇష్టం.

8 తుమె గురుకరి బొలాయ్లేవో నొకో, తుమె హోరుజణు బైయేయ్.
ఇనటేకె తుమ్నా ఎక్కన్ జణొ గురువు,

9 బుజు జమీన్‌ఫర్ కినాబి భా కరి నామ్ నొకొబేందు.
స్వర్గంమాఛ్చాతె దేవ్ ఎక్కాన్ జణొ తుమారొ భా.

10 ఎత్త్రేన్ కాహేతిమ్, తుమె గురువుల్కరి బొలాయ్ లేవొనొకొ; క్రీస్తు
ఎక్కాన్ జణొ తుమ్మా గురువు.

11 తుమారమా హొరతీబి గొప్పవాలొ తుమ్మా ప్రచార్
కరవాలొహుయిన్ ర్హాను.

12 ఇను యోస్ హెచ్చించిలీన్ ర్హవ్వాలొ తగ్గించిబడ్డే ఇనుయోస్
తగ్గించిలీన్ ర్హవ్వాలొ హెచ్చించి బడ్డే.

యేసు వేషదరుల్నా గుర్కావను

(మార్కు 12:40; లూకా 11:39-42,44,52; 20:47)

13 నియామషాస్త్రం పండితువాలా, పరిసయ్యుల్వాలా,
తుమె ఘను మిన్హత్, దేవు రాజ్యంనా అద్మియే నా జానుతిమ్
దార్వాజు మూఛినాక్చా తుమె ఇన్మా జాయ్ కొయిని, జాయ్తె ఇన్నా
జావకోదేయిని.

14 ఇప్పే, విధువారాల్నా దప్లాత్నా లూటిలేంకరన్, బుజు
అద్మియేనా వతాలనాటేకె మోటు ప్రార్థన కరన్, ఇనటేకె తుమ్మా
మోటు షిక్చా ఆవ్వె.*

15 వేషధారూల్హుయాతె నియామషాస్త్రల్, పరిసయ్యుల్వాలా,
ఇప్పు తుమ్మా మలావనా గుంపుమటేకె ప్రాయిత్నిచాన్, తుమె
ధర్యావ్నాబి, జమీన్నా ఫరీన్ ఆవన్ ఇనే మలీన్ ర్హావనీ వహాత్ ఇనే
తుమారతీబి బెంమ్మానుతరా నరక పాత్రునితరా కర్దే.

16 అయ్యో, కాణుహుయిన్ అలాదన్నావాట్ వతాలవాలా తుమ్మా
షిక్చా తక్చెకొయిని. తుమె బొలన్ కాహేనా కోన్బి మందిరమం తోడుకరి
ఒట్టు మేండ్లిదుతో ఇన్మా కాయ్బొ కొయిని పన్కి, మందిరంమా ఛాతె
ఫేణు ఫర్ ఒట్టు మేంల్లిదుతో తుమే ఇనా కట్టూబడిన్ ర్హానుకరి బొల్పు.

* 23:14 23:14 ఆ వాక్యం అషల్ మూల గ్రంథంమా లిఖాయరున్ కొయిని పన్కి హామే
లిఖాకరేన్.

17 బుద్ధికొయింతెవాలా, ఖాణావాలా కెహూ గొప్పా? ఘేణూకి, ఘేణూనా పరిసుద్ధ్ కరతె మందిరంనా?

18 బుజు బలిపీఠంతోడుకరి ఏక్షనో ఒట్టు మేంట్లదుతో ఇన్మా కాంబ్బు కొయిని పన్ని, బలిపీఠంను వుప్పుర్ఛాతె అర్పణనా తోడుకరి ఒట్టు మేంట్లదుతో తుమే ఇనా కట్టుబడిన్ ద్వానుకరి బోల్పు.

19 బుద్ధికొయింతెవాలా, ఖాణావాలా కెహూ గొప్పా? అర్పణ కారు్యతేకి, అర్పణనా పరిసుద్ధ్కరతె బలిపీఠంనా

20 బలిపీఠం తోడుకరి ఒట్టు మేందవాలో, ఇనా తోడుకరిబీ ఇనప్పుర్ఛాతె యోహారు తోడుకరి ఒట్టు వ్లేందిలెంకరన్.

21 బుజు మందిరంమ్ ఒట్టు వ్లేందిలేవాలో, ఇనా దేవ్ ఫర్ ఒట్టు వ్లేందిలెంకరాన్.

22 బుజు పరలోకంఫర్ ఒట్టు వ్లేందవాలో దేమ్మి సింహాసనంఫర్ ఇనఫర్ బెట్టతెయిన ఒట్టు వ్లేందిలెంకరన్.

23 అయ్యో, వేషధారుల్ హుయాతె షాస్త్రుల్, పరిసయ్యూల్, తుమె పుదీనామాబి, సోపుమా, జిలకర్రమాబి ధహ్మా మనుభాగ్ ఫేడన్ పన్ని, ధర్మషాస్త్రంమా ముఖ్యంనుహూయ్తె విషయాల్నాబి, న్యాయంబి, కనికరంనాబి, విప్లాన్ నా బెందిదా; ఆహారు కరకొయినితిమ్ యోహారు కరూకరన్.

24 ఖాణుహుయాతె నియమాషాస్త్రంమా తుమారు తుమేన్ కెహూ ముఖ్యంహుయాతె కెహూకి ఇనా అనుసరించన్, పన్ని ఘేణు ముఖ్యంహుయాతె ఇనా తుమె బెందెంకరన్ న్లాను విషయాల్నా నాపట్టించకొయినితిమ్, మోటు విషయాల్నా గలిలెంకరతె తుమేన్.

25 అయ్యో, వేషధారుల్ హుయాతె నియమషాస్త్రుల్, పరిసయ్యూల్, తుమె గిన్నినాబి తాంబ్యోనాబి బ్లాధర్ దొవ్వాన్ పన్ని, యో మహీ లపాడనూ ఆహ్తి బరైరూన్.

26 కాణు హుయితే పరిసయ్యూడ్, గిన్నెమాబి తాంబ్యోమాబి బ్లాధర్ దొవ్వాను అగాడి ఇను వ్లేను దొవ్వు.

27 అయ్యో, వేషధారూల్ హుయుతె నియమషాస్తూల్, పరిసయ్యూల్, తుమె సున్నొ మార్కుతె సమాధినితరా పోలిన్ ఛా. యో బ్లాధర్ అప్యలన్ దెఖ్కావన్ పన్ని, మహీ మర్కుగూతె ఇప్పు హడ్క్యాతి, సమస్తంహూయుతె గంధతీ భరాయిన్ ఛా.

28 ఇమ్మన్ తుమె బార్లు అద్మినా నీతిమంతునిఘాని దెఖ్కాంకరాన్ పన్ని, మ్మెయీ వేషధారూణహుయుతె పాప్తీబి కరాబ్కామ్తీబి బ్బరాయిన్ ఛా.

యేసు ఇప్పు పిక్కును బారెమా అగాఢి బోలను
(లూకా 11:47-51)

29 అయ్యో, వేషధారణలతోను, నియమషాస్తూల్, పరిసయ్యూల్, తుమ్నా మిన్హత్ ప్రవక్తల్నా ఘెరాడవ్నా బంధాంతూహుయిన్, నీతిమంతుల్నా గొరాడవ్నా అలంకరిచిలెంకరన్ కరూకరాన్.

30 అమ్మె అప్పు భాను భానా ధన్యా రైయ్యాయితెదె ప్రవక్త లను మరణ్ను విషయంమా ఇమ్మేతి మలీజావాలహుయిన్ ర్లయ్యావోత్ కొయినీకరి బొల్లిను.

31 అనటేకేన్ తుమె ప్రవక్త లనా మార్కుతె ఇప్పు ఛియ్యాహుయాన్చాకరి తుమారప్పర్ తుమేస్ సాబుత్ బొల్లెంకరాన్.

32 తుమేబి తుమారు భాను భా కామ్నా పూర్తికరో.

33 హాప్వాలా†, హాప్పు సంతాన్వాలా, నర్కంనూ డ్డన్ మతూ తుమె కింమ్మితరా బచ్చిజాను?

34 అనటేకే హదేక్ మే తుమారకనా ప్రవక్తల్నా, జ్ఞానుల్నా, నియమషాస్తూల్నా, మొక్కుకరూన్ తుమే ఇన్నామా థోడుజననా సిలువునా నాక్చె, థోడుజననా మర్రాక్చె, థోడుజననా తుమారు యూదుల్ ప్రార్థనకరాను జొగొమా కొల్టాతీ మారీన్, హాయర్మతూ నిఖీన్ హాయర్మా థోడుజననా నక్టాడ్చె.

† 23:33 23:33 ద్రోహుల్హుయతె ప్రమాదకరంహుయతె వాలా.

35 నీతమంతుడహుయోతె హేబెల్ త్లోయితూ ధరీన్ బలిపీఠంనాబీ, మందిరంనాబి ఇచ్చా తుమె మర్రాక్యతె బరకీయ చియ్యోహుయోతె జెకర్యా త్లోయితోడి జమీన్ ఫర్ చిడ్కాయూతె నీతిమంతుల్నూ త్లోయిహోరు తుమారఫర్ ఆవ్సె.

36 ఆహోరూబి ఆ పిడ్డిను వాలఫర్ ఆవ్సెకరీ తుమారీతి హోభితి బోలుకరూన్.

యేసు యెరూషలేమ్ నా ఫ్యార్ కరను

(లూకా 13:34,35)

37 యెరూషలేమ్, ప్రవక్తల్నూ మర్రాక్తాహుయీన్ తారకనా మొక్లోతెయిన్నా పత్రావ్తీ మార్తాహుయీన్ రవ్వాలా, కుక్కి ఇను లడ్కాన్నా కిమ్ పాక్కిమా హేబ్ చెరాయ్ లేస్కి, ఇమ్మాన్ మేబి తార లడ్కాన్నా కెత్తూకిచోబ్ చేరాయ్ లేనుకరీ దేక్కి పన్ని, తుమె ఇష్టపడ్డాకొయిని.

38 హదేక్ తుమారు మంరంనా ఖాలీతి[‡] వ్యర్థంతి తుమ్నా బెందాయిన్ ఛా.

39 హంకేతు నిఖీన్ ప్రభువునూ నామ్మి వలావతేయో స్తుతించబడడాకరి తుమె బోలతోడి మన దేక్చాకొయినికరి తుమారీతి బోలుకరూన్.

24

యేసు మందిరం పడ్డావను బారెమా బోలను

(మార్కు 13:1-2; లూకా 21:5-6)

1 యేసు దేవ్న అలయంమతూ నిఖీన్ జంకరమా, ఇను సిష్ట్యల్ యో దేవ్న అలయంనా బాంది రాక్యతె* ఇనా వతాలనాటేకె ఆయా.

2 ఇనటేకె యో, తుమె ఆహోరు దేకుకరన్నీ కాహెనా; ఆ బండ్తోఫర్ బండ్తో ఏక్తోబి అల్ల ఉబర్నెకొయినితిమ్ పడ్డానీకరి తుమారీతి హోభితి బోలుకరూన్కరి ఇవ్వేతి బోల్వో.

[‡] 23:38 23:38 తుమారు మందిరంనా దేవ్ ఖాలీతి బెందీన్ ఛా. * 24:1 24:1 మూల భాషమా బాందిరాక్యతె

మిస్త్వత్ సోధనల్

(మార్కు 13:3-13; లూకా 21:7-19)

3 పన్ని, యేసు ఒలీవను ఫహడ్ఫర్ బేసిన్తోదె సిష్టుల్మా హోరుజణూ మలీన్ ఇనకనా ఆయిన్, ఆకెదె హుసె? తూ ఆవనూ ఆ యుగసమాప్తినాబి సూచన కెహూ? హమారేతి బోల్కరి పుచ్చాయా.

4 యేసు ఇవ్వేతి అమ్ బోల్కొ, కోన్బి తుమ్మ మోసం కరకొయినితిమ్ దేఖిలెవో.

5 సానకతో కెత్తూకి జణు మారనామ్మి ఆయిన్, మేన్ క్రీస్తుకరి బోల్తాహుయిన్ ఘనుజణునా మోసం కర్చె.

6 బుజు లఢాయనాటేకె, లఢాయను వాతేనాటేకె తుమె హామ్ము; తుమె గబ్రాసునొకొతింమ్ ర్హో. ఆహారూ హువనూన్ ఛా పన్ని, అంతం ఎగ్గిన్ ఆవ్నెకొయిని.

7 అద్మినా వుప్పర్ అద్మి, రాజ్యంనా ఉప్పర్ రాజ్యమ్ ఉట్టె.

8 ఎజ్లయెజ్లా ఖాల్, భూకంపాల్చి హుసె; అహారు జనావనూధన్ హుయూతె సురూహుంకరన్.

9 తెదె జెద్మియే తుమ్మ మిస్త్వత్ కరనా ధరాయ్దీన్ మర్రాక్చె. జనభో హోరు తుమ్మ కెత్తూకి హింస కరాయిన్ మర్రాక్చె. తుమె మారు నామ్మా కెత్తూకి అద్మినహాతె దుప్పన్ హుసు.

10 త్యో వహాత్ ఘనుజణూ విష్వాన్నా ఏక్నా యేక్ ధరాయ్ దీన్, ఏక్నా యేక్ దుష్మాన్ హుసె.

11 గ్లనుజణు రూడ్ ప్రవక్తల్ ఆయిన్, కెత్తూకిజణవ్నా మోసంకర్చె.

12 అధర్మం కర్తాబ్కామ్ జాహాత్ హువమా కెత్తూకి అద్మియేనూ ఫ్యార్ కంమ్ హుసె.

13 హంకెతూ నికిన్ అంతమ్ విష్వాన్వాలనితరా ఆఖిరితోడి కోణ్ హామాలిలీన్ రాహ్సిక్ యోన్ బచ్చావ్చె.

భయానక్ హుయూతె ఉజ్జాడ్పురాచు

(మార్కు 13:14-23; లూకా 21:20-24)

14 బుజు యోరాజ్యం నువార్త అద్మియే హాఃరన్నా హాఃభిహుయిన్
ర్లాసె నువార్త ములక్ అక్కుబీ ప్రచార్హుసె; ఇనపాసల్ అంతమ్
అవ్వె.

15 అనహాఃజె ప్రవక్తహుయోతె దానియేల్లు బారెమా
బోల్మోహుయూతె నాష్ హుయుతె ఉజ్జాడ్ను రాచు, పవిత్రంను
జొగొమా ఉబ్రనూ తుమె దేక్కు. ఫడవాలో మాలంకర్నె.

16 తెదె యూదయమా రవ్వాలు ఫహాడ్ నాపుప్పర్
మిలాయ్లేవనూ అవ్వల్.

17 ఘర్నపుప్పర్ రవ్వాలు ఇను ఘర్మతూ సాత్త్చి లీజావనటేకె ఉత్త్రీన్
నా ఆవును;

18 ఖేథర్మా రవ్వాలో, ఇను లుంగ్గా లీజావనాటేకె ఘర్మనూ నా
ఆవును.

19 అయ్యో, త్యోధన్మా బేజిని బాయ్కొనా, చెరావళి దూద్
దెవ్వాలియేనా మిన్వత్.

20 తెదె మోటు మిన్వత్ హుసె. అనటేకె టండ్నా ధన్మాహో
న్వైతో ఆరామ్నా ధన్మాహో మిల్తైయ్జావను పరిస్థితి నాఆవునుకరి
ప్రార్థనకరొ.

21 ఆ ములక్ మొదుల్తూ, హంకెలగూబి ఇమ్మూ మిన్వత్
కోహుయుని, ఉజూ కెదేబి కోహుసెని.

22 పన్కి దేవ్ యోధన్నా కంమ్ నాహుయూతో యోవహాఃత్తో, కోన్బి
జివీన్ కోరైయిహోత్తి. పన్కి యో చూనిరాక్యోతె ఇప్పటేకె యోధన్ను
ఇషాబ్నా కంకర్వొ.

23 యో ధన్మా క్రీస్తు అజ్గఛాకరి ఛా, యెజ్గ ఛా కరి బోల్మ్యతో
నొకొనమ్ము.

24 షానకతో చ్చాడ్ క్రీస్తుబీ, చ్చాడ్ ప్రవక్తలీబీ ఆయిన్, సాధ్య
హుయుతో అద్మియేనా దేవ్ ఎంచిరాక్యోతె ఇవ్నాబి, మోసంకర్నూకరి
మోటు సూచక క్రియల్నా, మహాత్కార్యాలనా దెఖాల్నె.

25 హాఃజొ! ఆహారు అగాథీన్ మే తుమారేతి బోలి రాక్యొన్.

26 ఇనటికె కోన్ని, హదేక్ రుూడిమా ఛాకరి, తుమ్మ బోల్యతోబి నొకొజాను, హదేక్ మ్మెయ్యు ఘేర్మా ఛాకరి బోల్యతోబి నొకొనమ్మ.

27 ఇజ్జయే జంకతె ఇమ్ ధన్నికతె బాజుతీ నిఖీన్, ధన్డుభతే బాజుతోడి, వాజ్లు, జంఖనూ ఆవాజ్ కింమ్ దెఖ్కావస్కి ఇమ్మాన్ అద్మినొచ్చియ్యా ఆవ్నే.

28 ముద్దా† కెజ్జరాస్కి ఎజ్గా గరధ్ గుమ్మల్లి బ్హరావ్నే.

అద్మినొ చియ్యా ఆవనూ

(మార్కు 13:24-27; లూకా 21:25-28)

29 యోధన్మా మిన్వత్ హువదీన్, తెదేన్ రాత్ సూర్యుడ్నా అంధారు కర్నె, చందమామ ఇనూ ఉజాలునా దినెకొయిని, ఆకాష్ మతూ షుక్కర్ పడిజాసే, ఆకాష్మాను షక్తిహోరూ హజ్జానె.

30 తెదె అద్మినొ చియ్యాను సూచనా ఆకాష్మా దెఖావ్నే. తెదె అద్మినొ చియ్యా థాఖత్‡ మోటు మహిమాతీబి ఆకాష్సు మబ్బుమాతో హుయిన్ ఆవను దేఖీన్, జమీన్ఫర్ ఛాతె హర్యేక్ గోత్వాలు ఇవ్వె ఛాతి కూటిమర్లినె.

31 బుజు దేవ్ మోటు పీపాను ఆవాజ్ ఇను దూతల్నా మొకల్నే. యోధూతల్ ఆకాష్హోరు ఫరీన్, కతో ఆఖడతూ నిఖీన్ యోఖడతోడి చార్దే బాజుతూ దేవ్నానమ్మతె అద్మి హోరవనా జోడ్ కర్నె.

అంగూర్పు రుూడను బారెమా పాఠం

(మార్కు 13:28-31; లూకా 21:29-33)

32 హదేక్ అంజురంనూ జాఢు దేఖీన్ ఏక్ నీతినకీ సిఖో. అంజురంనూ జాఢు గోబ్ కప్లహుయిన ఇగూర్ బేందు్యతో, తెదె తడ్కును ధన్ కందెచ్చాకరి తుమె మాలంకర్పు.

33 ఇమ్మాన్ తుమె ఆహోరుహువనూ దేక్కుతెదె ఘనూ యోకందెచ్చాకరి, ధర్వాజన సేడెచ్చాకరి మాలంకరో.

† 24:28 24:28 మూల భాషమా గొర్రాడు
ప్రభావంతిబి § 24:32 24:32 అచ్చువాత్

‡ 24:30 24:30 మూల భాషామా

34 హదేక్ ఆహూరు హువతోడి ఆ ఫిడి* మట్టెకొయినికరి
†తుమారేతి హూఛితి బోలుకరూన్.

35 హదేక్ ఆకాష్తోబి జమీన్తోబి మట్టె పన్ని, మారివాతె కెత్తేబి
మట్టెకొయిని.

యోధన్, వహాత్ కినాబి మాలంకొయిని
(మార్కు 13:32-37; లూకా 17:26-30; 17:34-36)

36 హుయుతో యోధన్తోబి న్నైతో, యోఘంటోతోబి కెహూ
అద్మిహుయుతోబి స్వర్గంఛాతె దూతనతోబి, ఛియ్యోనబి
మాలంకొయిని. భానన్ మాలం.

37 నోవహును ధన్ కింమ్ తూకి ఇమ్మన్ అద్మినుఛియ్యోనూ
ఆవనూబి ఇమ్మన్ ర్హానె.

38 నోవహున ధన్మా ఢోగమా జావతోడి, పానినూ తుఫాన్
ఆవకొయింతె అగాడి, ఇవ్నే ఖాతు, పీతూహుయిన్, య్హూ
కర్లేతూహుయిన్ య్హూనా దేతూహుయిన్ జింకర్తా థా.

39 పానినూ తుఫాన్ ఆయిన్, హూరవ్నా మర్రిజావతోడి, ఇమ్
హుసెకరి కోన్బిమాలం కర్కుకొయిని. అద్మినొఛియ్యో ఆవ్నేతె ఇమ్మాన్
ర్హానె.

40 యోధన్మా భేజనా భేధర్మా ర్హానె, ఏక్షణనా ఇనకేడె బులాలిజానె,
ఏక్నా బెందీన్ జానె.

41 భే రాండె ఘట్టినా పరావ్తాహుయిన్ ర్హానె, ఏక్ రాండ్నా ఇనకేడె
బులాలిజానె, ఏక్నా బెందాన్ జానె.

42 అనటేకె కెహోధన్ తుమార ప్రభూ ఆవస్కీ, తుమ్నా
మాలంకొయిని, ఇనటేకె హోషార్తి ర్హానె.

43 కెహూ వహాత్నా చొట్టు ఆవ్నేకరి ఘేర్ను మాలిక్నా
మాలంరైయితో, యో హోసార్తి రైయిన్, ఇను ఘేర్నా
చోర్హువదిసెకొయినితిమ్ కాల్లి ర్హాన్కరి తుమ్ను మాలం.

* 24:34 24:34 తరమ్ † 24:34 24:34 మూల భాషమా మట్టెకొయిని

⁴⁴ తుమ్మ మాలంకొయింతె వహాత్తమాన్ అద్దినొఱియ్యో ఆవ్నె, అనటేకె తుమేబి సిద్ధంహుయిన్ ర్లవో.

విష్వాసకొయింతె న్నెతో విస్వాషీతి ఛాతె సేవకుడ్

(**ಲಾಕಾ 12:41-48**)

45 ఏక్ మాలిక్ ఇనా ఘేర్మా కామ్ కరతె అద్మినా బరోభర్ వహాత్నా
ధాన్ నాఖనటేకె నియమించాన్ ఇష్మఫర్ రాక్యోతె నమ్మకంవాలొబి
బుద్ధి మంతుడ్హుయోతె దాసుడ్ కోన్?

46 మాలిక్ ఆయోతెదె కెహూ ధాసుడ్ అనితరా కరూకరతె ఇను
మాలంకరస్కి యోదాసుడ్ ధన్యుడ్.

47 ఇనె ఇన ఆస్థిమొత్తంఫర్ ఇనా మ్మేల్సెకరి మే తుమారేతి హాఃఛితి బోలుకరూన్.

48 బుజు దుష్టుడహయోతే ఏక్ దాసుడ్ మారో మాలిక్ ఘనూ థేర్
కరూకరన్ కరి ఇనూ దిల్కా లైయిజ్జెన్.

49 ఇనా కేడెను దాసుల్నా మారను సురుకరీన్, పియ్యావాలస్తీ
ఖాతో పీతో ర్లంకరమా

50 యో దాసుడ్ మాలమన్కొయింతె ధన్నాతీబి యో
నాల్లెయిజానుతే వహాత్తాతీబి యోమాల్కీ ఆయిన్,

51 ఇనా దేఖీన్ మర్తాఖిదీన్ వేషధారునాకేడె ఇనా భాగ్నా
నియమించె. ఇజ్జ రోవనూబి దాత్ చావనూబి ర్హాసె.

25

ధహ్: కవారియేను బారెమా ఉపమానం

¹ స్వర్గంనూ రాజ్యం, ఇప్పు దివ్యోన్నా ధర్మిన్ నొవ్రొనా మలనాటేక నిక్లూతె ధహ్: అద్ది కమారీయేనితరా ఛా.

² అన్నా పాష్టనియే అక్కల్ కొయింతెవారు, పాష్టనియే అక్కల్ ఛాతెవారు.

³ అక్యుల్ కొయింతే ఇష్టే దివ్వొనా ధర్లీన్ పన్ని, ఇవ్వకేడె తేల్నాలీన్ గయూకొయిని.

4 అక్కల్ఛాతె ఇవ్వె ఇప్పు దివ్వొనాబీ ఇవ్వాకేడె సీషిమా తేల్నా
లీన్గయూ.

5 నొవ్రొ ధేర్ హువమా ఇవ్వె హోరుబి టుమీన్, లిందర్లెంకరా.

6 అధిరాత్ను వహాత్మా హదేక్ నొవ్రొ వలోవాన్ ఆయిన్ మలోకరి
ఆవాజ్ హామ్మాయు.

7 తెదె యో కమారిహారిజణి, ఉట్టిన్ ఇప్పు దివ్వొవా అచ్చుకర్లిదు
పన్ని,

8 తెదె అక్కల్ కొయింతే యో కమారీయే హమారు దివ్వొ ఉజ్జాయ్
జంకరన్ అనటేకె తుమారు తేల్నా ధరాసు హమ్నాదా కరి అక్కల్ ఛాతె
కమారీయేతి మాంగియే.

9 అనటేకె అక్కల్వాలి కమారీయే హమ్నబీ, తుమ్నబీ తేల్
పూర్వేకొయిని, తుమె యేచతే ఇవ్వాకనా జైయిన్ లీలెవోకరి బోల్కు.

10 ఇవ్వే లీలావనాటేకె జాతురవ్వామా నైవ్రో ఆయో, తెదె
తయార్హుయిన్ ఛాతె పాచ్జణి ఇవ్వే ఇనకేడె య్వానూ ఖాణు
ఖావనా మహీ గయూ; తెదె తల్పు ముచ్చాయ్ గయూ.

11 ఇనపానల్ రైగితే కమారీయే ఆయిన్ హాయేబ్, హమ్నా తల్పు
కాఢ్కరి గట్టితి పుచ్చావమా

12 తెదె ఇనె “తుమె మాలంకొయినీకరి తుమారేతి హాఢితి
బోలుకరూన్కరి” బోల్కొ.

13 యో ధన్తోబి, కెహూభజాకి తుమ్నా మాలంకొయిని అనటేకె
హొసార్తీ రవ్వొ.

తీన్ సేవకుల్నా బారెమా ఉపమానం
(లూకా 19:11-27)

14 ఏక్ అద్ది ఇప్పు దాసుల్నా బులాయిన్ ఇనూ దన్లత్నా ఇవ్వు దీన్,
యో దేహ్కా యాత్రనటేకె తయార్హుయిన్ జావంతరా ఛా.

15 యో ఏక్జణనా పాచ్ హజార్ ఫేణను నాణెమ్ అజేక్నా బే
హజార్ ఫేణను నాణెంనా, బుజేక్నా ఏక్ హజార్ ఫేణను నాణెమ్

కినూ సామర్థంతి* తిమ్ ఇవ్వా దీన్ ఎగ్గిన్ యో దేహ్కా మా ప్రయాణంహుయీన్ గయో.

16 పాచ్ హజార్ ఫేణను నాణెమ్ లీదోతె యో జైన్ ధందొకరీన్, బుజు పాచ్ తలాంతుల్నా† కమాయో.

17 ఇమ్మన్ బే ఫేణను నాణెమ్ లీదోహూ, బుజు బే తలాంతుల్నా కమాయో.

18 పన్ని, ఏక్ హజార్ ఫేణను నాణెమ్ లిదోతె ఇనే జైన్, జమీన్ కోదిన్ ఇను యజమానుని ఫైష్టానా లఫాడ్యో.

19 గ్లనూ ధన్ హుయ్జావనా పాసల్, యో దాసుడ్ను మాలిక్ ఆయిన్, ఇవ్నకనా ఇషాబ్ దేఖిలిదో.

20 తెదె పాచ్ తలాంతుల్ లిదోతె యో బుజు పాచ్ ఫేణను నాణెమ్ లాయిన్ హాయేబ్, తూ మన పాచ్ తలాంతుల్నా దీరాకోతోని యోకాహేతిమ్ బుజు పాచ్ ఫేణను నాణెమ్ కమాయ్ లాయోకరి బోల్యో.

21 ఇను మాలిక్ షభాన్, నమ్మకంతి అషల్ దాసుడ్, తు ఆ దరాసుమాన్ నమ్మకంతి ర్లయో, తునా హోరంఫర్ హక్కు దీన్, తారు మాలిక్కు ఖుషిమా తూబి భాగ్ హూకరి ఇనేతి బోల్యో.

22 ఇమ్మన్ బే హజార్ ఫేణను నాణెమ్ లిదుతె యో ఆయిన్ హాయేబ్, తూ మనా బే తలాంతుల్ దిదో థీని యోస్ కాహేతిమ్ మే వుజు బే ఫేణను నాణెమ్నా కమైయిలీన్ ఆయోకరి బోల్యో.

23 ఇను మాలిక్, షభాన్ నమ్మకం ఛాతే అష్యల్ దాసుడ్, తూ ఆ దరాసుమాన్ నమ్మకంతి ర్లయో, తునా హోరంఫర్ తునా హక్కు దెంకరూన్, తారు మాలిక్కు ఖుషిమా భాగ్ హూకరి ఇనేతి బోల్యో.

24 పాసల్లి ఏక్ హజార్ ఫేణను నాణెమ్ లిదుతే యో ఆయిన్, హాయేబ్ తూ పిఖ్లావకొయినితె జొగొమా వడావాలో, వాఢకొయినితె జొగొమా పంటా పికావాలొ గ్లట్జాన్ వాలొకరి మన మాలం.

* 25:15 25:15 థాఖత్ † 25:16 25:16 మూలభాషమా 3600 రఫ్త్యో

25 ఇనటేకె మే డరిజైన్, తారు ఘేణనూ నాణెమ్ లీన్జైన్ జమీన్మా గాడ్డిదొ, అలా తారు తునన్ లీలాకరి బోల్వో.

26 ఇనెటేకె ఇనో మాలిక్ ఇనా దేఖిన్ తూ సోమరిహుయోతే గలీజ్ దాసుడ్, మే పిఖ్కావ కొయినితె జోగోమా పంట వాడవాలొకరి, చిడ్కు కొయింతే జోగోమా పంటా హోతవాలొకరి తున మాలంమాస్నా?

27 ఇంహుయితో తూ మారు పైసా వడ్డి వాలంకనా దీరాక్కుతూ, మే ఆయిన్ మార పైసాన వడ్డితి ధరీన్ లిదోహోత్తి కరి బోల్వో.

28 యో ఘేణను నాణెమ్ ఇనకంతూ లీలిన్ ధహాః ఘేణను నాణెమ్ ఛాతెవాలన దినాక్.

29 ఛాతె హర్యేక్ జనవ్నాబి బుజు దెవ్వాసె, ఇనా సమ్మద్ది మల్సె; పన్కి కొయింతే ఇనకంతూ ఇనకనా ఛాతె థోడుబి లీలిసె.

30 కామె ఆవకొయింతె యో దాసుడ్నా భాదర్ ఛాతె అంధారమా ధక్లిదెవో, ఎజ్జ రొవ్వానుబి దాత్ ఛావనూన్ ర్లాసె.

ఆఖరీను న్యూవ్

31 తెదె అద్మియేనో చియ్యో ఇను మహిమాతీ ఇనాకెడే సమస్త దూతల్లి ఆయోతెదె యో ఇను మహిమాను రాజా సింహాసనం ఫర్ బేషిన్ ర్లాసె.

32 తెదె సమస్తంను దేహాను అద్మియే ఇనహామె ఇక్కట్లహుయిన్ వుబ్లిర్లాసే, వ్లేండా చరావ్వలు ఇను బోక్తియేమాతు వ్లేండాన అలాదు కరాతిమ్ యోబి ఇన్నా అలాదు కర్చే.

33 ఇను ఖవ్వాత్ బ్లానె వ్లేండవ్నా నీతిమంతుల్ డవ్వాహాత్ బ్లానె బోక్తియేవ్నా అలాదవ్నా ఉభారిరాక్చె.

34 తెదె రాజో ఇను హావ్వాహాత్ను బాజుమా ఛాతె ఇన్నా దేఖిన్ “మార భాన హాతెహూః ఆషీర్వాదించ బడ్యతెవాలా ఆవో; ములక్ ప్లైయిదాహుయితే ధరీన్ తుమారటేకె తయార్హుయ్యూతె రాజ్యంనా” పొందులెవో.

35 “మే భుక్తే థో, తుమె మనా ఖాణు దిదా, తరాహాః లాగ్సు, తుమే మనా పాని పిడాయు, ఏకేలోన్ థో తెదె మనా ఖందె కర్యథా,

36 ఉగ్వాడో థో మనా లుంగ్డా దిదా, రోగ్వాలో హుయిన్ థో, మనా దేహాన ఆయా; తాణమా థో తెదె మారకనా ఆయాకరి బోల్సో.”

37 ఇనటేకె నీతిమంతుల్ ప్రభూ, కెదె తునా భుక్క్ లగ్గను దేఖిన్ తునా థాన్ కడాయా? కెదె తరహా లగ్గను దేఖిన్ తున పాని దిదా.

38 కెదె ఎకేలో ర్థావను దేఖిన్ తున హందె కరిలిదా? ఉగ్వాడో హుయిన్ థో తెదె తునా దేఖిన్ లుంగ్డా దిదా?

39 కెదె రోగ్వాలో హుయిన్ ర్థావనుబి, తాణమా ర్థావనూబి హామె దేఖిన్ తారనక ఆయా థా? కరి ఇనేతి పుచ్చావ్ను.

40 ఇనటేకె రాజో, దీనుల్నితరా ఛాతె ఆమార బైయ్యేమా కినాబి ఏక్ జాన్లు ఆ కర్యాతో మనా కరాంతరన్కరి తుమారేతి ఖచ్చితనంతి బోలుకరూన్కరి బోల్సో.

41 తెదె యో డవ్వాహాత్తు బాజు ఛాతె ఇవ్వా దేఖిన్, షపించబడెతెవాల, మన బెందీన్ సైతాన్నాబి ఇనూ దూతల్లాబి సిద్ధంకరీన్ ఛాతె నిత్యా ఆగ్గా జవో.

42 మన భుక్క్ లాగిథు తుమే మన థాన్ కోఖడాయాని, తరాహా లాగి థూ తుమే మనా పాని కోదిదాని.

43 ఎకేలోన్ థో, తుమే మనా కందె కోకర్యని; ఉగ్వాడోహుయిన్ థో, తుమే మన లుంగ్డా కోదిదాని రోగ్వాలో హుయిన్ తాణమా థో, తుమే మన దేఖన కోఆయాని కరి బోల్సో.

44 అనటేకే ఇవ్వె ప్రభూ, హామె కెదేబి తూ భుక్కేతి ర్థావనుతోబి, తరహ్కా తి ర్థావనుతోబి, అలాదు దేహ్కా ర్థావనూతోబి, లుంగ్డాకొయినితిమ్ ర్థావనూతోబి, రోగ్హుయిన్ ర్థావనుతోబి, తాణమా ర్థావనూతోబి, దేఖిన్, కెదేబి తునా సేవ కర్యాకొయిన్నాతిమ్ హుయ్గాకరి ఇనా పుచ్చాయా.

45 ఇనటేకె యో న్లాను హుయై అవ్వుమా ఏక్వాతోబి తుమే అనితరా కర్యాకొయిని, అనటేకె మన కర్యొకొయినికరీ తుమారేతి హాఃఘితి బోలుకరూన్కరి ఇవ్వేతి బోల్సో.

46 అవ్వే నిత్యంషిక్చనాబి నీతిమంతుల్ నిత్యజీవంమా జాసె.

26

యేసునా ధర్ముకరి కుట్ర

(మార్కు 14:1-2; లూకా 22:1-2; యోహా 11:45-53)

¹ తెదె యేసు ఆవాతెహారు బోలిహుయిజావదీన్, ఇన పాసల్తి ఇనే ఇనా సిప్పుల్నా దేఖిన్.

² భే ధన్నా పాస్సల్ వస్కావండగా ఆవ్సెకరిబి, తెదె అద్మిన్ ఛియ్యో, సిలువా నాకనటేకె దెవైయిజాసేకరి తుమ్మ మాలంహుసే బోల్వో.

³ యో వహాత్మా ప్రధాన యాజకుల్బి అద్మియేను మోట్టోబీ కయప కరి ప్రధాన యాజకుడ్ను ఇను మహేల్తా ఇక్కట్హుయిన్.

⁴ యేసునా (కింధర్నాకరి కుట్రతి) ధర్లీన్ మర్తాఖి దేనుకరి ఆయిన్ సోచిలీదు.

⁵ హుయుతోబి అద్మియేమా ఛిక్రాన్ నాహోనుతిమ్ పండాగమా నొకొకరి బొల్లిదా.

యేసు బేతయనిమా తేల్లి అభిషేకించ బడను

(మార్కు 14:3-9; యోహా 12:1-8)

⁶ యేసు బేతనియమా భోడ్డి ర్లయ్యోతె సీమోన్నా ఘేర్మ భోతెదె,

⁷ ఏక్ బైయికో గ్లణు మోల్లు అత్తర్ను బుడ్డి*, లీన్ ఇనకనా ఆయిన్, యో ధాన్ ఖావనటేకె బేప్తుకరతో తెదె ఇనా ముడ్కొఫర్ నాఖి.

⁸ సిప్పుల్ దేఖిన్ చండాల్ హుయిన్, అత్రే నష్టంషాన కర్నూ? ఇనే బోల్వో.

⁹ అన ఘను మోల్మా యేచీన్ గరిబ్నా దేవజైయినికరి బోల్వో.

¹⁰ యేసు ఆవాత్ మాలంకర్లీన్, ఆ బాయికో మారవాత్ మడ్డి అవ్యల్ కార్యమ్ కరిహుయి. ఆ బైయికోనా తుమె కిమ్ థరాంకరన్ కరి బోల్వో.

¹¹ గరిబ్ హామెస తుమారకేడె ర్నాసే, పన్కి మే తుమారకేడె కోరైయిస్సికరి బోల్వో.

* 26:7 26:7 అలాబస్టార్కతో; జాహాత్ మెల్హుయూతె బండోతి బనాయుహుయి.

12 ఆ బైయికో యో అత్తర్నా మార ఉప్పుర్ నాఖీన్ మార భూస్తాపన్ నమొత్తంతీ కర్నేకరి బోల్వో.

13 ములక్కా ఆ సువార్తనా కెజ్జా ప్రచార్ కర్నేకి ఎజ్జా యో బైయికో కరితే హోరుబీ ఇని గుర్తునీతరా బొల్వైయిలీసే, కరి మే తుమారేతి క్షాభితనంతి బోలుకరూన్కరి ఇవ్వేతి బోల్వో.

యేసునా ఇస్కారియేతు యూదా ధర్మాయ్ దేవన ఒప్పిలేవను
(మార్కు 14:10-11; లూకా 22:3-6)

14 తెదె బ్హార జన మతూ ఏక్షను ఇస్కారెతు యూద నెయ్యోకనా జైన్.

15 మే ఇనా తుమ్నా ధర్మైదిదోతో తుమె మన సాత్ దీసుకరి పుచ్చాయో, ఇనటేకె థోడిఖ్ రూఫణా బిల్లా భోజోతుంచీన్† ఇనా దీదూ.

16 తెదె ఇనే ఇనా ధర్మైదేవాను వహాత్ ధూండుకర్తో థో.

యేసు ఇను సిప్పుతి పస్కానా ఖావను

(మార్కు 14:12-21; లూకా 22:7-13, 21-23; 13:21-30)

17 ఖాటు రోటాను పండగమా అగాను ధన్వె, సిప్పుల్ యేసుకనా ఆయిన్, పస్కా పండగాను ఖావనాటేకె హమె తారటేకె కెజ్జా తయార్కర్ను రైజంకరన్కరి పుచ్చాయా.

18 ఇనటేకె యేసు, తుమె గమ్మాఛాతె ఫలాని అద్మికనా జైయిన్ మారధన్ ఖందె ఆయ్రూన్; మార సిప్పుల్తీబి తార ఘేర్మా పస్కాపండగా ఖావనహాజె బోధకుడ్ బోలుకరన్కరి ఇనేతి బోల్వో.

19 యేసు ఇన్నా ఆజ్జుదిదోతిమ్ సిప్పుల్ పస్కానా సిద్దంకర్తా.

20 హామ్మె హుయితెదె యో ఇను సిప్పుల్తీ మలీన్ ధాన్ ఖావనటేకె బెట్టో.

21 ఇన్నె ధాన్ కంకరాతెదె యోబోల్వో, తుమారమా ఏక్షనూ మన ధర్మైదిసేకరి మే తుమారేతి హాభితి బోలుకరూన్.

† 26:15 26:15 కతో భోజోనాఖీన్ దేవను

22 ఇనటికె ఇవ్వె ఘనూ బాధపడిన్; హర్షేక్ జణు ప్రభూ, యో మేన్ నా? కరి పుచ్చావమా.

23 మారకేడె మలీన్ కోణ్ మార గిన్నిమా ధాన్ ఖాస్కి యోన్ మన ధర్మెయ్ దెవ్వాలోకరి, బోల్వో.

24 అద్మినో చియ్యానా బారెమా లిఖైయూన్ తిమ్ యో జంకరన్, పన్ని కినహాతె అద్మినోచియ్యో ధర్మెయిజాస్కి యో అద్మినా మిన్వత్; యో అద్మి ఫైదా నాహుయుహోత్ థో అప్యల్ రైయుహోత్కరి ఇనా బోల్వో.

25 ఇనా ధర్మెయిదెవ్వాలో యూదా బోధకుడ్, యో మేన్ నా? కరి పుచ్చావమా ఇనే తూ బోల్వో తిమ్మాన్కరి బోల్వో.

ప్రభూ ఖాణు

(మార్కు 14:22-26; లూకా 22:14-20; 11:23-25)

26 ఇవ్వే ధాన్ ఖావుంకరమా “యేసు ఏక్ రోటో పలీన్, ఇనా ఆషీర్వాద్ దీన్, తోడిన్ ఇనా సిష్యుల్నాదీన్ తుమె లీన్ ఖవో ఆ మారు ఆంగ్రాన్కరి” బోల్వో.

27 బుజు యో గిన్నినా పల్లీన్ కృతజ్ఞతాస్తుతులు కరి బోలిన్ ఇప్పదీన్, అన్మను తుమె హోరుజణు పీవో ఆ మారు ల్తోయి.

28 ఆ మారు ల్తోయ్కతో పాప్ క్షమాహువనా హారేక్ జీవాన్వటేకె, చువ్వాడుకరతే ఏక్ నవూ నిబంధన ల్తోయికరి బోల్వో.

29 మార భాను రాజ్యంమా తుమారేతి మే ఆమారు దేవు నవూ నిబంధననా ద్రాక్చాను రహ్కా పియ్యాను ధన్ ఆవతోడి, బుజు ఇన కోపిన్సికరి మే తుమారేతి హోతి బోలుకరూన్.

30 తెదె ఇవ్వే కిర్తననూ గిడ్ బోల్తుహుయాన్, ఒలీవను ఫహడ్కున గయా.

యేసు మాలంకొయినికరి పేతుర్ బోలను

31 తెదె యేసు ఇప్ప దేఖిన్, ఆజ్ రాతె తుమెహోర మార వాత్ బ్లాంతి దీనుల్ నొకొహును, కిమ్ కతో మ్హేంథా చరావాలనా మార్చే యో మ్హేంథను గుంబాల్ చెద్రిజాసేకరి లిఖైరూన్ కాహేనా.

42 బుజు బెంమ్మని చోట్ జైన్, “మారో భా, మే ఆ గిన్నిమాను మిన్వత్ పీదోతోన్, వన్ని ఆ మారకంతూ నికిజావను సాధ్యం నాహుయుతోతెదె తారి చిత్తమాన్ హువదా” కరి ప్రార్థనా కర్కొ.

43 ఫరీన్ ఆయిన్, ఇవ్నె బుజూ హూఃయిజావను దేక్కొ, కింకతో ఇవ్నా డోళమా నిందర్ భరైయిన్ తూ.

44 యో బుజు ఇవ్నా బెందీన్ జైన్, యోస్ వాతేనా బోలీన్ తీన్మను తరా ప్రార్థనకర్కొ.

45 తెదె యో ఇనా సిప్పుల్కనా ఆయిన్, హంకె నింధర్ లీన్ తహ్ః తోడిలెవో, హదేక్ యో వహాత్ ఆయిత్రూ, అద్మినోఛియ్యో పాప్వాలనా హాతె ధరాయ్ జంకరన్.

46 ఉట్టో జియ్యే “హదేక్ మన ధరైదెవ్వాలో కందేన్ ఛా” కరి ఇవ్నెతి బోల్కొ.

యేసునా బంధించను

(మార్కు 14:43-50; లూకా 22:47-53; యోహా 18:3-12)

47 యో బుజుబి వాతె బోలుకర్తో థో. తెదె భ్జారజన సిప్పుల్మతూ ఏక్జణు యూదా ఆయో. ఇనా కేడెన్ గ్లను అద్మియే ఛర్యేబి, కొయ్తూ పల్లీన్, ప్రధాన యాజక్ కంతూబీ, అద్మియేనో మోట్టొకంతూ ఆవాన్.

48 ఇనా ధరైయిదేవాలో మే కినా బుచ్చ దీస్కి ఇనేన్ యేసు; ఇనా ధరైవొకరి ఇవ్నా గుర్తు బోలిన్

49 తెదేన్ యేసుకనా ఆయిన్ బోధకుడ్, తున అచ్చుహుదాకరి బోలిన్ ఇనా బుచ్చదిదొ.

50 యేసు చెలికాడా తూ కరనాటికె ఆయోతే కామ్ కరిలాకరి ఇనేతి బోలమా ఇవ్నె ఇనా క్షందె ఆయిన్, ఉప్పుర్ పణీన్ ధర్లిదా,

51 హదేక్ యేసునాకేడె ఛాతె ఇవ్నమా ఏక్జను హాత్ ఛీదుకరీన్, ప్రధాన యాజకుడ్ను దాసుడ్నా మారిన్, ఛరితీ ఇను కాణ్ కత్రినాక్కొ.

52 యేసు తారి ఛరి పాచుపరాయిన్ ఘల్లా, ఛరి ధర్యుతే ఇవ్నె హూరుబి ఛరితీన్ నాప్హుసె.

53 తునా మాలంకొయినిను మే మార భాతి మాంగ్యోతో యో హంకేన్, బ్లారహజార్హూబి జాహాత్ దూతల్నా హంకేన్ మారకనా మోక్లావ్నె కొయినికరి తూ సోచుకరస్నా?

54 మే ఏక్తార నామాంగ్యోతో, లేఖనాల్ కిమ్ నెరవేర్చెకరి ఇవ్వేతి బోల్వో.

55 త్యో వహాత్ ఫర్ యేసు అద్మిహారౌన దేఖిన్ చోర్ దాండా, చొట్టావ్నాఫర్ ఆవతెతిమ్ ఛరియేంతి, లట్టాంప్తి, మన ధరనాటేకె ఆయనా? మే ధరోజ్ దేవల్మా బేసిన్ దేప్పు ఆలయంమా దేవ్వివాత్ బోధకర్వోతెదె తుమె మన ధర్యాకొయిని.

56 పన్కి, ప్రవక్తల్ను లేఖనాల్ జరుగ్నూతిమ్ ఆహారు హుయూకరి బోల్వో. తెదె సిఘ్నల్ హారు ఇన బెందీన్ మిలైలిదు.

యేసునా మహా సభమా లీన్జావను

(మార్కు 14:53-65; లూకా 22:54,55,63-71; 18:13-24)

57 యేసున ధర్యాతె ఇవ్వే ప్రధాన యాజకుడ్ హుయోతె నెయ్యంకనా, కయపకనా ఇనలీన్ జావమా; ఎజ్లా నియమ షాస్త్రుల్ మోటుజనూబి భరాయిన్ థూ.

58 పేతుర్ అస్లినెయ్యోవ్ని ఘర్నా హామెతోడి జైయిన్, ఇన దూర్తూ మహేల్మా జైయిన్ మహీజైన్, సాత్ హువన్కి దేక్కుకరి సిపాయ్మామలిన్ బేసిగయూ.

59 ప్రధాన యాజకుడ్ బీ, అద్మియేనొ మోట్టో యేసునా మర్రాఖి దేనుకరి ఇనాష్టున్తి జూటి సాక్చ్యంనా దూండుకర్తు థూ

60 పన్కి, జూటి సాక్చ్యంవాలు ఘనూజణు ఆయుతోబి జూటి సాబుత్ కోమల్కుని (తుదుకు) బేజాన ఆయిన్.

61 యో దేవాలయంనా పొన్నాకీన్ తీన్ ధన్మా భాంద్యేకరి బోల్వో.

62 ప్రధానయాజకుడ్ తూ ఉట్టిన్, జవాబ్ సాత్త్తి బోలకొయిన్నా? అవ్వె తారఫర్ బోలుకరతె సాక్చ్యం సాత్కరి పుచ్చావమా? యేసు సోపొ థో.

63 ఇనటికె ప్రధానయాజకుడ‡ ఇనా దేఖిన్, తూ దేవ్విచ్చియోహుయోతె క్రీస్తుహుయోతో యోవాతె హమారేతి బోల్కరి జివంహుయోతె దేవు తొడ్కరి మాంగిలెంకురూన్. ఇనటికె యేసు తూ బోల్కొ తిమ్మన్.

64 ఆ హంకెతూ లీన్ అద్మినొచ్చియో సర్వషక్తిను థాఖత్నీ మాంథిఫర్ భేహానూబి, ఆకాష్మా మబ్బుఫర్ ఆవనూబి తుమె దేక్కుకరి బోలమా.

65 ప్రధానయాజకుడ ఇప్పు లుండ్లా ఫాడిలీన్ అనే దేవుదూషణ కరూకరన్, అప్పుబుజు సాక్చ్యాంతి షానుకామ్? హదేక్ ఆ దూషణ తుమెహంకె హాష్టూ.

66 తునా సాత్ సాచ్చాంకరన్కరి పుచ్చాయో. ఇనటికె ఇమ్మె అనే మరణ్నా నాక్కుకరి బోల్కొ.

67 తెదె ఇమ్మె ఇనా వ్హెడఫర్ తూఖిన్ ఇన గుద్యూ.

68 థోడుజణు ఇన హత్తి మారీన్, క్రీస్తు తునా మార్కుతె కోన్కి గుర్తు ధర్కరి బోల్కొ.

యేసు మాలంకొయినికరి పేతుర్ తీన్ జూరివాత్ బోలను
(మార్కు 14:66-72; లూకా 22:56-62; 18:15-18,25-27)

69 పేతుర్ మహేల్మాను బ్లాధర్ బేసీన్ థో తెదె ఏక్ స్తాని చొగ్రి ఇనాకనా ఆయిన్, గలిలయాహుయోతె యేసుతి మలీన్ థోని.

70 ఇనటికె యో, మే కోథోని; తూ బోలితె వాత్ హారి మన మాలంకొయినికరి హారిన్నా హామె బోల్కొ.

71 ఇనె దేవడి తోడి జావదీన్ ఇన పాస్సల్ బుజేక్ స్తానిచొగ్రి ఇన దేఖిన్ ఆబీ నజరేతుహుయోతె యేసునకేడె థోకరి ఇజ్జనూ అద్మియేనా బోలమా,

72 మే ఒట్టూ బెందీన్ మే కోథోని యో అద్మి మన మాలంకొయినికరి బుజేక్ చోట్ బోలమా.

‡ 26:63 26:63 మూలభాషమా నెయ్యో

73 థోడు వహాత్ హువనా పాసల్ ఎజ్జఛాతె థోడుజణు పేతుర్కన ఆయిన్, హాఛిన్ తూబి ఇవ్వుమా ఏక్జనోస్; తారి వాతె తున లీన్ సాక్చ్యాం దెంకరూస్కరి ఇనేతి బోల్త్యా.

74 ఇనటేకె యో అద్మి కోన్కి మన మాలంకోయినికరి బోలిన్ సపించనాటేకెబి ఒట్టు బేంది లేవనాబి సురుకర్కొ.

75 తెదేన్ ముర్గు వాఘ్యు. ఇనటేకె ముర్గు వాహానా అగాడి తూ, మన మాలంకోయినికరి తీన్ ఛోట్ బోలిన్కరి యేసు ఇనేతి బోల్కొతె వాత్ పేతుర్ హాయాల్ కరీన్ జ్హధర్ జైయిన్ బాధపడి రొయ్యో.

27

యేసునా పిలాతున హామె లీన్ జావను
(మార్కు 15:1; లూకా 23:1; 18:28-32)

1 వ్యాణె హాత్రెహుయుతెదె ప్రధాన యాజకుడ్బి, అద్మియేనూ మోటాహోరబి యేసునా మరాయ్ నాక్కుకరి ఇనా విరోధంతి సోచిన్.

2 ఇనా ధర్గిన్ బాందీన్ లీజైయిన్, రోమా అధిపతిహుయోతె పొంతిపిలాతుకనా ధరాయ్దిదు.

యూదాను మరణ్
(అపొ 1:18,19)

3 తెదె ఇనా ధారయ్దిదోతె యూదా, ఇనా సిక్క్యానాఖను దేఖిన్ పక్షాత్తాపమ్ పడిన్, యో థోడిహా రూపాణు నాణెంనా ప్రధానయాజకుడ్కనబీ, మోటొకనబీ బుజు లాయిన్.

4 మే కెహూ తప్పు కరకొయింతె వాలనా ధారాయ్దిన్, పాపంకర్కొకరి బోల్కొ, ఇవ్వె, ఇనేతి హామ్మ సే? తూస్ ధేహాలానికరి బోలమా.

5 యో, యో రూపనూ నాణ్నాల్నా దేవాలయంమా ఫేఖిదీన్, జైయిన్ గళమా పాహోతి ఉరినాఖిల్లో.

6 ప్రధానయాజకుడ్ యో రూపంనూ నాణ్నాల్నా లీన్, అద్మినా మర్రాఖనాహుయుతె దప్లత్, ఇనటేకె అవ్నా హుండిని పెట్టిమా నా నాక్కుకరి బొల్లిదా.

7 ఇనటేకె ఇమ్మె సోభిన్ యో నాణ్యంనా పరదేసూల్నా దీన్, భోందీన్ గాడనటేకె (కుమ్మరీ) ఇన ఖేథర్ లిదా.

8 ఇనటేకె హంకెలగుబి యోఖేథర్ “ల్తోయినూ ఖేథర్ కరి బొలాంకరన్.”

9 తెదె మోల్తి భందాయుతెయిను, కతో ఇస్రాయేల్మా థోడుజణు మోల్తి భందాయుతె డోడ్డిహాః రూపణు నాణ్యాల్నా లీన్, తెదె ప్రవక్తా హుయోతె యిర్మియా బోల్మోతే వాత్ నెరవేర్చు.

10 ప్రభువు మన నియమించొతె ప్రకారంతి యో నాణ్యాల్నా కుంబ్జార్ ఇను ఖేథర్ లెవ్వనటేకె దిదా.

పిలాతు యేసునా ప్రష్నా నాఖను

(మార్కు 15:2-5; లూకా 23:3-5; 18:33-38)

11 యేసున రోమా అధికారి నా హామె ఉబ్రిగయో; తెదె యోఅధికార్, తూ యూదల్నా రాజోనా? కరి ఇన పుచ్చావమా, యేసు ఇన దేఖిన్ తూ బోల్మోతిమ్మాన్, కరి బోల్మో.

12 ప్రధాన యాజకుడేబి, మోట్టజణ ఆయిన్ ఇనఫర్ నేరంనా నాక్యూతెదెతోబి యో సాత్తిజవాబ్ దిదొకొయిని.

13 అనటేకె పిలాతు ఇనేతి అమ్మె తారఫర్ కెత్తూకి నేరంనా నాకుకరతే తూ హాజొకొయిన్నా? కరి ఇనా పుచ్చాయో.

14 పన్కి, ఏక్ వాతెతోబి ఇనా జవాబ్ దిదొకొయిని, అనటేకె అధిపతి ఘనూ అప్యంహుయో.

యేసు మరణ్ నా దెవ్వను

(మార్కు 15:2-5; లూకా 23:3-5; 18:33-38)

15 అద్మి కోరతిమ్ ఏక్ ఖైదీన బేందను పండగమా అధిపతి న ఏక్ అలవాట్.

16 యోధన్మా బరబ్బాకరి ఏక్నామ్ హుయోతె బరబ్బాకరి ఏక్ చోర్ తాణమా థో.

17 ఇనటీకె అద్మిహోరు ఆయిన్ ఇక్కట్టువమా, పిలాతు మే కినా బేండ్నుకరి తుమె బోలుకరన్కరి పుచ్చావమా? బరబ్బానా, న్నెతో క్రిస్తుకరిబోలతె యేసునా? కరి ఇవ్వా పుచ్చాయో.

18 సానకతో ఇవ్వె ఒప్పుకొయినితిమ్ అసూయతి ఇనా ధర్యాయుకరి పిలాతు మాలంకరీన్ థో.

19 ఇనె న్యాయపీఠంనుప్పర్ బేసిన్ ర్వయ్యోతెదె ఇని బావన్ “తూ యో నీతిమంతుని జోలినా నొకొజ్జెయిన్; ఆ రాతె మే ఇనబారేమా హోనెమా బాధపడికరి ఇనకనా ఆ సమాచారా మొక్కి.”

20 అన్లియాజకుడ్బి మోటాబి, బరబ్బాన బెందేనుకరి పుచ్చావనా, యేసునా మర్రాక్కుకరి అద్మిహోరొన ఉసిలగాడ్వ్యా.

21 పిలాతు ఆ బే మా మే కినా బెందేవనా తుమె కోరుకరన్కరి ఇవ్వా పుచ్చావమా ఇవ్వె బరబ్బానాన్ మ్మెందోవోకరి బోల్కు.

22 అనటీకె పిలాతు ఇంహుయుతో క్రిస్తుకరి బోలతె యేసునా సాత్కరియేకరి ఇవ్వా పుచ్చావమా, సిలువనాఖొకరి హోరుజణుబి బోల్కు.

23 పిలాతు షానా? ఆ కెహూ తప్పునుకామ్ కర్యోకరి పుచ్చావమా, ఇవ్వె సిలువనాఖ్ కరి అజు జాహాత్ చిక్రూ.

24 పిలాతు అమ్మే ఘట్ చిక్రూకరన్నీ పన్ని, మారబారేమా ప్రయోజనమ్ కాయ్కొయినికరి మాలంకరీన్, పాని లీలిన్ అద్మిహోరొన హామే హాత్ థొయిలీన్ ఆ నీతి మంతునిటీకె మరణ్ను విషయంమాహో మే బాద్మ్యడుకాహె, తుమేన్ దేఖిలెవోకరి బోల్కొ.

25 అనటీకె జనాభో హోరు ఇనూ మరణ్ హమారఫర్, హమార లడ్కావ్ఫర్ ఆవదా! కరిబోల్కు.

26 తెదెయో ఇవ్వె కోర్కుతిమ్ బరబ్బాన ఇవ్వా చొఢాయిన్, యేసునా లట్టావ్తి, కొల్టావ్తి మరాయిన్, సిలువ నాఖనా దెవ్వాడో.

సైనికుల్ యేసునా చింగావను
(మార్కు 15:16-20)

27 తెదె రోమా అధికారి నూ సైనికుల్ (సిఫాయి) యేసునూ అధికార్ను భవనంనా లీజైయిన్ ఇనకనా సైనికుల్ హోరన్నా గుంపు కర్యా.

28 ఇవ్వె ఇను లుంగ్గానా కన్నాఖి దీన్, ఇనా లాల్ లుంగ్గానా పెరాయిన్;

29 కాలొను థాలినా కిరీటంనితరా పొరాయిన్ ఇన ముఢ్ఘ్ఘఫర్ పెరాయిన్ ఏక్ భాలో, ఇన ఖవ్వాహాత్ దీన్, ఇనహామె గుడ్గామేట్ హుయిన్ యూదుల్నా రాజొ, తున అచ్చుకరి ఇనా ఘేళికాఢ్యు.

30 ఇనఫర్ తూఖిన్, యోలాంబి లాక్డినా ఇన మాతఫర్ మార్కు.

31 ఇన చింగావనా పాసల్ ఇనవుప్పర్ ఛాతె యోలుంగ్గానా కన్నాఖిదీన్ ఇనూ లుంగ్గానాపెరాయిన్, సిలువ నాకనటేకె బులాలీన్ గయ్యూ.

క్రీస్తునా సిలువా నాఖను

(మార్కు 15:21-32; లూకా 23:26-43; 19:17-27)

32 ఇవ్వె జూతూ రవ్వమా కురేనీయుడుహుయోతె సిమోన్కరి ఏక్సనో దెఖ్కావమా, యేసును సిలువనా థోవ్వాడనాటేకె ఇనా జబర్దేస్తి కర్యా.

33 ఇవ్వె కపాలజొగొనా అర్థంహూవతిమ్, గొల్లొతాకరి బోలతె జొగొమా ఆయిన్;

34 వగ్గర్ మలాయుతె ద్రాక్చాను రహ్మానా పిథాయు పన్ని యో చాఖి దేఖిన్ పియ్యాన కోహుయుని.

35 ఇవ్వె ఇన సిలువా నాఖీన్ పాసల్తూ చిట్టినాఖీన్ ఇనా లుంగ్గానా భాగ్ పాడిలీదు.

36 తెదె ఇవ్వె బేసీన్ ఇనా కాఫ్లి థా.

37 ఆ యూదుల్నా రాజొహుయోతె యేసు! కరి ఇనఫర్ నాక్కుతె ఖర్రాబ్ నేరంనా లిఖ్కిన్ ఇన ముఢ్ఘ్ఘఫర్ బేందు్యు.

38 బుజు ఖవ్వాహాత్తు బాజూ ఏక్నా, థవ్వాహాత్తు బాజు ఏక్నా భే బందిపోటు చొట్టావ్నా ఇనకేడె సిలువా నాక్కు.

39 యో మారగ్గు వాటె జంకరతె హోరు కుజ్జావ్తూ జాతూ ఇనా దూషణకర్తూ ఇమ్మన్ హోను!

40 దేవాలయాంన నాషనం కరీన్ తీన్మనుధన్మా బాందవాలో! తారు తూన్ బచ్చాయిలా, తూ దేవ్నో ఛియ్యోహుయోతో యో సిలువ ఉప్పర్తీ ఉత్తీన్ ఆవ్! కరి బోల్యో.

41 అస్తి యాజకుడేబి షాస్తుల్మా, బుజు మోట్టాచ్చి మలీన్, ఇన ఇమ్మన్ గేలికాడుతూ.

42 యో అలాదవ్నా బచ్చావన్ పన్ని, ఇను యోన్ కోబచ్చుకరన్ని, యో ఇస్రాయేల్నా అద్దియేన రాజోహుయోతో యో సిలువ ఉత్తీన్ ఆవ్కరి బోల్, తెదె ఇన హమె నమ్మా.

43 యో దేవు నమ్మాన్, మే దేవ్నో ఛియ్యోకరి బోల్యో, దేవ్ లైగోతో ఇన బచ్చావ్నానీ.

44 ఇనకేడె సిలువ నాక్యతె (దోపిడి) చొట్టాబీ ఇన ఇమ్మాన్ ఫేలికాడు్య.

యేసు మరణ్

(మార్కు 15:33-41; లూకా 23:44-49; 19:28-30)

45 ధోప్పారె భారబజతూ లీన్ తీన్ బజతోడి యో దేహ్కా అక్కా అంధారు హుయ్యు.

46 లగబగూ తీన్ బజానా యేసు జోరేహూః, ఏలీ, ఏలీ, లామా నబక్తానీ? కరి గట్టితి ఛిక్రాన్బేంద్యో, కతో మారో దేవ్, మారో దేవ్, మనసే ఎకేలోన్ బేంద్యోతె? కరి అర్థం.

47 ఇజ్ల ఉబ్రీన్ ఛాతె థోడుజణు ఆ హామ్మీన్, యో ఏలియాన బూలవుంకరన్ కరి బోల్యో.

48 ఎగ్గీన్ ఇవ్నమా ఏక్జణు మిలావుతూ జైన్ ఏక్ స్పాంజి లీన్ ఆయిన్ చిరకమా డుభాడిన్, భాల్నా లగాడిన్ ఖాటు ద్రాక్సను రాహ్మామా డుబాడిన్ ఇన ఏక్ లాక్ష్మీమా లాగాడిన్ యేసునా పీయ్యానటేకె దిదా.

49 పన్ని థోడుజణు గచ్చావ్ ర్హవో! ఇన బచ్చావనటేకే ఏలీయా ఆవస్సి దేఖియే! కరి బోల్యా.

50 యేసు బుజేక్ చోట్ మోటు చిక్రాన్ బేందీన్ ఇను జాన్ వ్హేందిదో.

51 తెదె దేవాలయంను ఉప్పర్తీలీన్ హేట్లగూ బే భాగ్ ఫాటుగ్; జమీన్ హలీగు; బండో పుట్టిగయు.

52 గోరాడ కొలైయిగయు, దేవ్ మరిగూతే పరిసుద్దుల్నా కెత్తూకిజణనా జివాడ్యో.

53 ఇవ్వె గొర్రాడమతూ భాదార్ ఆయూ, యేసు జివీన్ ఆయో తెదె పవిత్ర నంగర్మా జైయిన్ గ్లనూ అద్మినా దేఖ్కాయో.

54 యేసునా కావిలీ కాహుకరతే ఇవ్వేబి షతాధిపతి, సైనికుల్నీ భూకంపంబి జర్మాతె హోరనా దేఖిన్ గ్లణు డరిగూ, ఆ హోఛిన్ దేవ్నో చియ్యోస్కరి బొల్లిదు.

55 యేసునా ఉపచార్ కర్తూహుయాన్ గలిలయమతూ (సేవ) కరనటేకె ఇనకేడె జంకర్తూతె కెత్తూకి బాయికా దూర్తూ దేకుకర్తూ థూ.

56 ఇవ్వుమా మర్దలీనె మరియుబి, యాకోబు, యోసేపు కరి బోలావాలానీ ఆయూ మరియు, జెబెదయి చియ్యాని ఆయబీ థి.

యేసునా సమాధి కరసు

(మార్కు 15:42-47; లూకా 23:50-56; 19:38-42)

57 హోమ్మెహుయిగు తెదె, యోసేపుకరి ఏక్ దప్లత్వాలో అరిమతయియ గామ్మి ఆయూ, యోసేపుబి యేసునా సిప్పుల్ మతూ ఏక్.

58 యో పీలాతుకన జైయిన్, యేసునూ సవ్నాదా కరి మాంగ్యో, పిలాతున దా కరి ఆజ్జదిదో.

59 యోసేపు యోఆంగ్తాన్నా లీన్ ఏక్ నవూ లుంగ్దుతీ లవ్ట్వో.

60 ఏక్ మోటు బండోనాధక్లిన్ ఇనటేకె బనాయోతే ఏక్ నవూ సమాధిమా ఇనరాక్యో. ఏక్ మోటోపత్రినా యోసు సమాధినా వాట్నూ హోమె ఆడె నాఖిదీన్, చలిగయూ.

61 మగ్దలేన్ మరియు, బుజేక్ మరియుబీ యోగోరాథనా హామేన్ బేసీన్ ఛా.

సమాధికనా కాల్లి ర్వావను

62 పాసల్నా ధన్ కతో సిద్ధంహువతె ధన్తోడి అజేక్ ధన్నె ప్రధాన యాజకుడ్బి పరిసయ్యుల్బి పిలాతుకనా మలీన్ ఆయిన్;

63 హాయాబ్ పాసల్నా ధన్నె చ్చాడ్ బోలవాలు పరియ్యల్ యాజకుడ్, హారూ పిలాతురాజొకనా ఆయిన్ మళ్ళా. మాలిక్! యో మోసంకరవాలో జివీన్ ర్వావమా తీన్ ధన్మా మే బుజుపాచు జివీన్ ఉట్టీన్ ఆయిన్. కరిబోల్కొతె మన హాయల్ ఛా.

64 అనటేకె తీన్ ధన్తోడి యోగోరాథనా జత్తన్తి కాల్లి ర్లవ్వోకరి, అజ్జదెవో. ఇంమ్ నాకర్యతో ఇను సిప్యల్ ఆయిన్ ఇను ముద్దునా చోర్ కరిన్, యో జివ్తోచ్చాకరి, ఇను అద్మితి బోలజై. ఆ ఆక్రీను మోషం మొదుల్నా మోషంతిబీ ఘనూ ఘోరంగా ర్వాసేకరి బోల్కొ.

65 అనటేకె పిలాతునె, భట్టుల్నా బులాలిజవో, ఇవ్వే సమాధినా జత్తన్తి కాఫ్లిరావదా ఇప్పు బాద్యతకరి బోల్కొ.

66 ఇవ్వే జైయిన్ కాల్లివాలనాకేడె రాఖిలీన్, బండాఫర్ ముద్దనాఖీన్ సమాధినా జత్తన్ కర్యూ.

28

మరణ్మతూ జివిన్ ఉట్టను

(మార్కు 16:1-10; లూకా 24:1-12; యోహా 20:1-10)

1 ఆరామ్ము ధన్హుయిగు తెదె పాసల్ ఆదివారంనా, వ్యానే హాత్తే మగ్దలేన మరియుబి, బుజేక్ మరియుబీ, సమాధిన దేఖన ఆయు.

2 తెదేన్ ఏక్ భూకంపమ్ ఆయూ, హదేక్ ప్రభువును దూత స్వర్గంమతూ ఉత్రి ఆయిన్, యో బంధాన ధక్కిదీన్ ఇనఫర్ బేసిగు.

3 యో దూతను రూప్ జంకనితరా తూ, ఇను లుంగ్గా భరప్ ఎత్తె ధ్వోలు ర్హహీన్ ఛా.

4 ఇన దేఖిన్ ధర్మావమా కాష్టివాలు కాష్టాసుయిన్ మరిగయూతె ఇప్పితరా థా.

5 దూత యోబాయికోవ్వా దేఖిన తుమె థర్నొకొ, సిల్వఫర్ నాక్యతె యేసునా తుమె ధూండుకరన్ కరి మన మాలం;

6 యో అజ్లకొయిని యో బోల్కొ తిమ్మన్ ఇనే ఉట్టిన్ ఛా; ఆవో ప్రభువునా రాక్యతె జొగొదేఖిన్

7 ఎగ్గిన్ జైయిన్, ఇనె మరణ్మతూ ఉట్టిన్ ఛాకరి, ఇను సిప్పుల్నా మాలంకరావొ హదేక్ యో గలిలయమాహీ తుమారేతి అగాఢి జంకరన్, ఎజ్ల తుమె ఇనా దేక్చా హదేక్ మే తుమారేతి గుర్తు బోలుకరూన్కరి బోల్కొ.

8 ఇవ్వె ధర్తూ, కెత్తూకి ఖుషితి సమాధికంతూ ఎగ్గిన్ జైయిన్, ఇన సిప్పుల్నా యో వర్తమానంనా బోలనా మిలాతూ జంకరమా!

9 యేసు ఇన్నా అగాఢి జైయిన్, తుమ్మ అచ్చుహువదాకరి బోల్కొ. ఇవ్వె ఇనకనా ఆయిన్, ఇన ఫెడధరిన్ ఇన హాలామ్ కరమా

10 యేసు థరనొకొ తుమె జైయిన్, మార బైయ్యా గలిలయమా జానుకరి ఇవ్వె ఎజ్లా మనదేక్చెకరి బోల్కొరి బోల్కొ.

కాష్టివాలను సమాచారం

11 ఇవ్వె జంకరమా కాష్టివాలతి థోడుజణు నంగర్మా ఆయిన్ జరిగ్యూతె నంగతుల్హోరు అస్లియాజకుడ్నా బోల్కొ.

12 అనబేకె ఇవ్వె మోటావ్తి మలీన్ ఆయిన్ యోసోఫిన్ యోసైనికుల్నా ఘనూ దప్లత్దీన్!

13 బుజు హమే హుఃయిన్ ధ్లావమా, ఇను సిప్పుల్ రాత్నువహాత్మా ఆయిన్, ఇన పల్లీన్ గయూకరి, తుమె బోల్కొ.

14 పిలాతును కాన్మా హఃష్టాయుతో తెదె హమె ఇన సోపాకరీన్, తుమ్మ షానుకష్టం కొయినితిమ్ హమె దేక్చాకరి బోల్కొ.

15 తెదె ఇవ్వె యో దప్లత్లీన్ ఇన్నా బోల్కొతిమ్ కరూ. ఆవాత్ యూదల్కా హఃష్టాయిన్ హంకెతోడిబీ, బొల్లెంకరన్.

యేసు ఇను సిష్యుల్నా దెఖ్కావను

(మార్కు 16:14-18; లూకా 24:36-49; 20:19-23)

16 గ్యారజణ సిష్యుల్ యేసు ఎంచిరాక్కొతె గలిలయమా జైన్, యేసు బోల్కొతె ఫహడ్ఫర్ గయా.

17 ఎజ్జ యేసునా దేఖిన్ ఇనా హామె హాలామ్ కర్యా పన్కి, ఫోడుజణు సందేహం కర్యా.

18 తెదె యేసూ ఇవ్వాకన ఆయిన్ బోల్కొ “స్వర్గంమాతోబి, ధర్తిఫర్తోబి మన సర్వాధికారమ్ దెవ్వాయ్ రూన్.

19 ఇనటేకె తుమె హారసమస్త ములక్ మా జైన్, అద్మియేనా సిష్యుల్నితరా కరొ భాన నామ్ హో, ఛియ్యానూ నామ్ హో, పవిత్రాత్మానా నామ్మి, ఇవ్వా బాప్తిస్మమ్ దెవో.

20 మే తుమ్నా కెహూ సంగతుల్నా ఆజ్జదిదోతె యోహారు మాలంకర్నూకరి ఇవ్వా భోదించొ, హాదేక్ యుగసమాప్తితోడి తుమారకేడె మే రైయిన్ కరి ఇవ్వేతి బోల్కొ.”

పవిత్ర బైబిల్
The Holy Bible in the Vaghri language of India: పవిత్ర
బైబిల్ (Bible)

copyright © 2024 The Word for the World International

Language: Kolami (Vaghri)

Contributor: The Word for the World South Asia

పవిత్ర బైబిల్
నవ్వా నిబంధన్, 2024

The New Testament in Kolami Language

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 9 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

6499b822-63b1-5d0a-bb01-77450981acb9